

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ నం జూలై నెల 5 వ తేది శనివారము
Vol. 17. } MADRAS, SATURDAY 5th JULY 1930.
శ్రీ ప్రమాదూతనామ సంవత్సర ఆషాఢమాస శుద్ధ-దశమి } పంపిక ౭౭
No. 77.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
ప్రదీపింపఁజేసి

ఈ అమృతాంజనము మౌనమున వాడుకపట్టు
కావును. పాపపుణ్యములను జూరదొలును.
బొట్ట బొగొట్టును. జెనుకులు భేదించును.
పాపులను హఠాత్తును. దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ అమృతాంజనము పుద్గళానే చెనులు పట్టుట
వలన శరీరమునదలి జున్నదార్థములను తొల
గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

గోప్పగోప్ప వారిచే
వేలకు వేలు మోగగ్గతా
వత్రమును పొందియున్నది
సంచితము చీటి జూని కొనిన
మోసము గలగగగ
చక్కని డబ్బితో నహా నీవా 1-కి 0-10-0
డబ్బ 1-కి రూ 64-0-0
ప్రతియింట ముఖ్యముగా ముందరినది.
అమృతాంజనంబిహితము
6, 7 లంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు,
శ్రీ
109, ఫ్రేరింగ్స్, ఫోర్ట్ - బొంబాయి.

వెల 2-0-0 శతక రత్నావళి పోస్టుఖర్చులు

ఇందు- భక్తి ముక్తి వైరాగ్యములను బోధించునట్టియు, లోకోత్తరబోధను నీతిబోధకములను పుష్టపఠములతో
దను, హాస్యభావములతోడను నిండియుండునట్టియు, ఉచితముగ శృంగారరసమానం దుంచినట్టియు శతక రాజములు, పద్య
రత్నములు మున్నగునవి ముద్రింపఁబడియున్నవి. ఇయ్యది విషయమూచికనలనఁ జేటపడఁగలదు. మోదాపు 2500 రత్న
ములు గలవు. ఇవి పసుదజనులకును సుబోధకములై శీవితకాలములో అనేక సందర్భములందుం దాపయోగపడునట్టివి
గావున ఈ శతక రత్నావళిని పండితులు, పామరులు, పట్టణవాస్తవ్యులు, పల్లెటూరువాసులుగూడ ప్రాణమిత్రముగా భావించి
యాదరింతులు ఆకర్షియ్యము కాదు.

మూడవమాట:- ఈ శ్రోత కూర్చుండు జనరంజకములను వెక్కిరింపజేసకములను జేర్చుటంజేసి, యీ
గ్రంథరాజము, 180 పేజీలచే వెలియింపబడినది. యథాప్రకారము భాషాభిహాషిలందఱి యాదరణనుఁ జాత్ర ముగునని
నమ్ముచున్నాము.

నాల్గవమాట:- అతిశ్రద్ధుకాలములో నాల్గవమాటను కొనవలెనని లిగించిన నాదరణమునకు కృతజ్ఞత తెలుపు
చున్నాము. హిందూ లా 6-0-0 వీనల్ కోడు 2-8-0 అదృష్టదీపిక 0-5-0 సంచభావ 0-10-0

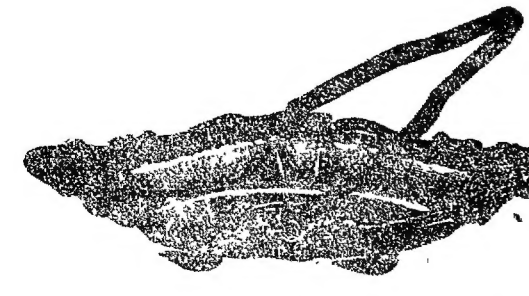
వ్యోరియాడిపో మెలాపూరు మద్రాసు.

నేషనల్ యిండియన్ ట్రైపుయిజ్
గెన్నుకంపెని లిమిటెడ్.
హాస్య శిల్పితో నిరమృతము
అభివృద్ధి చెందవలెనని
మానేజిమెంటు క్లుప్తముగను
తెలివిగను చేయబడును బలమైన టైపురైజ్.
నేషనల్ యిండియన్ పాలీసీచాలా కుబోరైనది. అత
పినిహితు ఆద్యైఖ్యలన్నిటిని యిచ్చును. మీరొక పినిహితులు
కూత్రం కట్టుకుండవలెను. పాలీసీ రీకార్డునకాగానే మీకు
గానీ, చనిపోయినప్పుడు మీసంతతి వాటిగాని ఇన్నూవేషన్
మొత్తమును యిచ్చివేయును. కష్టమైన పరిస్థితులు వచ్చు తీక్ష
ణము యివ్వబడును.

చేయవలసినవాడు:- నిజంబుగావుండటకు ప
లుకబడిగల నెవ్వరునున్నారన్న అస్తికేవలము ఈ క్రిందివాటి
వ్రాసుకొనుడు.

టి. వి. రాఘవయ్య యన్వయర్,
హైదరాబాద్ కలకత్తా చీఫ్ ఏజెంటు,
42-2 నార్తర్క్ సర్కారు, బెజవాడ.

నవీనము, నవనాగరికము, నవలావణ్యము, ఆకర్షణ

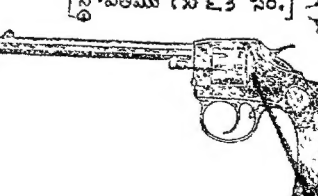

వగైరె మిలిత మేన, వంశసామానులను జరిగారు
నగలను ముత్యము ప్రజలకు ప్రస్తుతము ఇవ్వవలెదరు.
గాన మేము పిటిలో నొక్కటియైనను తప్పక అనున
రించుచుండుటవలననే మా వ్యాపారాభివృద్ధికి, కాతా
దారులు మోపుటకు నువ్వలవలెను.

విశ్వవారి పరిశీలించిన అన్నియు విప్రులుగా
తెలియెను.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెని,
నగలవత్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

నానావిధములగు రివాల్యర్లు
ఆరు లేక ఐదుతోటాలు యొక్క-నవి.
[స్టాపిటము గూడ 3 సం.] 7.

ధర్మలు సరసము
క్యాటరాగు ఉచ్చితము

నాగము 3౨, 3౪, 3౬ తింగుళములలో దొక్కరు
చిన్నవి కేసులో పెట్టుకో గలిగినవిగాడ దొరకును.
యన్. వి. రామసుబ్రహ్మణ్య శెట్టి అందు కంపెని,
నెం. ౧౨ బ్రాజ్స్, మద్రాసు

ఇనాం!

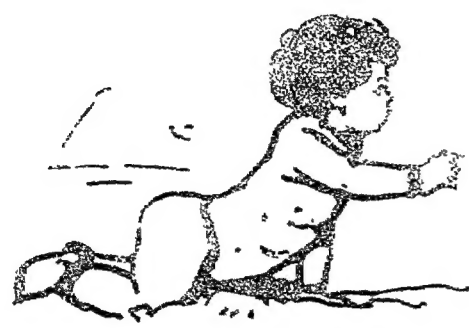
ఇనాం!!

ఇనాం!!!

వసిపిల్లలకు ఇన్ ఫెన్ టోన్

ఇన్ ఫెన్ టోన్ అందు దీనికి సంబంధించిన పుస్తకము ఇనాం

- 1 ఇన్ ఫెన్ టోన్ ను అవుపాలు, బట్టెపాలు, మేకపాలు, కన్ డెన్ స్ట్ పాడరుపాలు మొదలగు వాటితో కలిపిన తల్లిపాలవలె నగును.
- 2 పసిపిల్లలకు గలుగునట్టి మలబద్ధము, అశీర్ణము, నాయువు, ఈడ్పు, జ్వరము వగైరా మొదలగు వ్యాధులను అటంకపరచును.
- 3 జ్వరమైనట్టియు, పేగులకు సంబంధించిన వ్యాధుల వాటంకపరచుటకు చాలా తాగునట్టి బిడ్డలకు ఇన్ ఫెన్ టోన్ వియ్యనలెను.
- 4 దంతములు వచ్చునప్పుడు ఇన్ ఫెన్ టోన్ మిక్కిలి భద్రమైన రక్షణము.

ఏజంట్లు కావలయును
దాదా అందుకో, మద్రాసు.
ఆప్రికన్ షాఫ్, బెజనాడ.

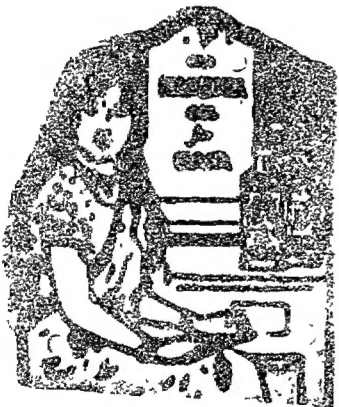
సంసారసౌఖ్యమును పొందుగోరువా రేమి చేయవలెను?

వెల్టన్ లేవ్యం

4 గంటలలో సీర్లమును గట్టిపరచును, సింహానునకు చుట్టూమైన జలమొసంగును. రోజుమును శుభ్రపరచును. పురుషులకు ఈ ఔషధము మెక్కువజేసి సంసారసౌఖ్యము నెక్కువగా గలిగించును. ముఖ్య జాత్యుములు చేరనియక అటంకపరచును. మహారాజులలో నివసించు రోగాగీర్వరులచే గ్రహించబడిన విషమితికి హిందూలయపర్యర్థమునమూతి కలు, అంబుద్ధి, శిలాబిత్తు కస్తూరి బంగారు మొదలైన అనేకవస్తువులచే స్వీకరించినట్టి భగవద్గీర్వాణములు చెరిగిపోయినట్లు. పాపమునకు రక్తమేధారము. అదిచేసిన అనేకరోగములు తావిచ్చును. పురుషులకునాడి, దీనిలోహస్త సహా శ్రభావమును ఆదరించుటగాక, దీనిచేగలుగు సౌఖ్యము నిక్కడవర్తింప సాగ్యములెను. మెక్కువగా వర్తింపగా అనాధ రము. గుణము లేనివారి డబ్బు వాపసుచేతుము, 30 రోజులకు రు 30 వచ్చును. రు 8 పక్కములకు 2 డబ్బులైన పోస్తేజి ఉచితము. 1930-వ సం॥ డిసెంబరు 31 తేదీకిముందు రు 10 వచ్చును.

Dr. A. S MURTHY & Co., Chicacole GANIAM Dt.

తరుణము మించిపోకమునుచే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగుశ్రద్ధ నటించుడు.

వెండ్రుకలు ముప్పవతో డాడించునంతరకు అలసించకును వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహించుడు.

కామినియా ఆయిల్

న శరీరసంహారము వారు టాంబంబించుడు.

తలవెండ్రుకల బాధ లన్నింటికీ
ది వ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాంఠివిహీనముగాను, చిట్టిపోవుటకునుగా ముడుపుటండి రక్షించి శుభ్రపరచుట, కుమ్మరి రెక్కలతో నిగనిగలానించును. తలవెండ్రుకలను సేజే పరిక్షించుడు. మీ వెండ్రుకలెంత త్వరలో అలడుగా పెరుగును, తలకు చుట్టదనమును గలిగించునో గనునించుడు. కామినియా ఆయిల్ మీ వెండ్రుకలను నెట్లు అధికముగా అలగజేయునో గుర్తించుడు. ప్రతి పట్టునుగాను, పల్లెలోను, దుకాణావాడ లందరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లన్నివార లందరివద్దను దొరకును. మీయూరి వర్తకులయొద్ద కొనుగదాను చేసినియా ఆయిల్ నా అని చూచి పుట్ట కొనుడు.

సీసా 1-కి నెల రు 1-0-0, పోస్తేజి 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 2-కి రు 2-10-0, పోస్తేజి 0-12-0.

ఓటో డిల్ బహుధ (రిజిష్టర్)

కొనుట ముతవకుడు.

మీదుకులమీదగాని, పేరు రుమాలులమీదగాని తెలుసుకొను చుక్కలు ఓటో డిల్ బహుధ చుట్టించుట సేమిక్కిలి మనోహరమైనట్టి వల్ల, ప్రజాపుష్టల హక్కులను, అది బలిన ట్టానర్చును. వెండి నమయములందు బంధువులందరిని పంకోమపరచుటకు, ఆటో డిల్ బహుధ శక్తి పు రెదియు కావరాదు. సేజే ఒక సీసానుకొని వాని అద్భుతపరిమళము అనుభవించుడు.

1 ఓటో డిల్ బహుధ	రు.	2-0-0
2 " "	"	1-4-0
3 " "	"	0-12-0

కమానాసీసా రెండేకాల పోస్తేజి స్థాంపులు పంపిన పంపబడును.

నువాసన కార్డు 1-3 అలా 1.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అందు తెమింపు రంపెసి;

20-2

288, జమ్మామీడు మార్కెటు, బొంబాయి. నెం. 2.

మెన్స్రిజం స్టాంకెట్టి

లోకప్రసిద్ధిజెందినది - బ్రిటుషు పనితనము

యూరోపు శాస్త్రజ్ఞులు అద్భుతమైన యొక మెన్స్రిజం యంత్రమును కనిపెట్టిరి. అది తన యనాధారణ శక్తివలన మృతజీవులను రోగిని కాగితముపై నున ప్రశ్నలకు సరియగు జవాబును ప్రయోచును.

కోర్టు వ్యాజ్యముల ఫలితము, పరిక్షణముం దు తీర్పు లగుదుమా కామా, పోషననకునై తొం దున్నవి, నురల లభించునా లభింపనా, వ్యాధిగ్రస్తు లెంతకాలము ప్త్యులగుదురు, పాదమునకు లభించు తెట్టు, ఈ యేడు పంట తెట్టు లుండుచున్నవని నకల విషయములను గ్రహింపవచ్చును. ఉపయోగ విధానము యంత్రముతో పంపబడును. జాబులు ఆంగ్ల భాషలో వ్రాయవలెను.

నెల రు. 3-0-0 మాత్రమే.

SANJIWANI BOOK DEPOT,
Ferozepore City (2) Punjab.

ప్రకటన

నానావిధము లగు గొలితుపాకులు
తుపాకిమందు, కేర్లు, తోటాలు
రవలు, గందకం, వగైరాలు

ధరలు సరసముగా దొరుకును.

ఎస్. వెంకటరంగంశెట్టి

నెం. 9, చైనాబాదు, మద్రాసు.

కుమ్మరోగమునకు

చికిత్స డాక్టరు

ప్రత్యేక సభ్యములైన సర్వవిధములైన వ్రణములు శస్త్రచికిత్స లేక ఉచితముగ కుదుర్చబడును. స్వచ్ఛాన దస్తా న్యాయపరచ, ఒక పర్యాయము వాడి తననాతనే కొనుడు.

50,000 ఉచితము

తెల్లకుమ్మనకు మాదిరిపాస్త్రము

పంజాబీ కృపారామ్ గారి

అమోఘమైన తెల్లకుమ్మ నివారణయగలయోగ్యమును 50,000 న్యూంబర్ల పాస్త్రములు ఉచితముగా పంపిపెట్టినట్లు చెప్పుచుంటున్నాము. యిహా, యిహా, యిహా, కుదురుట దుర్లభము. మనెద్రమును తొలగించగలములే! ఇది ఎప్పుడును అపజయముగాంచదు. మేము పంపు ఉచితపాస్త్రములను ఒక అంచుము స్థలమందుంచుదామి! ఒకేసారి, అద్భుతములు తెలియగలవు. పాస్త్రముల నిమిత్తమై 6 అబ్బాలను వి. పీ. గా పంపుమని సేజే వ్రాయుడు.

ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో సే వ్రాయవలెను.

J. Ram c/o Pandit Kriparam
No. 8 Nandibagan Lane,
P. O. Salkhia Howrah Dt.

స్వామిజీ దివ్యప్రభావము

భూత భవిష్యత్ సర్వమానకాలములయొక్క గొప్పయోగి అని పేర్కొంచిన స్వామి ప్రేమానంద్ జీ మౌర్యోగ నాధనయ్య తెల్లబడును. ఇండియా బర్మా సింగు నందరిటను 12 వత్సరములనుండి భ్యాసాగారమున, దరహాభ్యాసమున వార నేకులయొక్క శాస్త్రములను పొందికను ది. 5 ప్రశ్నలకు రు 1. సంవత్సరపు జీవితం నెలవారి. చెప్పుటకు రు 2 వారములవారిగా చెప్పుటకు రు 5. సుత్రమును వ్రాయుటకు పరీక్షకుము రు 5. పూర్తి జీవితము పుట్టివచ్చాది వచ్చునరకు వ్రాయుటకు రు 10. విశిష్టాభిప్రాయములు తెలిసిన తేదీ తక వ్రాయుకాలము తెలుపవలెను.

PROF. S. N. BOSE, B. A.
Swami Premanda Asramam, 8, Beadon Street
P. O. Box 11418, Calcutta

గమనింపుడు!

28000 మెంబర్లు అప్పుడే చేరివున్నారు!!

త్వరపడు!!

సినస్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్.

ఉచిత భీమాయందుగల మెంబర్లకు

నోటీసు:-

డిల్లీయందందు మా హెడ్క్వార్టర్సువారు 1930 సంవత్సరం ఏప్రిల్ నెల 1-వ తేదీ లగాయితూ మరణిస్తే నోటీసులు ప్రతిమెంబర్లకు పంపుట లేదని గణాంకములతో ప్రతినెలయందును మరణములు తప్పక పూర్తిగాక మెంబర్లవృద్ధి అగుకొద్దీ మరణములుకూడా జాస్తిలగుదుండు కారణముచేతనూ, అనేకమంది మెంబర్లు ఏజెంట్లు సరిగా కిస్టినోటీసులు జారీ అగుటలేదని రివ్యూచేయుటవల్లనూ, ప్రైవేటునామ చేయడమయినది. మరణిస్తే నోటీసులు బదులుగా ముఖ్యమగు సత్తిలలో ప్రతిమానము ప్రచురించుదురు.

గనుక ఇందువల్ల ప్రతిమెంబరుకు తెలియజేయడమేమనగా ప్రతినెలయందును ప్రతిమెంబరు 25-వ తేదీలోగా తప్పక రూ. 1-0-0 మరణిస్తే క్రింద పంపవలెను. సదరు 25-వ తేదీకి పంపక అతిక్రమించువారు ప్రతి రూ 1 కిన్నీ పెనాల్టీక్రింద 0-1-0 (ఒక అణా) తప్పక పంపవలెను.

అట్లు ప్రతిమానము క్రమముగా పైకము పనులుచేయుటవల్ల మేమున్నూ చనిపోయిన మెంబర్ల వారసులకు క్లెయిము మొత్తము త్వరలో పైసలుచేయుటకు జాస్తి అవకాశముకల్గును.

యే మెంబరుయిననూ 25-వ తేదీ లోగాకాని లేక మాసాంతములోగా పెనాల్టీతోటిగాని మరణిస్తే చెల్లించక తప్పినయెడల అట్టివాడొక పేగు మరణమునూ లో రిజిస్టరులోనుండి తొలగింపబడునని యందువల్ల ఖండితముగా తెలుసుకోవలసినది.

మీదాసు.

పి. జేమ్స్, సెక్రటరీ మద్రాసు బ్రాంచ్

“ఉచిత భీమా”

మా ఉచితభీమాపద్ధతిలో పాలసీదారుగ చేరుటకు ముఖ్యమైన కారణములు

రెండే!

1. మద్రాసు కలెక్టరుగారి నెం. L. D. 911-29/27-1-30 అభిప్రాయానుసారముగ, స్థాంపు ఆర్జన్సు ననుసరించి పాలసీ జారీచేయడము సర్టిఫికేట్లు నొనంగుట స్థాంపు చట్టమునకు విరుద్ధము. ముఖ్యముగ గమనించవలసిన విషయము.

2. ప్రకటనాక్షరములు గాక చనిపోయిన ప్రతి పాలసీదారుని వారసునకు రు 500 లు చొప్పున ఇవ్వబడెను.

ఈక్రింది పటివి గమనించిన సగటున రు. 9-8-0. మాత్రమే చెల్లించి చనిపోయిన 22 పాలసీదారు వారసులకు ప్రతి ఒక్కొక్కరికి రు. 500 చొప్పున యిచ్చినట్లు తెలియగలదు. పైపద్ధతిలో చేరదలచు వారు యిదివరలో చనిపోయిన వారి వారసులకు ఎంతెంత మొత్తములను ఎంతమందికి ఇచ్చినది తెలుసుకొని చేరవలయునని కోరుచున్నాము. పైపద్ధతిలో చనిపోయిన ప్రతి పాలసీదారుని వారసునకు రు 500 లు ఇచ్చిన కంపెనీ మరియొకటి లేదని ఖండితముగా తెలియవలయును.

వరుస నెంబరు	పాలసీ నెంబరు	పట్టాదారుని పేరు	పట్టాదారువారసున కిచ్చిన మొత్తం	వరుస నెంబరు	పాలసీ నెంబరు	పట్టాదారుని పేరు	పట్టాదారువారసున కిచ్చిన మొత్తం
1.	161	జి. నగనయ్యనాయుడు, దశరాజుపల్లె.	500	12.	169	కె. నుబ్బమ్మ, నూజివీడు, కృష్ణాజిల్లా.	500
2.	230	టి. చెన్నయ్య, బెజవాడ.	500	13.	213	మెకటరామయ్య, రైపూరు.	500
3.	302	కె. మెకటరామయ్య, నంద్యాల	500	14.	678	చ. యాకూబ్ సాహెబ్, తాడిపత్రి.	500
4.	274	కె. సీతమ్మ, ఆటూరు, ఏలూరుతాలూకు.	500	15.	1000	జె. తిరుప్పిళ్ల, మంగళగిరి.	500
5.	67	వై. సుందరమ్మ, బెజవాడ.	500	16.	259	జి. కోటమ్మ, దొడ్డేరు.	500
6.	880	జి. లక్ష్మమ్మ, దశరాజుపల్లె.	500	17.	1027	జి. వి. కృష్ణయ్యర్, పాల్వాయి.	500
7.	269	ఎ. చుక్కమ్మ, ఆటూరు, ఏలూరుతాలూకు.	500	18.	522	కె. మల్లమ్మ, తాడిపత్రి.	500
8.	150	పజనియాయి అమ్మార్, ఒరయూర్, తిరుచినాపల్లి.	500	19.	9:6	ఆర్. దలపా, బెందులూర్.	500
9.	228	టి. రామయ్య, బెజవాడ.	500	20.	1382	జి. రామకృష్ణయ్య, కాళహస్తి.	500
10.	206	బి. ఎ. సీతమ్మార్, ఒరయూర్, తిరుచినాపల్లి.	500	21.	130	పి. అచ్చమ్మ, ముదనూరు.	500
11.	855	ఎ. సక్కరులు, తాడిపత్రి.	500	22.	1257	బి. మహాదేవర్, క్విల్.	500

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్ అండ్ జనరల్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, 23, సెకండు లైకపీచ్, మద్రాసు

మానవ కృషిపై అవయవములు, ఆర్థోపెడిక్ చికిత్సలు నడుముకు ఒటుబీజములకు పయోగించు బెల్టులు, ట్రస్సులు, లాంగుల కగత్తయైన ఫర్నిచరు వస్త్రాలు నిపుణులైన వారి విచారణక్రింద తయారుచేయబడుచున్నవి.

N. POWELL & Co., BOMBAY. 4.

వ వె ల్పు గా రి

ప్రఖ్యాతిగాంచిన యౌషధముల తామరకు కుర్రెన్ గెనో

గనోరియాకు పావెల్పు కాడ్ లివర్ ఆయిల్ ఎమల్షన్

హైపోఫాస్ వైట్స్ కలసిన యౌషధమును గొప్ప వైద్యులందరు పయోగించుచున్నారు. చికిత్సచేసిన ప్రొట్రెటరీ వ్యాధుల క్యాటలాగును కోరుడు. మా ఔషధాలయమందు ప్రయోగచేయబడిన యౌషధములన్నియు గొప్ప యోగ్యతలు గలవారి తనిఖీకొడ తాత్కాలిక తయారుచేయబడగలవు.

N. POWELL & Co. BOMBAY No. 4.

బొంబాయి లేఖ

పండిత నెహ్రూగారి అరెస్టు

బొంబాయి, జూలై 1—

నిన్నటి దినము శ్రీ పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు (అఖిలభారత కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు) అలహాబాదునందు అరెస్టు కాబడి రనువార్త సాయంత్రము 4 గంటలకు నీటికి బడ్డ తైల బిందువునాడిగా నగరమంతయును ప్రాకి ఎల్లరి పౌదనుముల కలంబివైచెను. ఇంతదశకను జనసమృద్ధముచేతను అంగడుల యందలి వస్తువుల రామణీయకముచేతను కళకళలాడుచు నుర పురిని సైతము నభరించి యోభాయమానముతో విలసిల్లు వగరబిడులు ఒక్కఁఁఁట కాలమున అంగడులన్నియు నొక్కఁ యొడి మూయబడుటచే నిర్జనమై కళావిహీనమై కన్నట్లు సాగె ను. కాంతి పైనికులు నెహ్రూగారి అరెస్టువార్త ప్రతి వీధియం దును తెలియజేయుచు రెండుదినములు పార్టాలు గావించుటలు చాటిరి.

నేడు నగరమునం దంతటను పార్టాలు కావించబడెను. స్కూళ్లకు విద్యార్థులు రామి మూయబడెను. విద్యార్థులుజాతీ య ప్రభోధమునకు గడంగిరి. నేటి నగర వైభవమున వర్ణం భ అశక్యము. ఏ సాధముతట్టు తిలకించినను ఏ దుకాణమువైపు పరికించినను ఏ స్కూలువైపు చూచినను జాతీయ పతాకము లెగురజేయబడి వీధికి అపూర్వభోభ నొసంగుచుండెను. ఆ బాల గోపాలము వీధులందేమి మోటారు లందేమి, ట్రాప్ కాటలందేమి ఎవలచూచినను ఏదెస పరికించినను విదేశీవస్తు వస్త్రముల బహిష్కరింపుడు; త్రాగుడు నీవమైనది; స్వరాజ్య ము జన్మహక్కుఅని వదిలెను నుడులు మిన్నుముట్టి ప్రతి ఛ్యనించుచుండెను. వాతావరణసుంతయును గాంధీమహాత్ము కై నెహ్రూకు జై ఇత్యాది జయజయధ్వాన ప్రపూరితమై పోయెను. ఏ వీధియందు చూచినను పదినిమిషముల కొకజట్టు పంతున వేనకువేలు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా పురుషులు, స్త్రీ లు, బాలురు, బాలికలు జాతీయపతాకముల కేటబూని ప్ర కాంత హృదయాలై జాతీయకిర్రనల సల్పుచు విదేశీవస్తు బహిష్కరణము, మద్యపాన నిషేధము మున్నగు ప్రభోధోద్బోధి తమగు గీతముల పాడుచు వీధులయందు నడచువారికిగాని వచ్చి పోయెడి బండ్లకుగాని ఇంచుకైన ఆపాకర్యము కలుగజేయ కుండ పోవుచుండిరి. ప్రతిగోడవైనను, మోటారు, ట్రాం, మున్నగువాటివైనను విదేశీవస్తువుల బహిష్కరింపుడు అను లిఖితఫలకముల వ్రేలాడ గట్టబడియుండెను. ఇట్టి ఫలకములనే స్వయంసేవకులు కొందఱు మెడలకు తగిలించుకొని వీధుల వెంట తిరుగసాగిరి. ఇటులనే రబ్బరు స్టాంపుల తయారుజేసికొని తమస్నేహితుల ఉడుపులపై ముద్రలు వేసికొనుచుండిరి.

ఇచ్చట కాంగ్రెస్ ఆఫీసును ఒక మహా పుణ్యక్షేత్ర ముతో పోల్చిన సత్యమారము కాబాలదు. కాంగ్రెస్ ఆఫీసును పం ద ర్పించుటకును నెహ్రూగారి కల అరెస్టుకాబడినో తదారభ్య ఎమిజరిగినదో యనువార్తల తెలిసి కొనుటకును వచ్చిపోయెడిప్రజ లసంఖ్యాకములై యుండిరి. తిరుణాళ్లలోబలె వీధి కిరుకెలంకులను స్వదేశీవస్త్రములును, చాట్నీములును, ఏకులును, తేకిలీలును, విరివిగా అమ్ముచు చుండెను. ఇనుకజేసినను క్రిందరాలనటుల ప్రజలు క్రిక్కిరిసి యుండిరి. వివిధఫలములందు సభలు గావించబడెను. ప్రజలంద దరును ద్విగుణీకృతోత్సాహులై ముందంజవైచుచున్నారు. వీణా సుదర్శనాచార్యులు.

ఎంపైర్ ఆఫ్ ఇండియా

ఫ్లెఫ్ అన్యూరెస్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

స్థాపితము. 1897

క్రమవృద్ధిని తెలుపు రికార్డు

సంవత్సరాంతము సంవత్సరాంతము

ఫిబ్రవరి 1925 ఫిబ్రవరి 1930

మూలన పాతీసీల రు. 78,00,000. రు. 140,00,000

సంవత్సర రాబడి రు. 4,75,000. రు. 64,00,000

ఫండు మొత్తము రు. 246,00,000. రు. 358,00,000

పై మొత్తములు కంపెనీ యధిపతి, ప్రజాదరణ కలిగి

యున్న పనుట బాగుగా తెలియపరచుచున్నది.

పూర్తివివరములకు క్రిందివారికి వ్రాయుడు.

మద్రాసు బ్రాంఛ —

9,10 సెకండులైన్ బీచ్, మద్రాసు.

అముక్యేషన్ వద్ద రిజిస్ట్రేషన్ 8-10-1

చరక చికిత్సాశాలము 10-0

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రత్నాలి 10-0-0

డాక్టరు శ్రీనిధి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ

కావలెను

పలుకుబడి, నమ్మకము, ఉదారస్వభావముగలవారు, “యూనివర్సల్ మ్యూచుయల్ ఎయిడ్ అండ్ పూర్ హాస్ అసోసియేషన్ లిమిటెడ్” తరపున ఏజెంట్లుగ నుండి ప్రతి వట్టణమందును బీద గృహములను, పింజరపోలులను ఏర్పాటుచేయుటకు కావలయును. వీరినము యోగ్యతలనుబట్టియు, చేయు పనినిబట్టియు ఏర్పాటుచేయబడును. దేశకటి యనుభవమును తెలుపుచు, యోగ్యతా ప్రతములతో ప్రస్తుతము చేయుచున్న పని తెలుపుచు దరఖాస్తులను, మిస్టర్ ఎమ్. ఎల్. నాగన్న, చీఫ్ ఆర్గనైజర్, 289, తంబుచెట్టివీధి, బార్జి బౌన్, మద్రాసు. కు పంపవలయును.

స్వదేశ పరిశ్రమలు

శ్రీ కృష్ణరాజేంద్రమిల్స్, మైసూరు

6½ నెంబరు మొదలు 60 నెంబరు వరకు

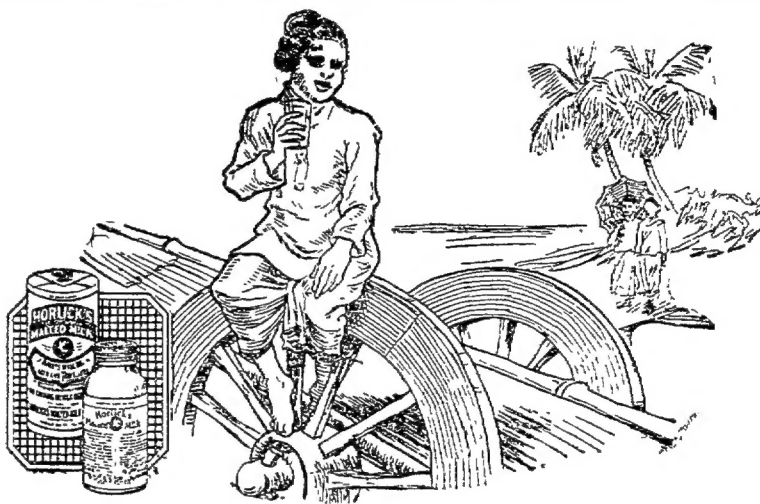
ప్రసిద్ధికెక్కించు పడుగునూలు

స్వదేశపు { ప్రత్తి పెట్టుబడి

స్వదేశపు { పనివాండ్లు మేనేజిమెంటు

నాణ్యమునందును, గట్టియందును, చపుకయందును మా నూలుయొక్క ప్రశస్తి అందరు ఎరిగినదే ఏజెంట్లు:—బి. పి. జి. రంగనాయకులు అండ్ కంపెనీ,

46, గిడ్డంగివీధి, మద్రాసు.

జిల్లాకంటటిలోను మా పిల్ల వాడు శృంగారపురుషుడు

మట్టుప్రక్కల నుండువారు ముగిరిగి శృంగడికి చేయవల సహితము సంతోషించు సిగ విద్యుక్త శిశువును నెర నటుల తండ్రి తనకొమారుని వర్చకులుగుటకు హాల్లి క్కు దారుధ్యమును చూచి గర్వి మాల్టెడ్ మిల్క్—అద్భుత మైనది. ఇది ఆంగ్లేయగోషీ రమునుండి తయారుగాబడిన బలము నిచ్చు ఆ హారమై యున్నది.

కాని యదార్థముగ ఎంత మంది జిల్లాలోనుండు మగ పిల్లలు యందముగ నున్నారో యోచించగలరా?

కాని నీవు, తండ్రివై, ఈ విషయమును గూర్చి యదా ర్థము చెప్పదలచిన చెప్పగలవు. మీకొమార్డు దారుధ్య

మి కుమారుని బలవంతు నిగ చేయుటలో నాలసింప కుడు.—నే జే హాల్లి క్కును యిచ్చినందులకు మిమ్ముల మీరే యభినందించుకొని, మీ కొమారులనుకూడ అభి నందించుడు. హాల్లి క్కు తయారైనపుడు గూడ చేతితో అంటబడియుండలేదు.

మందులముయందరివద్దను దుకాణములందును హాల్లి క్కు స్టామల్ యుంచబడును.

దుఃఖాంత నాటకములు, నవలలు

వైద్యశాలలో నుండువా రిట్టి గ్రంథములను చదువగూడదు

జనుక నొకసారి నవలను వ్రాయుచుండు నొకకవి దాదాపుగానిచే పీడింపబడుచున్న ఒక యువతిని తన నవలకు నాయకురాలినిగా నొనర్చి, ఒక నవలను భాగములుగా వ్రాసి పత్రికలలో ప్రకటింపజేసెను. అట్టివ్యాధివలననే బాధింపబడుచు వైద్యశాలలో చికిత్సను బడయుచున్న మరెయింకయు వతి ప్రతివారమును ఆనవలను శ్రద్ధగా చదువుచుండెను. ఒక వారమున వచ్చిన సంచికలో ఆనవలలోని యొకవతికి సంపూర్ణా కోగ్యము కలిగినట్లు వ్రాయబడెను. ఆ భాగమును చదువగానే వైద్యశాలలోనున్న యువతికిగూడ రోగము ముగిసినట్లు నడిచి, దానివలన ఆ మె మ న ను లో గ ట్టి మార్పు క గిలిగి నందున అతిశ్రద్ధముగనే ఆమె సంపూర్ణాకోగ్యమును బడయు గలిగెను అని సర్ బ్రాసు బ్రాసుబోర్డు హాజరు పోర్టును తుల్య పబ్లికేషన్లు కాంగ్రెసు యినిస్టిట్యూటులో యీ కథను వివరించెను. బ్రాసుగారు ఆ వైద్యశాలకు అధికారిగా నుండెను. ఈనవలను వైద్యశాలలో శ్రద్ధగా చదువుచున్న యువతిని నేను కనిపెట్టుచుండుటచే నేనుగూడ దానినిశ్రద్ధగా చదువుచుంటిని. ఆ కవి దానిని దుఃఖాంతముగా నొనరింపదలచె న ని నా కు లె లి సి న ది . ఆ త దు తన నవలలోని యొకవతి ఆ ప్రబల వ్యాధిచే మృతినొందినట్లు వ్రాసియుండినచో వైద్యశాలలోని యువతిగూడ తప్పక మృతి నొందునని నేను ప్రహించితిని గాన వైద్యశాలలో యువతిని గూర్చి నేనాకవికి ప్రాసించిని. మీరీ యువతిప్రాణమును కాపాడుటకు మీ నవలలోని యువతికిగూడ వ్యాధివలననే మీరు వ్రాయవలెను. లేనిచో నిష్కారణముగా నొక నరహత్యను మీరు పాత్రులగుదురు. మీరు మీ నవలను సుఖాంత మొనరించి నచో ఒక యువతికి ప్రాణదాన మొనరించినవా రగుదురు ఆ ని నేను వ్రాయగా నతడు నామాట పాటించి తన ప్లానును మార్చుకొని తన నవలను సుఖాంత మొనరించెను. ఆ రీతిగా యీయువతి ప్రాణములను కాపాడెను. అతడు కాల్య నిక ప్రపంచమునందలి యువతిని చంపివేసియే యుష్మచో భౌతిక ప్రపంచములోని యువతినిగూడ చంపివేసియే యుండును. వైద్యశాలలో నున్నవారికి మందులకంటెను మంచిగ్రంథములే చు ఖ్యావసరములయి యున్నవి. వ్యాధులతోడను మరణములతోడను గూడిన గ్రంథములు వైద్యశాలల గ్రంథాలయములలో నుండ గూడదు. దుఃఖాంతముల కథలకు చదువుటవలన మంచి ఆరోగ్యవంతులుగానుండి వారికి నైతము మనసు చేదరిపోవుచుండును. కొన్నిరోజులవరకును వారు మరల నుల్లాసమును బడయజాలరు. అట్టిచో వ్యాధి గ్రంథాలను రిట్టి గ్రంథములను చదివినచో సహజముగానే వానిస్వాభావములు చాలబలహీనములుగా నుండునుగాన ఒకసారిగా వ్యాధుల న ముగిసినవారి వారు మృతినొందెదరు. కావున దుఃఖాంతములను నవలలు నాటకములు మున్నగువానిని వ్రాయుటవలన ప్రజలకు తేజమైన పేలు కలుగుటలేదు. వైగా ప్రాణహానికూడ కలుగుచున్నది అని సర్ బ్రాసుగారు నుడివారి అని డెయిలీ హెర్బాల్డపత్రిక ప్రకటించెను.

వ్యాసపూజాహోదయము

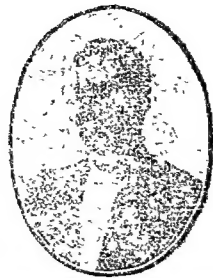
శ్రీ పరమహంస పరివ్రాజకాచార్యవర్యులు, తిన్నె వల్లిజిల్లా కుర్నాలసానులును ఆను శ్రీ శివ చిదానందసరస్వతి స్వామిలవారనే మానస్వామిలవారు 18-7-1980 తేదీయందు గుంటూరునగరమునందు వ్యాసపూజను జరిపించెదరు. భక్తులందఱు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

శ్రీస్వామిలవారు 6-7-80 తేదీఉదయము త్రివేండ్రం మెయిలులో మదరాసులోదిగి నెం 41 రామస్వామి మొదలి పీఠి ముత్యాలపేటలో 7-7-80 తేదీనటండి ఆరాత్రి 8 గంటలకు కలకత్తా మెయిలులో గుంటూరునకు బయలుదేరి వెళ్ళెదరు.

నెల్లూరు

విరూరు కోఆపరేటివ్ యూనియన్ కార్యదర్శియు, గ్రామ పంచాయతీ సభ్యుడును నగు శ్రీయుత మందరాజు వంకట సుబ్బయ్యగారున్నూ, శ్రీయుత అద్దంకి శంకరయ్య గారున్నూ అక్రమ సంఘముగా నేర్పడి తాటిగెలు నడికిరను నేరమునకై రామన్న సబ్ మాజిస్ట్రేటుగారు వారిపై ఆరు నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

కంభంపాటి కన్నయ్యగారు ఏలూరు వీరు 6 మాసములు శిక్షపొందిరి.

చీరాల నేతపనివారి దుస్థితి

చీరాల, పేరాల, పీఠూరపాలెం, బాండ్రపేట, వేటపాలెం, పంచెళ్లపల్లి, గ్రామములలో నుమారు 4 నాలుగువేల వాగ్గములుగలవు. ఇందు చీరాలలో విస్తారముగా మహాదీక్షుల వృషయాగారము హైదరాబాద్ ఎగుమతిచేయబడుచున్న మంచి నగ్నిచుక్కలరకములలో మోతీ, బంగి, బడి, రుమాళ్లు గీడుకాంతిగల పెద్ద చాయగల రుమాళ్లు, డబ్బి రుమాళ్లు, రంగురుమాళ్లు, తోపురుమాళ్లు, బజారు రుమాళ్లు, నెల్లచక్క, తానులు, బొడ్డబాచి, చుక్కలరకము లలో హంసపతాణి, గవాషీ, లాయరు, పిల్లిఆడుగు, బజాబటి, అమీరుఖాణి, సన్న కొత్తెనిమిది, మూలతోమ్మిది, చంద్రకాలి గులాభి అనుపేరులచే పలువిధములైన పడుగున పేకలయందు గల చుక్కలతోనులు, ఇంగ్లీషు, హిందీ, తెనుగు, మరాఠీ, ఆరవమున, కొనపేటు నచ్చు నేయగల పనివాండ్లు గలరు. మరి యు నిండు నెండ్లిసరిగతో వృష్టుములు కట్టబడి మహామృదీ యుల రంజాన్ మోహరము పండుగలకు హైదరాబాద్, బౌ రంగబాద్, ఎల్లోరాకును, బొంబాయి రాజధానిలో చేరిన పెక్కు పట్టణముల కెగుమతి చేయబడుచున్నవి. అచ్చట యీ బొడ్డ బాచాతానులను అమ్మియాహల్ అనియు నెల్లచక్కతా నులు సోప్యానిమాల్ అనియు వాడబడుచున్నవి. బజారుపై బారుమాళ్లు నెల్లకొలది తానులు తయారై మద్రాసు, కడప, బెంగళూరు, కాళికట్, మంజులూరు, గోవా, రత్నగిరి, నూ రత్, బొంబాయి, సోమనాడ్, కరాచి, ధార్వాడా, డెల్లీ, మొదలగు పట్టణములకు సుజరాలి దేశమునది యన్నిచోట్లకు నెగుమతి చేయబడుచున్నవి.

వేటపాలెం, పంచెళ్లపల్లి, బాండ్రపేట గ్రామములతో విస్తారముగా కైలి, కేయిలూనులు, వివిధములగు రకములతో తయారై సింగపూరు, పినాంగు, ఎడన్, బొంబాయి, మద రాసు, మొదలగు పట్టణములకు నెగుమతి చేయబడుచున్నవి. పేరాల, పీఠూరపాలెం గ్రామములలో విస్తారముగా కేమం పట్టుతో నేయబడిన చీరలు, కండువలు, చావులు, చిత్ర విచిత్రములయిన రంగుతో తయారై నెల్లూరు, కడప, అనంత పురం, జిల్లాల పల్లెలలో బేరముచేయువారు వచ్చి యెక్కువ మొత్తములను ఖరీదుచేసి తీసికొనిపోవుచుండురు. ఇప్పుడట్టి బేరములుగాని బొంబాయి, మదరాసు, పీడెన్, కొస్తా బేర ములుగాని స్వరాజ్య ఆందోళన వృద్ధియైన కొలది వ్యాపారము బొత్తిగా తగ్గిపోయినది. నేతపనివారి నీతి మగ్గులకు పడుగులు పరచబించుచున్నది. నేతపనివారి నీతి మగ్గులకు పడుగులు నిచ్చునట్టి సామకారాలు నేయుపనివారిని వదలివేయుచున్నా రు. ఏ పని వారు చేయునదితోచక నిర్వహింపలే జీవనాధారములేక పలుశ్రమల గ్రందుచున్నాడు. చీరాల పరిసర గ్రామములలోని వారినితీ మిగుల శోచనీయవస్థగా నున్నది. ఇట్లు నేత పనివారు పడులులేక పరితపించుచుండ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ ఖద్దరు సంఘమువారు మిన్నకుండుట పాడిగాదు. చీరాల పరిసర గ్రామములస్థితి నాలోచించి కొన్ని మగ్గులను బెచీలుగా నేర్ప రచి నేయుటకు ఖద్దరు సంఘముచేసిన యెడల నిధేయతతో నేయుటకు సర్వసిద్ధముగా నున్నాడు. ఖద్దరు విస్తార ముగా సంఘముచేసినయెడల నెలకు కొన్నివేల రూపాయల వ్యాపారము జలుగుచుండును. నేతపనివారికి బాగుగ పనియం దుటచే గాక ఆంధ్రఖద్దరు సంఘమునకు నెక్కువగా ఖద్దరు లభించుచుండును. ఖద్దరు వృద్ధియైనకొలది దుస్థితి తొలగిపోయిన దనుటకు సందియము లేదు. కావున వెంటనే చీరాలలో ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ ఖద్దరు సంఘమువారు త్వరలో యేర్పాట్లుచేయవలె నని ప్రార్థించుచున్నాను.

పీఠూరపాలెం, 2-7-1980. పూట్ల గోపాలం.

నీ మ వెండి సా మా ను ఆ కు శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయెలర్ కంపెనీ మాన్యుఫ్యాక్చరర్స్ బ్యూయలర్స్, టెక్నీక్ డైమండు మర్చండ్సెస్. బెజవాడ. 2.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1980 సం॥ జూలై నెల 5-వ తేదీ శనివారము

1. ధాన్యములు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like rice, wheat, and pulses.

2. ధాన్యము పప్పులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like lentils, beans, and other pulses.

3. నూనెవస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like oil, ghee, and other food products.

4. చిల్ల రసవస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like sugar, salt, and other household goods.

5. ఇనుము

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like iron, steel, and other metals.

6. నూలు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like cotton, wool, and other textiles.

7. లోహములు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like copper, brass, and other metals.

8. రంగులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like dyes, pigments, and other coloring agents.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాపీఠ పరిక్షాఫలితములు

1930 సం॥ మే నెల 29, 30, 31 తేదీలయందు జరిగినవి

ఉత్తమపరీక్షోత్తీర్ణులు

509, 511, 515, 516, 519, 521, 525, 526, 530, 541, 542, 543, 546, 548, 554, 563, 566, 567, 569, 570, 571, 578, 579, 581, 587, 588, 589, 596, 600, 601, 607, 611, 618, 650, 651, 657, 658.

మధ్యమపరీక్షోత్తీర్ణులు

514, 517, 597, 599, 644, 645, 648, 652, 659

ప్రవేశపరీక్షోత్తీర్ణులు

498, 501, 504, 505, 507, 510, 513, 518, 531, 549, 550, 555, 557, 558, 559, 561, 562, 580, 593, 598, 608, 620, 622, 623, 624, 627, 630, 633, 640, 649, 654, 662.

మొదట జరుగజోవు పరీక్షాపాఠ్యక్రమమునందు కొన్ని మార్పులుగలవు. పాఠ్యక్రమము సవరణచేసి నెవ్వరినైనా అందుకు సిద్ధముగను.

గవర్నమెంట్ ప్రతివాదిభయంకరకృష్ణమాచార్యులు, బెజవాడ } ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాపీఠముంట్రి.
8-7-30

ప్రభుత్వమువారి మీటింగు

మహారాజేనం, జూలై 3:— కొవ్వారు డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటు గారుగవర్నమెంటుపరిపాలనలన కలగు తేజులూభములను గురించి ప్రజలకు హితోపదేశములను చేయుటకుగాను గత మంగళవారము మలకపల్లి గ్రామములలో మీటింగు చేయబడి చుట్టుపట్ల గ్రామములలో గల తగు మనుష్యులకు ఆహ్వానములను పంపినారు. ఆ మీటింగునకు శ్రీ చెదలవాడ గోపీనాథముగారును, అల్లూరి మారన్న గారును గోపాలపురం మునసబు గారు మొదలగు సహాయవాదులును కొందరు గ్రామోద్యోగులును గవర్నమెంట్ 20 మంది వచ్చినట్లున్న జనులు తగినంత మంది రాకపోవుటలను తాము చెప్పి విషయములను ఆమోదించు వారే గాక వ్యతిరేకవాదు లగు కొందరు సభలో నుండి ఉభయ పార్టీలందరి లోపలూపములను యుక్తియుక్తముగ చర్చించినమీదట గాని తాము చెప్పెడి సందర్భములలోని మంచిని ప్రజలు గ్రహించ వలెదని చెప్పుచు మీటింగును ఆ నాటికి నిలుపుచేసి వ్యతిరేకవాదులతో గూడిన ఎక్కువ మంది జనుల రాకకొరకు తిరిగి కొలది కోజులలో సభను జరిపెద మని చెప్పి వెళ్లినట్లు తెలియుచున్నది.

వ్యతిరేకవాదుల అభిప్రాయములతోను ఖండన మండనములతోను గూడిన సభలలోని సంగతులు ఎక్కువ విలువ గలవిగ నుండునని తలచిన శ్రీ కొవ్వారు కలెక్టరుగారి సెంటయు కొనియాడుచు నిట్టి సభలను చేయు నితర అధికారులుగూడ పీఠ మార్గము ననుసరించెదరని కోరుచున్నాడను.

మంగళ సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి.

స్థాపితము. సీమవెండిసామీనులకు 1898

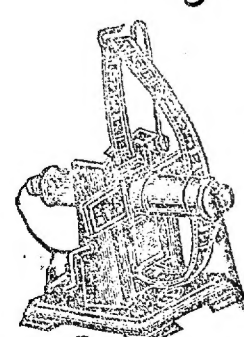
వీకంసిమబిల్ దాస్ అండు సము

సీమకమలములు నగలకర్తకులు

2 112, 113 చెన్నైబహురొడ్డు, మద్రాసు.

ఎలక్ట్రిక్ సినిమెటోగ్రాఫ్ అండ్

మ్యాజిక్ లాంతరు

మీరారు యింట్లోయందుండియే సినిమానుఖము ననుభవించగలరు. సులభముగ పనిచేయుచు విచిత్రమైన దృశ్యములు, ప్రపంచములోని సౌందర్యములు చూడగలిగి, మ్యాజిక్ లాంతరుమాదిరిగూడ నుపయోగించవగును. ఫిల్మ్లతోనహా

బ్యాటరీ, బల్బులు 3-12-0.
కె. యన్. ఆర్. అండ్ బ్రదర్, వెపెరీ, మద్రాసు.

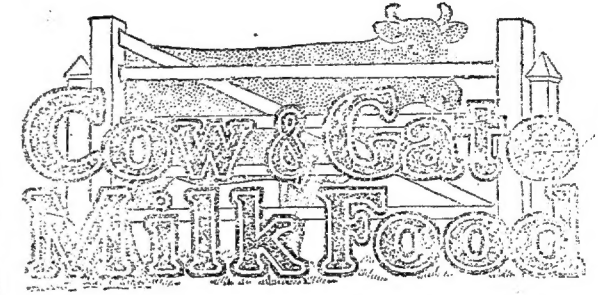
“ఈవిధముగ”

ఆరోగ్య, సుఖములం దగ్రస్తాము వహించును!

హిందూదేశమునం దంతటను సంతోషము జెందుచుండిన తల్లులమార్గముల ననుసరించి, మిశ్రబలకుగూడయ్యాభ్యాతిగాంచి నాహారము నిమ్ము.

తేలికయై బలము నివ్వగలిగిన యీ ఆహారమును భుజించిన బిడ్డ లెటులుండునో గమనిండు. త్వరలో వారికండలు ఎముక లెంత యభివృద్ధియగునో పరిశీలించుదగియున్నది.

ఇది బాలుని పురోభివృద్ధికి తోడ్పడు సహజబలవర్ధకపదార్థములనుండి తయారుచేయబడిన విలువైన యాహారము.

తయారుచేయునపుడు సహితము చేతులతో అంటబడియుండలేదు.

తల్లులుగూడ దులికరమైన కా అండ్ గేట్ చాకోలెట్ పాల నుపయోగించవలెను.

ఏజెంట్లు:—కార్ అండ్ కో, లిమిటెడ్. మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా, కరాచీ.

“73 సంవత్సరముల

వయస్సునందు, బలము

సజీవత్వము వృద్ధియగును!!”

ప్రొఫెసరు డాక్టరు టి. ...., యిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

“నేను స్వయముగ ఒకసా వెరడిమాత్రో నుపయోగించి యున్నాను. 73 సం॥రముల వయస్సునందుగూడ పరిశీలించబడినందుకు చింతించను. . . . ఎందుకనగా నాకేరీమంతయు అలముతో నిండియుండి యెక్కువ పని చేయగల శక్తి వచ్చియున్నది.”

ఇటువంటి రియోగ్యుతాపత్రములు చేర్చబడిన పాత్రముకొని కొరినవారికి యుచితముగ పంపబడును. నాటినిచదివి ఒకసా యెక్కువ సుఖమును, సుఖములను గమనించుడు. జీవితమునకు పలయు నొత్తు శక్తిని, సంతోషమును పొంద గలుగునట్లు చేయును.

ఇండియా, బర్మా, సిలీస్, దక్షిణములకు సోల్ సెల్లింగ్ ఏజెంట్లు —

G. GRIFFITHS & Co,
Yusuf Bldg Church Gate Street
FORT, BOMBAY

బంగారపుప్రీతిలకున, ఇండిని పురుషులకు
100 చిల్లల పెట్టె 1-కి రు 10/-

ప్రతివ్రతకథలు

(నోముల కథలు)

1-2-3 భాగములు అనుకొనుచు సిద్ధముగా వున్నవి ఈ మూడు పుస్తకములయందును స్త్రీల నిత్యమును పట్టుకొనుట, వానికథలు, ఉదాహరణములు 97 కథలు. ఈ నోములు ప్రతి హిందూ స్త్రీకిని ముఖ్యముగా కావలసినవి. ఈ పుస్తకములున్న పనులు పాడుచేసికొని యిరుగుపొరుగువారికి యిచ్చించి తిరుగనక్కర లేకుండ తన స్వయంకథ చెప్పించి ఆత్మ తలు చేసికొనవచ్చును. చదువు రానివారునును ఎవరిచేసిన చదివించుకొని నోము పట్టుకొనుట ఇది యింటింటి నుండవలసిన యిటువంటి భాగము 1-కి 0-50, 2 భాగములు ఒక్కసారి తెప్పించుకొనువారికి రూ 1-0-0 మాత్రము. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. మొత్తముగా తీయు వర్తకులకు ముందు కమీషను ఇయ్యబడును.

బాలారత్రపు వేంకటరావు, గంధకర్త, పితాపురము.

సంతానం పుట్టుకుండా 106-1

'కాంట్రా నెస్ట్'

ఒక్కటే సులభమైన సుస్థితిలో పాయము 15 మోతాదుల ట్యూబు 1-12-0

ట్యూబులకు ఇతర విషయములకు:—

కె. రామచంద్రరావు, 183, బ్రాంస్, మద్రాసు. పోస్ట్ ఏజంటు:

ది సోషల్ హెంజీన్ సిండికేట్.

ఇతర కెమిక్సులు అండ్, డ్రెస్టింగులవద్ద కూడ దొరుకును.

నబ్ ఏజంటు కావలెను

మద్రాసు రాజధాని యొందలెట్లను పలు స్థలములందు నబ్ ఏజంటు కావలెను. పూర్తివివరములకు ఈదిగువ విజ్ఞాపమునకు వ్రాయవలెను.

WHITE KEROSENE & MINERAL OIL Co.,
Post Box No. 124, MADRAS.

కాంగ్రెసు పనివారలకు తీరుబడియున్నప్పుడు యొక లాభకరమైన పని

కాంగ్రెసు కవర మెన్డేర్స్ రాజధాని కమిషను విదేశీయ భీకాంపెనీల విహిమ్యరము

ఇండియా ఈక్విటీబిల్ ఇన్వెస్టమెంట్ కంపెనీ

లిమిటెడ్. మీకు తీరుబడియున్నప్పుడు మీ కక్కిరించి చేయుపనికి రూ 1 నుండి రూ 10 ల వరకు నొసగును. వివరములకు ఈదిగువ విజ్ఞాపమునకు వ్రాయవలెను.

Dr. A. LAKSHMIPATHI B.A., M.B., & C.M.,
Managing Director, Madras Branch,
43, Harris Road, Mount Road,
P. O. Madras.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ. 1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు రూ. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు కాలమును తెలుపవలెను. ఏ. ఏ. 0-4-0 ఆపును.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తీర్పు త్రణి, P. O.

50 సంవత్సరములనుండి ఆమోఘమైన భయము మధ్యాహ్న భోజనాంతరము బంగారమువంటిదియు, రాత్రి భోజనాంతరము మణివంటిదనగిన ఈ తంతరిగ్రహ మార్గము మలబద్ధము, బుద్ధిమంద్యము, నరములబలహీనత మొదలైనవాటిని బోగొట్టును. 82 మాత్రము గల డబ్బా 1/- పూర్తినివరముల కొరకు క్రిందివారికి వ్రాయుడు:— ఆంతరిగ్రహభార్య 26 బ్రాడ్వే, మద్రాసు. ఏజంటు, ఎస్. పద్మరాజు, మెయిన్ రోడ్డు, కాకినాడ.

సైమన్ నివేదిక

విశేషముగా వ్యాసము

సైమన్ నివేదిక మొదటి సంపుటము వెలువడగానే, ఆనివిశేషముగా వ్రాసిన వ్యాసము "న్యూ ఇండియా" పత్రికలో 8 వ తేదీని ప్రచురమైనది. దానినిబట్టి పూర్తిగా వివరించుచున్నాము.

పరిశ్రమ ప్రకము తన నివేదిక మొదటి సంపుటమును వెలువరించినారు. దీనితో రాష్ట్రములం దేర్పరచబడిన సైమన్ కమిటీల నివేదిక కూడ ప్రచురింపబడినది. సైమన్ సంపుటమునకు కొంత చారిత్రక మూల్యముకలదు గాని, ప్రకృతోపయోగము ఇంచుకేసియు లేదు. ఏలనన, విదేశీయులను పార్లమెంటు భారత దేశమున కంతటికి నికాసింపబడు సంపూర్ణాధికారము కలదను నహంకారభావముతో ఈ నివేదిక తయారుచేయబడినదిగాన పార్లమెంటునకు ఆధికారబలము ప్రస్తుతమున్నదనుట వాస్తవమే. దురదృష్టముకూడ కాని సైమన్ కమిటీ హక్కుచెల్లదు. సైమన్ కమిటీ నికాసన సామర్థ్యము చాలకాలము నిలువజాలదు. హిందూదేశము శృంఖలాబద్ధమునకు పార్లమెంటునకు చట్టప్రకారము హక్కులేదని చెప్పబడుచున్నది. ఐకోపా సంప్రదాయమున స్వయం నిర్ణయమును విజుగుగు దీప్తివలన మోసపోయి హిందూదేశము బ్రిటనుపక్షమున పోరాడియుండెను. లాయడ్ బార్లిగారు సైమన్ కమిటీ మండలములకు కూడ వర్తించునని ప్రమాణీకరించి యుండిరి. కాని భారతదేశమునకు చేయబడిన అన్ని ప్రమాణముల లాభననే ఇదికూడ పెదవులనుండి రాజనదేశాని, పూర్వ యాంతర్యముకాదు. ఇంగ్లాండునకు ఆపదతప్పిపోయిన పిమ్మట, ఈ ప్రమాణ మన్నితితోపాటు చిత్తు బుట్టలో చేరిపోయెను. ఎప్పటికీ చేరదగిన గమ్యముగా ఆ ప్రమాణము సమర్థింపబడెను. ఆ మాతమున నిధింపబడు భారతదేశము కృతసిద్ధి కావలెను.

8, 4, పేజీలలోనే, సార్వభౌమని ఆజ్ఞాపత్రమునుండి మెట్టుమెట్టుగా బ్రిటిష్ ఇండియాలో భార్యలాయిత ప్రభుత్వమును ప్రవేశపెట్టి సామ్రాజ్యమును ఇతర జొమియనులతో బాటు ఆర్థికసామము నందజేయవలెనని నివేదికయందు పాఠింపబడినది. కాని కాలనిర్ణయము పార్లమెంటు చేతులలో నున్నది. భారతదేశము బ్రిటిషువస్తువుల అమ్మకమునకు ముఖ్య సాగమై యున్న అన్ని వాస్తున, ఆ మంచికాలము రాజ్ డు. రెండవ వరత్తు మోదనసహకారము, స్వపరిపాలనాంతరపు లను నిర్ణయించునది. అట్టి పరిపాలనకు విముఖులైన విదేశ ప్రభుత్వమై యుండునపుడు హిందూదేశము సహకారము సలుప జాలదు.

ఈ ఉపపాదనమువలననే ప్రమాణము వర్ధిల్లెనది. భారతదేశము బానిసత్వమునకుగాన స్వాతంత్ర్యము నర్జించుచున్నది. ఇంగ్లాండు ఆశయమున్ననో, హిందూదేశమున మరింత అంగ వ్యాపారమును వృద్ధిజేయుట ఇట్లు కుండునదన ప్రవాదిపై నిర్మమైన రాజ్యాంగము నిలువజాలదు. హిందూదేశము ఆసియా సంప్రదాయములపై వాధారపడి తన భావిరాజ్యాంగమును నిర్ణయించుకొనదగును. ఐకోపా సాంప్రదాయ నిర్ణయన చరిత్రను బట్టి అది వృద్ధిపొందజాలదు. హిందూదేశమున దాస్యము నందుచుట కుద్దేశ్యము, ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వములను దానిలోని కెక్కిరించుట భారతీయుల యాశయము, ఆత్మసాక్షాత్కారము, ప్రజాపరిపాలనము దీనికి బలముచేదొడు సాందర్యము స్వరూపము భారతదేశము సంకర సిద్ధాంతములపై నిలచియుండు దేశములే గోరుటలేదు. యుగయుగంబులుగా దానియైశ్వర్యమునకు పునాదులైయుండిన మోక్షదాయక విజ్ఞానము, పితృభ్య సంఘ సంస్కారము సంఘాభ్యుదయోత్పాదన గుణసమృద్ధిసహము సాధారములుగాగాని తన భవిష్యత్తును తాను దిద్దుకొన గోరుచున్నది భారతదేశము. ఏతద్వాచి నిర్మాణమునకు ముఖ్యులగు సంస్థానములగుర్చియు సైన్యమునుగుర్చియు ఒక చిన్న ప్రకరణము వ్రాయబడినది. మన సమస్య పరిష్కారమునకు ఈ అంగ నివేదికయు సైమన్ నివేదికయు, ఇండియా కామెంట్లు బిల్లును ఇతర సామగ్రియు అంగ భారతీయ స్త్రీ పురుషులతో చేర్చిన సమావేశముయొక్క ఉపసంఘమునందు చర్చనీయములగునని కొంతప్రయోజనము నుండును కాని దీనిని మాత్రము చర్చించుటకు భారతీయులెట్టి సమావేశమునకును వచ్చుట కంగీకరింపరు. అంగ్లేయులను భారతీయులను కలిపిన సంఘమునకు హిందూదేశమును స్వపరిపాలనగల జొమియను చేయుటలో అంగ్లాభిప్రాయములు తెలుపుటకు ఇప్పటికి ప్రచురమైనప్పటియు ఇకకాసున్నదియు సైమన్ నివేదిక సంపుటములు సహకారులు కాగలవు.

పోలాపూరు సైనిక పరిపాలనము

లిబరలు సంఘమువారు విచారణసంఘమును

కోరుట

బొంబాయి, జూలై 3:— ఒక హైకోర్టు న్యాయవాది, యిద్దరు అసభికారులు కలసినిర్మిత సంఘము చేర్పరచి పోలాపూరు దురంతములకు తాళబడుటకు సైనికపరిపాలన ప్రకటన పిత్తిగతులను చక్క బరుచుటకు ప్రభుత్వమువారి పద్ధతులు, సైనికపరిపాలన మున్నగు విషయములను విచారించి నివేదించునట్లు చేయవలెనని ప్రభుత్వమువారిని పశ్చిమభారత జాతీయ లిబరల్ అసోసియేషనువారు కోరుచు తీర్మానము గావించిరి.

(ఆ. వెన్)

ధీర్

పిక్నేటింగు ఆర్మీ నెస్టు క్రింద 4 కి ఇత్తులు

ధీర్, జూలై 3:— ధీర్ కి 20 మైళ్ల దూరమున నున్న మారక అను గ్రామములో పిక్నేటింగు ఆర్మీ నెస్టు క్రింద మరి 4 గురు ఆరెట్టు చేయబడిరి.

(ఆ. వె.)

రేపల్లె చందాదారులకొక విజ్ఞప్తి

రేపల్లెకు శ్రీయుత మల్లాది వెంకటలక్ష్మీ నరసింహ ప్రసాదరావుగారిని మా ఆంధ్రపత్రికకు, భారతికి ఏజెంటుగా 1-4-30 నుండి యేర్పాటుచేసి యున్నాము. కొంతమంది చందాదారులు రెండు మాసములకు మూడుమాసములకు చందాలను యివ్వవలసినట్లుగా మానోటీసులోనికి వచ్చినది. కాబట్టి సదరు దిగుబాట్లను వెంటనే చెల్లించి చందా ధనముయొక్క పరిమితి ముగియులోపలనే ముందుమాసపుచందా మా యేజెంటుకు చేరని యెడల పత్రిక నిలుపుచేయుట తలస్థించును. చందాదారులు యేజెంటుకు గాని లేక వారి అనుమతి చెందినవారికిగాని చందాలను చెల్లించి పత్రికలను పుచ్చుకొన ప్రార్థితులు.

అయ్యుర్యేదభూషణ నోరి కామేశ్వరస్వామివారి

శ్రీ రవర్ధని నెల బుడి 1 కి రూ 1.

తెల్లలకు చనుబాలను వృద్ధిచేయును. అన్ని మెపులలో కొరకును. అయ్యుర్యేద నిలయము (రిజిస్టర్డ్) లెజవాడ.

చంద్రా నర్సరీతోటలు - నెలం జంక్షన్

నెలం ముమిడిపండ్లు పంపుటకు తయారు. ఆర్డరుతో అన్వయము. 8 సం॥ అరటమిడిచెట్ల, ఇతర ఫల అంటుచెట్లు దళిక రూ 7 1/2. నీమ, వృక్షే తక్కువ రూ 1. పూలచెట్లు, 24 దిన గుల గుడ్ రూ 2 1/2, 12 దిన గుల 1 1/2. కాటలూగు ఇంజా. Chandra Nussery, P. O. Salem Junction.

WANTED.

Candidates for Telegraph, Wireless, Station Master and Electrical Courses. Railway Fares PAID. Boarding arrangements. Prospectus on two anna stamps:—ROYAL TELEGRAPH COLLEGE, CLOCK TOWER, DELHI.

ఆనందబోధిని

చిత్రకలములతో తయారుచేసిన చతురమాసపత్రిక. ఇందు కథలు, పద్యములు, సాందర్య కథా సంస్కృతములు, హాస్యము, శాస్త్రము, కళల ప్రపంచవార్తలు మున్నగువన్నియు ప్రకటింపబడును. ఈ మాసపత్రిక ఆకృతి, కూర్పు ముద్దుట మూలగట్టునను లుండును. మారి పత్రికకు వ్రాయుడు.

సం॥ చందారు. 1 మాత్రమే

ఆనందబోధిని కార్యాలయము, పాస్తుబాక్సు నెం. 167, నువరాసు.

ఎస్. ఎస్. హజీగారు

రాజీనామాపత్రమునందలి వివరములు

భారతశాసనసభ్యులముఖ్యులు రాజీనామా నివృత్తిని ఈ క్రింది లేఖను యన్. యస్. హజీగారు రాజ్యసభిని కంపుచున్నాడు. ఒకమాసము క్రింద మీరు చేసిన పిక్కెటింగు ఆర్డీ నేను ఇప్పటికి వివిధ రాష్ట్రముల ప్రభుత్వములను అనుబంధించినవి. ఆర్డీ నేను ననుసరించి న్యాయవిరుద్ధముగ అధికారములను గైకొని ఆ యధికారమును తీవ్రముగా అనుబంధించి పెట్టుబడిలన కొంతియ్యలను పొడలయొక్క ముఖ్యమంత్రిలలో నొక బానికీ అపాయము వాటిల్లుచున్నది. నా గరిత ప్రభుత్వముని చెప్పుకొనుచు, ఒక దేశదేశముయొక్క సివిల్ పరిపాలనమును కొనసాగించు ప్రభుత్వము ఇట్టి శాసనమును గావించుట దుర్మహ్యమని ఆర్డీ నేను బహులు చేసిన తరువాత మాడే నేను తలచుచుంటిని. నిరంతరశాసనపరంపరలో నిది వివరసానము నలంకరించుచున్నది. శాంతియుతము లగు పద్ధతులపై భారత రాజ్యాంగ నిర్మాణమును గావించుటకు అర్హులైన గౌరవ యగు గాంధీమహాత్ముని అరెస్టు తరువాత ప్రారంభింపబడిన ప్రజానిరంకుశవిధానమును ఇది పూర్తిచేయుచున్నది చెప్పవచ్చును.

ద్రవ్యావహరణ మార్గము

పిక్కెటింగును నిషేధించుటకు క్రొత్తగా చేయబడిన శాసనము ప్రత్యేకతరగతిలో చేరుచున్నది. మరియు నిది భారతదేశముయొక్క రక్తమును పీల్చి తనొకటమున బ్రదుకు ఆంగ్ల దేశీయుల నిశ్చయభావమును వేరొల్ల చేయుచున్నది. నున దేశముయొక్క సంపత్తిని ఆంగ్ల దేశీయులకు క్రయమున కై అపహరించు విటివ్ వాణిజ్య ప్రనిష్ఠాపనయేగాని భారత ప్రభుత్వము అగ్రము కాదన కళింకపడదు ఈ శాసనము జ్ఞాపకము చేయుచున్నది. వైకే ప్రభుత్వోచితమగు శేషమును ధరించిన భారత ప్రభుత్వము భరతఖండమును వీధదేశముగా చేసి తనొకటమున భాగ్యవంతులగుటకు విటివ్ వారు అలంబించుచున్న స్వార్థ పరత్వ పద్ధతికి దోహద మొసంగునదిగా నున్నది. ఇట్లుకానినో సాధారణ చట్టములు చాలినప్పుడు అత్యవసర సమయములందు మాత్రమే అనుబంధపరిపాలన ఆర్డీ నేనుతో ప్రమేయ మేమున్నదో ఊహింపకలయుకాదు. స్వదేశీ వస్తువులను ప్రోత్సహించు చేయుట ప్రభుత్వమువారికిని పిక్కెటింగును కావలసినదేకా? ప్రభుత్వమువారు దీనిని అంగీకరించుచు తమ ఆర్డీ నేనులలో నే యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. "భారతదేశములో తయారయినవస్తువులను హెచ్చుగానపరచు గొంపవలెనను ఉద్దేశ్యమునకై ప్రచారముచేయుట న్యాయసమ్మతమేయైయున్నది. మద్యపాననిషేధముకాడ ఇట్లే రెండుపక్షములవారికిని కావలసినదే. కావున పిక్కెటింగు ఫలితముగా శాంతికి భంగము వాటిల్లనప్పుడు ప్రభుత్వమువారిచర్యకు ఎంత మాత్రమును కారణం లేదు. ఇదిగాక ప్రజాశాంతికి భంగము వాటిల్లినట్లు ఒక్క ఉదాహరణ నైనను ప్రభుత్వమువారు యివ్వలేదు. తమ ఆస్తిని దారపుత్రాదులను, తమొకరు రక్షించవలసినదని యెవరు ప్రభుత్వమువారిని కోరిరో ప్రభుత్వము వారు చెప్పి యుండలేదు. కావున సరకులను అమ్మువారికి కొనుగార్చి స్వాతంత్ర్యనిరోధము కలుగునని ప్రభుత్వమువారు చెప్పినమాట శుద్ధబూటకము. దేశములో చాలవాణిజ్య సంఘములు పిక్కెటింగు చేయు కొంతియ్యలను అభినందించి జవిగూడ ముఖ్యముగా స్త్రీశాంతివైఖలను వారెంతయో కొనియాడిరి. దేశమునకు శ్రేయస్కరమగుపద్ధతి దానిలోనున్న ప్రతిసంఘమునకు లాభదానకమని భారతపర్యటకు గ్రహించుచున్నాడు. బాతీయపరమావధిని బొందుటకు కొంతత్యాగ మన సరమైనచో భారతపర్యటకు త్యాగముచేయ వెడదీయరాదని యు వారు గ్రహించుచున్నాడు.

కావున దేశములో సివిల్ పరిపాలన ఆమలులో నున్నంత కాలము పిక్కెటింగు ఆర్డీ నేను ప్రజల హక్కులను అనవసరముగ ఆటంకమున గలుగజేయునని నానునట్లు తోచుచున్నది.

నిరంకుశవిధానము

దేశము చట్టములను బహులు దౌర్జన్యపద్ధతులనవలంబించి, అందుములకముగా శాసనసభలను రాజ్యాంగ విధానములను చేకూరిన అధికారమును అవలంబించి నిరంకుశముగా ప్రభుత్వమువారు రాజ్యముచేయ సంకల్పించినారని స్పష్టమగుచున్నది. ఇట్లు జరుగునప్పుడు భారతదేశము ద్రవ్యావహరణమునకు మాత్రమే యేర్పడిన కాలని యగుచున్నది. భారతదేశ శ్రేయమునకు ఆంగ్లేయులు రక్షకులను మాటలుగూడ జట్టి బూటకములగుచున్నవి. చక్రవర్తులయొక్క యా, చక్రవర్తిని యొక్క యా ప్రకటనలు నలు చిత్తు కాగి తమలగుచున్నవి. విదేశీయస్త్రములకు, ముఖ్యముగా ఆంగ్లస్త్రములను, వస్తువులను కొనిసేందుకై పౌరులముఖ్యమంత్రిలు అహంబుచేయబడుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారు స్వదేశీయతలనునే వృద్ధిచేయవలయు చున్నారని అనునై ప్రకటన యెట్టివాక్యములతో విమర్శింపదగినవి?

కోస్తావాణిజ్యచట్టము

భారతదేశమునకు ఆర్థికముగాను, వాణిజ్యసంబంధముగాను లాభకరమని అందఱును అంగీకరించిన నాకోస్తావాణిజ్య చట్టమును ప్రభుత్వమువారు శాసనసభలో తీవ్రముగా ప్రతిఘటించినారు. చాలకాలమునుండి కోస్తావాణిజ్యపారమును గుర్తొని లాభముల ననుభవించుచున్న బ్రిటిష్ ఓడ వ్యాపారకంపెనీల లాభము కై వారట్లు చేసినారు. భారతనాకావాణిజ్యపారమును అభివృద్ధిచేయుట కిది యొక్కతే మార్గముని తమచే నియమింపబడిన కమిటీవారు సిఫారసుచేసినను కోస్తావాణిజ్యచట్టమును వాగ ప్రతిఘటించుట మాత్రమే గాక వారి యశ్రయమును మరి యేదోకములకముగా నైనను చేరుటకు వారే ప్రయత్నములుగ చేయలేదు. రెండుపార్టీలవారును సమరసభావమున చర్చించి తీర్మానమును వచ్చుటకు ప్రభుత్వము వారు గత జనవరి మాసమున ఒకసభను గావించిరి. ఈ సభవిషయమై ఆగు నెలలైనను ప్రభుత్వమువారి ఆశయము సరేలేదు. భారత నాకావాణిజ్యపార మభివృద్ధియగుటకును ప్రభుత్వమువారు కించిత్తే నను యత్నము చేసినవారుకాదు. ఇందువలన భారతప్రభుత్వము వారు ఆంగ్ల ద్రవ్యావహరణ యేజెంట్లుమాత్రమేయని భారతదేశములో ప్రజలు హెచ్చుగా తలచుచున్నాడు. శాసనసభలో టెక్స్టైల్ బిల్లు బలపఠముగా నామోదించబడినతరువాత ప్రజలలో ఈ అభిప్రాయము హెచ్చినది.

ప్రభుత్వమువారు నాబిల్లును తీవ్రముగా ప్రతిఘటించినను శాసనసభలోను, దేశములోను దానికి చాలమంది అనుకూలురున్నారు. బిల్లును ఇంతవరకు తెచ్చి యిప్పుడు శాసనసభను పీడించుట నష్టచాయకమేయగును. కాని దేశస్థులవలన నిట్టి చర్య యవసర మగుచున్నది. దీనితో సంబంధించిన నాకావాణిజ్యపార లండన్ నష్టము చాల కలిగినను నేను అవలంబించు పద్ధతిని అంగీకరించెదరని నేను తలచును. వాణిజ్యసంఘమువారి యాత్యాగమువలన, భారతదేశములో నెలలడల దట్టముగా వ్యాపించిన అసంతృప్తిని తమరు గ్రహించగలుగుదురు. ఇంతవరకు మీ రీ యశాంతిని గ్రహించియుండలేదు.

ప్రభుత్వముయొక్క ప్రస్తుతవైఖరినిబట్టి యులోకించినచో, శేషము అనంగీకారమువలన లాభము లేదు. ప్రభుత్వమువారితో సంతోషముగా నైననుసరే సంబంధము కలవారు అసంబంధమును మానకొనల యొక్క తే సమజముగా కన్నట్టుచున్నది. కావున ఈయుద్దేశ్యములకై తమరు నాకాసనసభ్యుత్వమునకు రాజీనామా సంగీకరింతురని కోరుచు చున్నాను.

(శ్రీ పై.)

మహమ్మదీయ నాయకుల సభ

నైమను నివేదికనుగూర్చి ఆలోచన

సిద్ధా, జూలై 4:—మహమ్మదీయ సర్వపక్షసభానాయకుల సమావేశము గొల్లపల్లి కుశీరిజిఖాసుగాను స్థిరమావేశపరచినది నేడిచుట ప్రారంభమయినది. నైమను నివేదికనుగూర్చి ప్రారంభచర్చ జరిగెను. ముఖ్యముగా శాసనసభ్యులు ఎక్కువగ వచ్చిరి. సభకు మాలానా సైక తాలీ గారు అధ్యక్షత వహించిరి. హాజీదావుదగురారు సభయొక్క ఉద్దేశ్యమును తెలిపిరి. నైమను నివేదికను చర్చించునపుడు వీధముగ చర్చింపవలెనని ఆలోచించిరి. కొందరు నివేదికయందు మహమ్మదీయులకు సంబంధించిన విషయములే తాము చర్చింపవలెననిరి. అట్లు సాంఘిక విషయములు రాజ్యాంగ విషయములని వేరుచేయుటకు వీలులేదని మరికొందరు రసిరి. కొన్ని విషయాలపైత్రో ఆధినివేశస్వత్వమునే తాముకొనుచున్నట్లు యీ సభలో ప్రకటించవలెనని కొందరు నూచించిరి. అన్ని పక్షములవారు కూడిన యీ సభలో అట్టి నిర్మాణ మూచన జేయుటకు వీలులేదని యితరు లనిరి. చివరకు, 1929 జనవరిలో అగఖాసుగారి అధ్యక్షతను జరిగిన సర్వపక్ష సభయొక్క కార్య నిర్వాహక చర్యయను మరొకందరు సభ్యులను చేర్చి, ఆ సభలో గావించిన తీర్మానముల దృక్పథము ననుసరించి నైమను నివేదికను చర్చింపవలెనని నిశ్చయించిరి. ఈ మార్గము నంద రంగీకరించి, పెద్ద ఉపసంఘ మేర్పాటు చేయబడెను. ఆ సంఘము రెండుగంటల సేపు చర్చించెను. తీర్మానములు గావించి సర్వపక్ష సభ కార్యసంగ్రహము పంపును. తీర్మానములు షెడ్యూలుపద్ధతి, పకోక్షపు ఎన్నికలు, ప్రత్యేక నియోజకవర్గములు, రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యములగూర్చి యుడుకు. ఇందుయము సభలో ప్రారంభచర్చయందు పాల్గొనినవారు గొల్ల షేఖిజిఖాసును దాల్ జయఉద్దీను మియను హుజాం, రాబాగబ్బు ఫర అఖిఖాను, నవాబు మహమ్మదు ఇస్మైలు, మహమ్మదుఅహమ్మద్ మాల్యిసాఫీ దావూదు మున్నునవారలు సభకు 44 మహమ్మదీయులు వచ్చిరి.

(అ. పై.)

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారి వ్రకటన

కాలేజీలను బహిష్కరింపవలదని విద్యార్థులను కోరుట

కలకత్తా, జూలై 5:—కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు సిండికేటు తరపున వైస్ చాన్సలరు గారు విద్యార్థులను చూపును నదలి రాజకీయములలో చొచ్చుట శ్రేయస్కరముకాదని ప్రకటించుచున్నరు. "యునైటెడ్ సిండికేటువారు బహిరంగముగా విద్యార్థులను ప్రకటనగావించుట ఆసామాన్యమును, అపూర్వమునై యున్నది. విద్యార్థులు యూనివర్సిటీ క్రమమునకు విద్యగ గ్రహించి తీర్మానించుచున్నారు. విద్యు ప్రస్తుత సభ్యుల కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమును విద్యార్థులు విద్యార్థులు" అని అమ్మహాద్వారం దు వ్రాయుచున్నారు. మరియు, "మాధ్యమిక ప్రాయములో, దేశసంపత్తుగాని, యూనివర్సిటీ శ్రేయస్సుగాని (మాధ్యమిక చెప్పవలసరమేలేదు) ఆలోచించుచో విశా యూనివర్సిటీ పోషణకైంద చదువు సాగించుటయే సరిగాని, తదననుకూలములైన కారణములను ప్రాముఖ్యమిచ్చుట సరిగాదని తోచగలదు."

ఈ ప్రకటనలో చదువు సాగింపవలయుకొను వారిని నిరోధింపవలదని వైస్ చాన్సలరువారు ప్రార్థించుచున్నాడు.

(శ్రీ పై.)

కలకత్తా సోదాలు

కలకత్తా, జూలై 5:—సోదపూరు ఖాదీప్రతిష్ఠానమును రాత్రి పోలీసులు పరీక్షించిరి. సత్యాగ్రహబుద్ధిలేక ప్రచారముచేయు వైశ్వాస్యము యంత్రమునకై వారు వెకిరికాని అది దొరకలేదు. ఎవ్వరున ఆరెచ్చ చేయబడలేదు. పోలీసులు "సత్య సత్య" యను బుగాతీ మాసపత్రిక కార్యాలయమును పరీక్షించి దానికడపటి ప్రచురణప్రములను కొన్ని వ్రాతప్రములను కొనిపోయిరి.

(శ్రీ పై.)

అగ్రాలో మార్తాళము

అగ్రా, జూలై 5:—పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి అరెస్టు సందర్భమున నేడిచుట సంపూర్ణముగ మార్తాళము జరిగినది. సాయంకాలము 6000 మందిజనులతో గొప్ప యుత్సవ మొకటి జరుగుచేసినది. విద్యుల కొనిగి స్త్రీలు ఉత్సవములో పాల్గొనిరి. తరువాత పెద్ద బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీయుతులు భగవాన్ దాస్ శ్రీమతి పార్వతీదేవిగారును మరి యితరులు కొందరు ఉపన్యసించిరి. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ దాక్టర్ సయ్యద్ మహును, షెర్వానీగార్లు ఆరెస్టు చేయబడినందుకు వారి కభినందనము లొసంగబడెను.

(శ్రీ పై.)

మహమ్మదీయ బహిరంగసభ

మహమ్మదీయ బహిరంగసభ, జూలై 5:—పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి అరెస్టు సందర్భమున నిన్న ఇచ్చట నొక బహిరంగసభ జరిగినది. ఖద్దరు వస్త్రాలయమునకు జేరిన శ్రీయుత యన్. తంగేలుచెట్టిగారు సత్యాగ్రహోద్యమము అరంభమైనప్పుడు ఖద్దరు విశేషముగా ఖర్చయినసంగతిని వివరించి అందఱును ఖద్దరు ధరింపవలయునని హెచ్చరించిరి. శ్రీయుత గోవింద స్వామిచెట్టి విలియుమ్మనై శ్రేయేబరయూనియన్ కార్యదర్శిగార్లు నెహ్రూగారి దేశసేవను గూర్చి ప్రశంసించుచు నుపన్యసించిరి.

(అ. పై.)

ధిల్లీ మార్తాళము-బహిరంగసభ

పండితమోతీలాల్ నెహ్రూ, దాక్టర్ మహమ్మద్ గార్లు ఆరెస్టు చేయబడినందుకై నేడు ధిల్లీలో మార్తాళము జరిగినది. సాయంకాలము మాలానా హాజీవ్, ఉత్ రహమాన్ గారి అధ్యక్షతక్రింద గొప్పబహిరంగసభ జరిగెను. 2000 ల మంది సభకు వచ్చిరి. శ్రీలుగూడ 2000 మంది యుండిరి. దాక్టర్ నందలాల్ వర్మ (సిద్ధా) మాలానా మహమ్మద్ నియాం (లూథియానా)గార్లు ఉత్తేజకరములను నుపన్యాసము లొసంగిరి. నెహ్రూమహమ్మద్ గార్లు నిరంకుశము ఆరెస్టు చేయుటనే హిందువులను మహమ్మదీయులను కలిసి పనిచేయుటకే అవకాశము కలిగినదనివారనిరి. వారి నిరంకుశము తీగమానముగావించబడెను.

(శ్రీ పై.)

కావలెను

మునిసిపల్ బాలి కాఫ్తరాలలో సహాయోపాధ్యాయుడవులను నలయువారు మంటనే దరఖాస్తులు పంపవలెను. దరఖాస్తుదార్లు శ్రీలు అయి ఉండవలెను. వయస్సు, జాతి, ప్యాసుఅయిన పరీక్షలు పగయిరా అంశములు వ్రాయవలెను. జూలై 15 తేదిలోగా దరఖాస్తులు చేరవలెను. మునిసిపల్ ఆఫీసు భిమునిపట్నం 1-7-30 వైస్ చాన్సలరు.

వ్యవసాయము

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

బెజవాడ, జూలై 8:—ఈవిషయ ప్రాసిన బెజవాడ బాలంటియర్లు 1. రాజేంద్రుని నేలగుండురావు, 2. ఎ. ఎ. 3. పి. గణపతిరావు, 3. లాల్లా శేరిరావు, 4. తాతినేని రామచంద్రయ్య, 5. పాపాద్రి వెంకటమరణిధర శర్మ, 6. ఆర్. వెంకట నరసింహారావు, 7. కోట నాగభూషణము గుప్త, 8. సుకా నిత్యానందము, 9. పి. ఆనందాచార్య గూర్తగార్లు 1-7-80 తేదీని యాచార్యుల అరెస్టు కాబడి 8. 2-7-80 తేదీని వారలందరివారు పోలీసువారు తీసుకు పోయి మేజిస్ట్రేటువారి కార్యాలయములో కేసును ప్రసాదించి అరెస్టు 170 నెక్కునకుండు చార్జీ చేయబడిరి. వారలందరూ నేరస్థుల మని ఒప్పుకొనినందున యాకోజున ఒక్కొక్కరికి 6 నెలలు కఠిన శిక్షయున్నా, బెజవాడ పోలీసువారికి తప్ప యితరుల కందరకు 50 రు. లు జూర్యువాయున్నా విధింపబడినది. బెజవాడ పోలీసువారికి మాత్రము 100 రు.లు జూర్యువాయున్నా చేయబడినది.

వీరుగాక 2-7-80 తేదీని మరి తొమ్మిదుగురు వారల బేయర్లు అదే నేరమునకుగాను శిక్షింపబడి, రాజమండ్రికి పంపబడిరి.

బెజవాడ బాలంటి మేజిస్ట్రేటుగారు గాదిరాజు వెంకటేశ్వరరావుగారివారు పోలీసువారు మోపిన విచారణ ముగించి, కేసును లావిచారణ చట్టముక్రింద 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి.

బద్దెపూడి వేంకటనారాయణరెడ్డిగారిపై కేసు

సత్యాగ్రహములకు ఆశ్రయించినందులకు

మూలూరు పేట ప్రాంతమున కొలపూరు గ్రామము నకు విశేషము పలుకుబడిగలిగిన బద్దెపూడి వేంకట నారాయణరెడ్డిగారికి 157 నెక్కునకుండు నోటీసు ఒకసంబడినది. 9-వ తేదీ ఉదయం గూడూరులో విచారణ జరుగను.

రెడ్డిగారు నెలకు ముందు శ్రీ పాపాకా కనకమ్మగారు మరికొందరు వారలతో కలిసి అధిష్టించుచుండిరి. అందుపై వీరిని సస్పెండ్ చేసిరి. అంతట రెడ్డిగారు రాజీనామా యొసంగ మరికొందరు గ్రామాధికారులు గూడ పనిని నడుపుకొనిరి. ఇంత వరకు ఆ పనులను తీసుకొనువారు లేకున్నారు.

రెడ్డిగారు జమీందారీరైతు సంఘమునకు గొప్ప అండ. వీరు జెయిలుకు బోవుచో, రైతు సంఘమునకు చాల చెబుతుంటుంటుంటు.

(ఒక విలేఖరి)

తునిలో హరటాలు

పండిత మోతీలాలు డాక్టరు ఆహుతు మాలానా అజదుగార్లు అరెస్టుచేసినందులకు 2-7-80 బుధవారమునాడు తునిలో హరటాలు జరుపబడినవి. భారతీయులందరూ దుకాణములను మూసివేసిరి. విశ్వబ్రాహ్మణులు లన్ని వృత్తులవారును దుకాణములను కట్టివేసిరి. రయిలుపైనున్న బండ్లుగూడ నడుపులేదు. కాంతయంతముగనే గ్రామ మంతయు సుందరము.

రాజభక్తుల మీటింగు

తునికి 2-7-80 ని డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు దళుచే ప్రారంభ వందలి పుట్టినది. తునియూనియను ఆఫీసులో యూనియనుబోర్డు మొదలు, వర్కరులు 2, 3 గుర్తు సమితివర్గముగాను, మేజిస్ట్రేటుగారు మున్నగు ప్రభుత్వోద్యోగీయులు నుమారు 80 మంది వచ్చిరి. సమితివర్గము మొదటనే రాజభక్తి గూర్చి మాట్లాడిరి. తరువాత జాతీయదర్శిత్వ ప్రసాదకు మద్దతుపాన నిషేధన ప్రకారముల నొకరు "దేవనిశిట్టు ఆఫ్ డిటెయిరు" అను ఆంధ్రపాటల పాటలను నడుపుచు కొంతకాలము మాట్లాడెను. తిరుమలనీడ చిన్నయ్యను నేతగాను బాధ్యత ప్రభుత్వపై పాటలు పాడిరి. అంతట సభ ముగిసెను. ఇట్లగు కాంతిసేనికులు వీధిలోనుండి యెవరయిన జూరుమండికి, వారికి లోపలను వచ్చుటగాని ఉపన్యాయముగాని ఆహ్వాని నియమము, తునిప్రజలలో స్వాతంత్ర్యభిలాష పెంచుగానున్నది.

ఒక ప్రేక్షకుడు.

బందరు వాలంటీర్స్ అరెస్టులు, శిక్షలు

బందరు, జూలై 4:—నిన్న రాత్రి యిచ్చటి పోలీసు వారు జిల్లా వాలంటీర్స్ దళములో చేరియున్నందుకై క్రింది నల్ లా అమెండ్ మెంటు చట్టము 17 (1) నెక్కునకుండు నెలలు గుర్తు వాలంటీర్స్ అరెస్టుచేసిరి. వారికి నలుగురికి 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

భీమవరం తాలూకాలో అరెస్టులు, శిక్షలు

భీమవరం జూలై 5:—భీమవరం తాలూకాలో నిన్న ఈ క్రిందివారు అరెస్టుయిరి.

శ్రీయుతులు పొలకొండేటి వీరాజు (జిల్లా కాంగ్రెసు సభ్యుడు) భూనతిరాజు పుల్లారాజు, వేగేనని శివరామరాజు, వెంగళపల్లి చిట్టపంజాబ (తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ కాన్వెనర్) యొరకలరాజు కనకరాజు, కొణితివాడ పంచాయతీలోను అధ్యక్షుడు. బండారు కృష్ణయ్య, కొణితివాడ ఎలీమెంటరీ స్కూలు మోడర్నైజరు, శ్రీయుత కొచ్చెర్ల పాటి అప్పల రాజుగార్లు.

వీరిలో మొదట ముగ్గురికి చెరి ఆరు నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది వారిని వెంటనే రాజమహేంద్రవరం తీసికొని పోయిరి. (స్వ. వి. లెంథి)

ద్రవిడ రాష్ట్రము

తూత్తుకుడి కాంగ్రెసు వాలంటీర్లకు నోటీసులు

తూత్తుకుడి, జూలై 4:—శ్రీయుతులు ఎనాడియా పిల్ల, అయ్యప్పాచెట్టియార్, శంకర నా రా యాణ పిల్ల గార్లునుండి ఒకయేడాదివరకు రు 500 ల జామీనును, ఆ మొత్తమునకే మరిరెండు జామీను బాండులను కొరమ జూలై 7 వతేదీనాడు తనయెదుట హాజరుకావలసినదిగా కోరు ను తూత్తుకుడి మేజిస్ట్రేటుగారు 108 నెక్కునకుండు వారి పై నోటీసు నమలుపరచిరి. వారు కడచిన నెల 29 తేదీనాడు "అగిల పెరియగళ్లూనన్" అను రాజద్రోహకర మగు పాట పాడుటయే దీనికి కారణము.

అయ్యప్పాచెట్టియార్గారిపై 1912 సం॥ నాటి 22 (8) నెక్కునకుండు నేరము మోపబడినది.

(శ్రీ. వె.)

తిరుచునాపల్లిలో కాంగ్రెసు వాలంటీర్లకు శిక్షలు

తిరుచునాపల్లి, జూలై 4:—తిరుప్పూర్ డివిజన్లో మధురైనుండివచ్చిన నలుగురు వాలంటీర్లకు 188 నెక్కునకుండు చెరి 6 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

శ్రీయుత తూత్తుసామిచెట్టిగారికి ఉప్పు సత్యాగ్రహము ను పురికొల్పినందుకుగాను ఒకయేడాది కఠినశిక్ష విధింప బడినది.

ద్ర. రా. సత్యాగ్రహ కార్యాలయపు మేనేజరు శ్రీయుత ఆర్. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారుగారికి వాలంటీర్లకు అధిష్టించినందుకును, హామీ మొనరినందుకును 6 నెలల కఠిన శిక్ష విధింపబడినది. (ఆ. వె.)

ద్ర. రా. కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శికి శిక్ష

తోయంబత్తూరు, జూలై 8:—ద్ర. రా. కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి శ్రీయుత పి. పి. ముప్పయ్యచెట్టిగారు నేడు ఉదయమున అరెస్టుచేయబడిరి. వారికి 6 నెలల కఠినశిక్ష విధింప బడినది. (ఆ. వె.)

టూట్టికారన్ వాలంటీర్లపై కేసు

టూట్టికారన్, జూలై 4:—శ్రీయుత అయ్యప్పాచెట్టియార్, మారియప్ప అను కాంగ్రెసు వాలంటీర్ల ద్విద్విధ పోలీసువారిలో రాజద్రోహమునబుట్టించు మతస్థాని సమాధిచెట్టు నేరముమోపబడినది. 7 వ తేదీనాడు వారికి నునిచారణజరుగను. (శ్రీ. వె.)

శారదాశాసనము

నిజాంరాష్ట్రమునందు బ్రిటిషు ప్రాంతములలో జూలై మొదటి తేదీనుండి శారదాశాసనము ఆచరణలోకి వేయబడినది. దీనివలన ప్రజలు 10 సంవత్సరముల వయస్సుగల బాలికలకేగాని 21 సంవత్సరముల వయస్సుకంటె తక్కువవయస్సుగల బాలురకేగాని వివాహముచేయ నీయదను, అట్లు శాశనము నెవరేనియు అతిక్రమించినచో శిక్షకు పాత్రులగుదురు.

నేటికాశాసనమున పైపట్టు కొండలు ఈ శాసనము వల్ల తన ఆసనమునుండి దూరమై నొకసభను గావించిరి తెలియుచున్నది. చిన్నికూపలకు వివాహముచేయుట అశాస్త్రీయమని నలువురు నిద్వాంసులు దేశభిరుసులు తెలిసినను కొందరు పూర్వాచారపరాయణులు తాబట్టిన సుందేటికి నూడేకాళ్లను వామెతననుసరించి ప్రాకులాసుట నొక వింతగాదు. దేశభివృద్ధి నిట్లు చుంకడరచువారలు కొలదినుండియే గలరని పాతకులు తెలిసికొందురగాక!

హైదరాబాదు శాసనసభయందు "వాగ్దేబిల్లు"ను శాసన మొకటికలదు. దానిని పండిత కేశవరావుగారు ప్రతిపాదించు యున్నాడు. త్వరగానే నిదియు ప్రజల పాకరాల్పమై ఆమలు లోనికి తేటదానిని మోలించుచున్నాము. (గోలకొండ పత్రిక)

లక్ష్మీ మునిసిపాలిటీ

తీర్మానములగుండ్ని ప్రభుత్వాధికారి విమర్శ

లక్ష్మీ, జూలై 4:—నిన్న జరిగిన లక్ష్మీ మునిసిపల బోర్డు సభయందు లక్ష్మీ డివిజను కమిషనరు హెచ్. జి. వాల్మనుగారి వద్దనుండి వచ్చిన లేఖను గూర్చి జరిగిన చర్చలో చాల ఆంక్షోకన ఆగుపడినది. బోర్డువారు మే 28 వ తేదీన గావించిన తీర్మానములు మూడుగలవు. అందు మొదటిది ప్రభుత్వాధికారులు మునిసిపల పార్కులను ముందుగ అనుజ్ఞ పొంద నిది ఆక్రమించుకొను ఆక్రమచర్యను ఖండించుచున్నది. రెండవది స్థానికాధికారులు మే 25, 26 తేదీలందు స్త్రీలనుకొట్టుట మున్నగు ఘోరకృత్యము లొనరించుటను ఖండించుచు ప్రజలు పూర్తిగా కాంతియుతులని పేర్కొనబడియుండెను. మూడవ తీర్మానము చనిపోయినవారి రెండవ సానుభూతిదెబ్బను మునిసిపల సభ్యులగు రస్తంజి మెహువ ప్రసాదు శ్రీమతి మిత్ర గార్లను అరెస్టుచేసినందుకు అభినందించుచుండెను. ఆకోజు చర్య యంతయు డివిజను కమిషనరుగారికి పంపగా వారు దాని నందుకొని జూను 25-వ తేదీని యిట్లు వ్రాసిరి.

మొదటి తీర్మానము: అధికారులు పార్కుల నాక్రమించుట కాంతి నెలకొల్పుటకు వేసిరి. కాంగ్రెసు పక్షమువారు ఉప్పు కాసనోల్లంఘన మొనర్చుటకు మునిసిపల పార్కుల నాక్రమించుకొనిరిన నాకు తెలిసెను. ధైర్యమున్నచో కాంగ్రెసు వారిపై గూడ యిట్టితీర్మానమునే గావించుడు. అట్లుచేసినచో యీ తీర్మానమును గూర్చి తగురీతి విచారించును.

2-వ తీర్మానముగూర్చి బుద్ధిగలవారు సరియగు విషయములు తెలిసికొననిది, అవతలి పక్షమువారిని విననిది, నిందింపరు. ఇట్టి బుద్ధిహీనపు తీర్మానములు గావించుటకు పూర్వము మీ బోర్డువారు అన్ని విషయము తెరుంగవలెను.

3-వ తీర్మానమును గూర్చి మొదటిభాగము గౌరవ ప్రభుముగనే యున్నది. రెండవది కాదు. మీరు చట్టబద్ధముగు సంఘముగుంటచే ప్రభుత్వమువారికి ప్రతిహేళమును ఉద్ధయమును ప్రోత్సహించుటకు స్వేచ్ఛ లేదు. పన్నుల నిరాకరణము నుండిచిన కాసనోల్లంఘనోద్యమమును బలపరచుటకు మీరు మీ విధితప్పట్లైది ప్రభుముగూడు. ఇతర పన్నులతో బాటు మీ మునిసిపల పన్నులు గూడ నిరాకరింపబడునని ఎరుగవలెను. లక్ష్మీ పార్కులు మీవ్యయమును అసమర్థతను గాంచి అసంతృప్తి చెందుట త్వరలో గాంచగలరు. మీరనుసరించు పద్ధతి అత్యధి నాశకరము. మీరు ప్రభుత్వమువారి సహాయముననే నిలిచి యున్నారు. ప్రభుత్వములో నొకభాగమని గుర్తించెదరు గాక! మీకు అన్నము వెట్టు చేయని కడవరారు."

ఈ లేఖను నిన్నటి సభలో చదువ పలువురు సభ్యులు అభ్యుత్తుడును అందనిధోరణికి కినుక చెంది యీ దినవ తీర్మానము గావించిరి.

"లేఖయందు ఆక్షేపణీయముగు భావము ధోరణియు గాంచి బోర్డువారు ఆ లేఖను కమిషనరుగారు ఉపసంహరించు కొనవలెనని కోరుటయే ఉత్తమమని యెంచుచున్నాను. రాష్ట్రములో ప్రప్రథమ మునిసిపల సంఘము నుద్దేశించి వ్రాయు నపుడు కమిషనరు బోర్డు ఉద్దేశములతో నేటిభవంపనున్న మర్యాదగ వ్రాయవలెనని సిఫార్సు జేయుచున్నాను. (ఆ. వె.)

చెన్నపురి గవర్నరు సిమ్లాకు వెళ్లుట

ఈ నెల 17-వ తేదీని బయలుదేరెదరు

ఉదకమండలం, జూలై 5:—సిమ్లాలో అన్నిరాష్ట్రముల గవర్నరులను రాజప్రతినిధితో ఆహ్వానించుటకు యీ నెల 21, 22 తేదీలలో సభజరుగను. ఆ సభకారకు చెన్నపురి గవర్నరుగారు యీనెల 17-వ తేదీని బయలుదేరెదరని రూఢిగా తెలిసినది. వీరు యీ నెలఖరుకు మరల చెన్నపురికి వచ్చెదరు. తెదీవియాట్రిక్సు స్టాన్సిస్లాని కన్య పి. గ్రీకు (వై)కేలు వెక్రటరీ)గార్లుగూడ గవర్నరుగారితో సిమ్లా వెళ్లెదరు. ఆ. వె.

లోకలుబోర్డులు సత్యాగ్రహమున పాల్గొనగూడదు

ఈ విషయమున జిల్లా కలెక్టరులు రిపోర్టులను పంపవలెనని మదరాసు గవర్నరు మెంటువారు

కోరుట

ఉదకమండలం, జూలై 5:—లోకలుబోర్డులవారు ను విద్యాశాలలవారును రాజప్రతినిధులలో పాల్గొనగూడదు. అటుల పాల్గొనినచో ఆ సంప్రద సస్పెండు చేయబడును. లేనిచో వాటికి యి యల్ల బ డె డు గ్రాంట్లు నిలిపి వేయబడును అని యిటీవలనే చెన్నపురి దొరతనమువారు ప్రకటించియుండిరి.

మదరాసు ప్రెసిడెన్సీలోని లోకలుబోర్డులు సత్యాగ్రహ విషయమున నెట్లు మెలగుచున్నదియు తెలియజేయవలెనని యిప్పుడు చెన్నపురి దొరతనమువారు జిల్లాకలెక్టరుల నందరిని కోరిరి. (ప్ర. వి.)

సానికవార్తలు

విదేశీ టపా ప్రకటన:— బొంబాయి నుండి మద్రాసుకు వచ్చేడి బండి నిర్దిత కాలమున ఎచ్చినయెడల విదేశీ టపా రేపు ఉదయము 8 గం., చెన్నపురి జనరలు బోర్డు ఫీసునందు బట్టాడుకు పంపబడును. నగరమందలి ఉపకార్యాలయము లందు కూడ యిదే పనులుచేయుదు బట్టాడు జరుగును.

మత విషయిక ఉపన్యాసము:— బైసాని మాధవచెట్టి ధర్మ నిధి యాజమాన్యమున శ్రీమాన్ సి. నరసింహాచారియార్ గారు తిరువాయిమొలి ఆన విషయమును గూర్చి రేపు సాయంకాలము 6 గం. నెం. 143-145 టంకలపిథియందు ఆరంభింపబడుచున్నది.

మైలాపూరు సంగీతసభ:— ప్రైవేట్ వారి యాజమాన్యమున రేపు సాయంకాలము 4-15 గం॥ మైలాపూరునందలి గోపాలనాయకరు పాఠశాల హాలునందు యాగిందివారి సంగీత ప్రదర్శనము జరుగును. మాస్టర్ గుడి రాజగోపాలశిల్పగారు గాత్రము, మద్రాసు బాలకృష్ణయ్యగారు - ఫిడేలు కే. శివవడివేలుగారు - మృదంగం.

హరి వేంకటమణియ్యగారు:— ఈమె హరి శుభాశుభ రావుగారి కుమార్తె. సంతతి ప్రవీణులకు ఈమెయే ప్రథమ ఆంధ్రనారీరత్నమని ఇదివరలో చెలిపియుంటిమి. కేడీమె ఎల్. ఎం. సి. వైద్యపరీక్షకు చదువుటకు ప్రభుత్వమువారి ఆర్థిక సహాయమును బడసి రాయపురం మెడికలుస్కూలులో ప్రవేశమును గాంచెను.

శరీరవ్యాధియను ఉపన్యాసము:— గోపాలపురం కాళి శివాజీ వ్యాధియనుచుండెడి యాజమాన్యమున రావోపు ఆదివారము 6 వ తేది ఉదయము 6 గంటలకు గోపాలపురం ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల సహకార బిల్డింగ్ సభకు భవనమున బ్రహ్మశ్రీ యోగి రామచంద్రరావుజీగారు యోగము, యోగ వ్యాధియను, నూర్యసమస్కారములు, మొదలగు విషయములను గూర్చి ఉపన్యసించెదరు. ఆసందర్భమున యోగముద్రలు కూడ ప్రదర్శించెదరు. శ్రీయుత భీమగిత్తు డా॥ ఆచంట లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. యం. బి. సి. యం. గారు అధ్యక్షతవహించెదరు. ఎల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

రాకపోకలు:— డి. బి. అల్లాడి కృష్ణస్వామిఅయ్యగారు నిన్న రాత్రి కోయంబత్తూరుకు వెళ్లిరి. గా. యస్. ముత్తయ్యమొదలియార్ గారు సిల్వానండి నేటి ఉదయమున మద్రాసుకు వచ్చిరి. కొల్లెంగోడురాజా, కవలపుర ముప్పిల్ నాయరగార్లు మలబారునండి నేటి ఉదయమున మద్రాసుకు వచ్చిరి. వీరలు మలబారు టెన్సీబిల్లు విషయమై వై ప్రాయిగారి కడకు జైన్మిత్ర తరపున రాయబారముగ వెళ్లుటకు నేటి ఉదయమున సిల్వానండి వెళ్లిరి. గా॥ రా॥ బి॥ జి. ఏ. వశేతన్, సి. ఏ. సోమరగార్లు నేటి ఉదయమున సిల్వానండి వెళ్లిరి. గా॥ యం. డి. దేవదాస్ గారు సిల్వానండి వెళ్లుటకు నిన్న రాత్రి బొంబాయికి వెళ్లిరి.

శ్రీ.యం. వి. ముత్తయ్యచెట్టిగారు నిన్న రాత్రి ఉదకమండలమునకు వెళ్లిరి. సి. సి. ఫింకుగారు, ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే ఏజెంటు నిన్న రాత్రి వెంగళూరుకు వెళ్లిరి.

మోటారు బస్సు ప్రమాదము:— నేటి ఉదయమున తిరునత్రియూరు హైరోడ్డునందు తీవ్ర మోటారు ప్రమాదము జరిగెను. 10 మందికి గాయములు తగిలెను. వారిలో 5 గురు ఆసుపత్రియందు చికిత్స పొందుచున్నారు. తండ్రియార్చేటనండి యాబమ్మ ప్రయాణికులతో ఎప్పుడందిన సమయమున బస్సు తలక్రిందులై యీ ప్రమాదము జరిగెను. ముందుగా వెళ్లుచుండిన బస్సుకు ముందుగా వెళ్ల ప్రయత్నించినందులకు యీ విషయము సంగతించెను. ఈ బస్సునందు స్త్రీలుకూడా నుండిరి. ప్రయాణికులు బండి క్రింద ప్రచ్చుకొనిపోయిరి. స్త్రీలంతయును విని చుట్టు ప్రక్కలవారు వచ్చిరి. అందుమీదల యీ విషయము పోలీసువారికి తెలుపబడెను. బస్సు డ్రైవరు, కండక్టరు పోలీసు వశమున నున్నారు. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు క్రైస్టల్ గారు యీ సందర్భమున విచారణ ప్రజ్ఞులయ్యారు. (అ. పి.)

నాగస్వరవాద్యకార్యక్రమము

చెన్నపురి పాఠశాలలో కార్యోత్సవముగా జరుపునట్టి నాగస్వర వాద్య ప్రదర్శనముయొక్క యాహూతు కార్యక్రమము దిగువ బొందుపరచడ మైనది. పండిత కే. మునిస్వామి పిళ్ళగారు నాగస్వర వాద్యప్రదర్శనము గావించెదరు. క్రింద బొందుపరచబడిన కోటలలో ప్రదర్శనము సాయంసంధ్యములందు 5-20 గం॥ ప్రారంభింపబడి 6-30 గం॥ వరకు జరుగును.

పిట్టలపాఠశాలలో 7 వ తేది సోమవారము, రావిన్యురు పాఠశాల 11 వ తేది శుక్రవారము, కే. శ్రీరామయ్యనాయుడు పాఠశాల 5వ తేది శనివారము, శివజ్ఞానంపాఠశాల 28వ తేది బుధవారము, వేణుగోపాలచెట్టి పాఠశాల 25 వ తేది శుక్రవారము, వసంతమంజుషము, నారాయణమొదలిపిళ్ళ 17 వ తేది శుక్రవారము, మెరినా అక్వేరియము దక్షిణమున 12, 19, 6, 20 తేది లండు, నారాయణస్వామిచెట్టి లాస్-రాయచేట 31 వ తేది గురువారము, మిర్జాచేట కార్యోత్సవ పాఠశాల ఆదివారము 21వ తేది సోమవారము, నుంగంబాకం టాంకు స్వయం 18 వ తేది ఆదివారము, పరశురామమొదలిపిళ్ళ పాఠశాల 26 వ తేది శనివారము, అయ్యస్వామిపిళ్ళపాఠశాల, కోమలేశ్వరం చేట 15 వ తేది, రఘువేంద్రరావుపాఠశాల 27వ తేది, వెంకట నారాయణ పాఠశాల 28వ తేది, పరగలు పాఠశాల మాంబగూడ 22వ తేది, ఎడ్వర్డు పాఠశాల 10వ తేది, ఎమ్మారునందలి కార్యోత్సవ పాఠశాల బాలర క్రిడాస్థలముందు 14 వ తేది, సారాయస్వామిచెట్టి పాఠశాల తేనాచేట 29 వ తేది

నెల్లూరులో 144 వ శక్తి ధిక్కారము

చతుర్వేదుల రాఘవయ్యగారిని అరెస్టుచేయుట నేను 4-7-30 తేది సాయంకాలము తిప్పరాజువారి సత్రమున 144వ శక్తిను ధిక్కరించి పారసభజి చెదనని బ్ర. చతుర్వేదుల వేంకటరాఘవయ్యగారు ప్రకటించిరి. అందుపై అనేకమంది పౌరులు విచ్చేసి ట్రంకురోడ్డుపై ఉండిరి. పోలీసు వారు సత్రమువద్దకు రానివ్వలేదు. ట్రంకురోడ్డుపైనున్న జనము ను తరుముచుండిరి. తిప్పరాజువారి సత్రముముందు వరండాలో చలి రాఘవయ్యగారు భగవద్గీతను చదువుచు ప్రతినికమునకు అర్థముచెప్పమండిరి. ఇంతలో జిల్లామాఫర్మేంటుగారు అచ్చటికివచ్చి, అచ్చటనున్న సబ్ ఇన్ స్పెక్టరును పిలిచి అరెస్టుచేయమని చెప్పిరి. రాఘవయ్యగారు మాఫర్మేంటుగారివద్దకు వచ్చి నమస్కారములు చేసిరి. అచ్చట కోడ్డుపై నిలబడిన పౌరులకు చతుర్వేదుల రాఘవయ్యగారు, ఈ కిందివిషయముగా చెప్పిరి. “పూర్వార్థచారపరాయణులందరును తక్షణము ఈ చట్టమును ధిక్కరించవలెను. ఊరక ఇండ్లలోహుర్సాని పూర్వార్థచారపరాయణులము అని చెప్పినప్రయోజనములేదు. ఇంతలో బస్సులో నెక్కించి పోలీసు స్టేషన్ కు తీసికొనివెళ్లిరి.

సభలు
నెల్లూరునకు 7 మైళ్ళదూరము లోపలనున్న సామ్రే పాళెం, అల్లీపురం, చెరువూరు, కామపల్లె, మాడరాజుగూడూరు, చినతోపు, నరువూరు, శేడూరు, నారాయణచెట్టిపేట, పల్లిపాడు, కోడూరుపాడు, గడిపల్లిపాడు, కనుకర్తిపాడు, కలివేటిపాడు, రావులవారికండ్రెగ, గ్రామాదులలో నిన్న 8-7-30 తేదిన కాంతిసైనికులు అగ్రామాదులకువచ్చి సభలు జరిపిరి. మోహతీలాలునెహ్రూగారి అరెస్టునుగూర్చియు విచారణగూర్చియు ఉపన్యసించిరి.

వేంకటరావుగారి శిక్ష
నేను డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగారు, వడ్లమాడి వేంకటరావుగారికి 143 వి. సి. సి. క్రింద 6 మాసముల కఠినశిక్షయు, 74 సాల్ఫ్యూరైడ్ 100 రూపాయలు జుల్మానా, చెల్లించనిచో 1 నెల శిక్ష విధించిరి. (స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరుజిల్లా అరెస్టులు శిక్షలు

రేవేరపాడు శివరము
16-6-30 తారీఖున దేవరంపాడు శివరమునందు నాలుగు టోకులు 1 తెనుమచ్చ నరసరాజుగారు 2 అమరల బూసిరెడ్డిగారు 3 దంటు వీరాఘవయ్యగారు 4 తొన్నలగడ్డ రామలింగయ్యగారు 5 కొడాలి కొండయ్యగారు 6 తూములూరి సత్యనారాయణగారు 7 మంచిన కొలంరాజుగారు 8 కనకూరి కొలంరాజుగారు 9 కనుమూరి బుచ్చిరాజుగారు 10 కనుమూరి అంజిరావుగారు సత్యాగ్రహ ప్రచారమునకై బయట పడిరి. వంగోలు తాళూకా నందిపాడు గ్రామములో 23-6-30 తారీఖున పీసలకోడె 117, 143 రెవెన్యూ క్రింద పోలీసులు అరెస్టుచేసిరి. వీరందరిని 28 జూన్ తారీఖున అరెస్టుచేసి 28-6-30 తేది విచారణజరిగెనది. రెవిన్ 1-7-30 కి వాయిదా వేయబడెను. 3-7-30 తారీఖున ఒంగోలు రహస్యోత్సాహగారు 5 చారింబి సబ్ కలెక్టరుగారు శిక్షచెప్పిరి.

1 మొలెలు అయిదు సంవత్సరముల వున్నవాళ్ళకు ఒకసంవత్సరం కఠినశిక్షవేసిరి. సి. క్లాసు నిచ్చిరి.
2 విగతావస్థ కిందికి ఆగినెలు కఠినశిక్ష. సి. క్లాసు నిచ్చిరి. వీరందరిని 3-7-30 తారీఖురాత్రి 9 గంటల బండిలో రాజమండ్రికి పంపిరి.

దేందుకూరి శివరామరాజు

భీమవరం

1. అడ్డాల రాఘవరాజుగారు, 2. మంతెన నరసింహరాజుగారు, 3. సబ్బి అప్పలస్వామిగారు, కొణిలివాడ. 4. వేగళ్ళ శుబ్బరాజుగారు, 5. మగ్గిడి నరసయ్యగారు, 6. హద్దుమరి వెంకటకృష్ణారావుగారు, 7. కుచ్చర్లపాటి నారాయణరాజుగారు, కొణిలివాడ. 8. పెన్నెల్ల అయ్యరాయరాజుగారు, చెరుమిల్లి. 9. కేదల వెంకన్నగారు, 10. గుండుబోయిన వెంకన్నగారు, బొండాడ. 11. తంగిరాల శుబ్బారావుగారు, వుండి అగ్రహారం. 12. వేమూరి సీతారామస్వామిగారు, 13. మైలవరపు రామారావుగారు, వేండ్ర అగ్రహారం. 14. మాడుగుల లక్ష్మీనారాయణ మూర్తిగారు, 15. వేగళ్ళ వెంకటరాజుగారు, పొందువ్వ.

ఈ 15గురు భీమవరంలో 27-6-30 తేదిగాయకు 3-7-30 తేదివరకు నె. 143 న ప్రకారము అరెస్టు కాబడిరి. వీరలకు అందరూ 6 మాసముల కఠినశిక్ష విధింపబడెను. వీరను అందరూ 3-7-30 తేదీని రాజమండ్రి జైలుకు తీసుకవెళ్లి నారు.

4-7-30 తేదీని భీమవరంలో నగరసంక్షేపన చేయుచుండగా యిద్దరు కాంతిసైనికులనుపై నెక్కును ప్రకారము అరెస్టు చేసి నారు.

1. భూపతిరాజు పుల్లంరాజుగారు, పెదపుల్లెరు. 2. వేగళ్ళ శివరామరాజుగారు, గణపవరం.

ప్రయాగ సోమసుందరము.

తెనాలి

(స్వకీయవిలేఖరి)

స్త్రీ నలంబీర్లకు శిక్షలు

తెనాలిలో అరెస్టుకాబడిన స్త్రీనలంబీర్లకు స్టేషనరీ సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించి చెరి ఒకసంవత్సరం విడిచెదరు విధించిరి. బి. క్లాసులో చేర్చిరి.

1. కాళంగి శేషమాంబగారు, వైశ్యయువతీ విద్యాలయ కార్యదర్శి, గంటూరు.

2. యక్కల పున్నమ్మగారు (గుంటూరు)

3. సంఘం లక్ష్మీబాయిమ్మగారు యాదవులు, కారడా నికేతన విద్యార్థిని. (నైదరాజాద కాపురం) యాదవులు.

4. వాకిరెడ్డి హనుమాయమ్మ గారు (చేర్రేలు.)

28-6-30 తేదిన అరెస్టుఅయినవారిలో శ్రీయుతులు కన్నెగంటి నూర్యనారాయణమూర్తి చౌదరి, టి. బి. రాఘవాచార్యులు గారును నిన్నటిరోజున విచారణనిమిత్తం గుంటూరు పంపబడిరి. మిగిలినవారికి తెనాలి స్టేషనరీ మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించి శిక్షలను విధించిరి. (1) నల్లూరు రాజయ్యచౌదరి మాచిపూడి, (2) బొడ్డి రామస్వామిచౌదరి, మాచిపూడి, (3) నన్నపనేని కోటయ్యచౌదరిగారు. వీరి ముగ్గరికి చెరి ఆరునెలలు కఠిన శిక్ష విధింపబడెను. (4) ఎ. చూరి నాగభూషణచౌదరి, పెదపాలెం. (5) వాసిరెడ్డి పద్మాభిరామయ్యచౌదరి, వడ్లమాడి. (6) వెల్లంకి శుబ్బారాయచౌదరి, మాచిపూడి. (7) చావలిచంద్రమూర్తి, పెదరావుూరు. (8) జంపాల గోపాలరావు చౌదరి, మోరంపూడి. (9) బొడ్డపాటి శుబ్బారావు, కళేవరం. (10) ప్రభల చంద్రశేఖరం, తెనాలి.

వీరకు 1 సం॥ కఠినఖయదు విధింపబడెను. అందరికి సి క్లాసు యివ్వబడెను.

స్త్రీలకు నేలూరు జైలుకున్ను, పురుషులను రాజమండ్రి కిన్ని తీసికొనిపోయినారు.

తణుకుశిక్షలు

2-7-30 వ తేదీని తణుకులో నగరసంక్షేపనము చేసినవారిని 4 గురు వాలంటియర్లను 1 రిపోర్టరును అరెస్టుచేసిరి. కలెంటియర్లు 1 కలిదిండి నూర్యనారాయణరాజు, పాలమూరు. 2 వెలువలి ఆదివారాయణ, గుత్తెనడివి. 3 అప్పనబోయిన నందరం, రాజమండ్రి. 4 నందూరి నూర్యనారాయణ, లెహు- రిపోర్టరు, ఏలేటిపాడు గ్రామస్థావర్యులు, మల్లంపల్లి పీబిజో, ఎర్రాపా శుబ్బారావుగారు.

ప్రైవేట్ అరెస్టుచేసి నరసాపురము సబ్ కలెక్టరువారి వద్ద కోజుచెట్టిరి. వాడ విచారణచేసి చెరి యొక ఆరుమాస జంబు కఠినశిక్ష విధించిరి.

మంగు యతిరాజ్

శుద్ధుపరిశ్రమ పెంపొందుట-నేరములు తగ్గిపోవుట

నూర్కాపురము సర్కిల్లో దొంగతనము మొదలగు నేరములు ప్రస్తుతము చాలావట్లు తగ్గిపోయినవనియు యిందుకు ముఖ్య కారణమునేరములను గావించు జాతులవారు (క్రిమినల్ ట్రైబ్యున్) ఖడ్గకు ప్రాప్తిమున చేపట్టుటయు యనియు తెలియచున్నది.

(జి. విలేఖరి)

జస్తినుపక్ష పరిణామము

జస్తినుపక్ష ప్రకటనము గాంచిన, పండ్లెండు సంవత్సరములలో ఈ పక్ష మెట్టిమార్పు జేందెనో గ్రహింపవచ్చును. బ్రాహ్మణులతోపాటు సాంఘిక రాజకీయ సమానత్వము గోరుటతో ప్రారంభమయిన యీ పక్షము, ప్రారంభానములలో దేశాభివృద్ధికి భంగకర మగురించి మెలగజొచ్చెను. జోరూలు ఉద్యమమును ప్రతిఘటించ నెంచెను. సిడెహం ప్రభృతులతో చేతుల గలిపెను. దేశస్వాతంత్ర్యము, బ్రాహ్మణేతరులతో గూడిన ఎల్లరపురోభివృద్ధికిని తోడ్పడు నను సంగతి వీరిచే గుర్తింపబడ దయ్యెను. అధికారాల, ఆంగ్లో-హైందవుల, జమీందారుల యభిమానమునకు పాత్ర మైన ఈ యుద్యమము ఉద్యోగముల విషయమై ఆదోళనము నలుపుటతో కాలము గడపి, జన సామాన్యజేమమునకు తోడ్పడ దయ్యెను. అసహ యోద్యమము వ్యాపించిన దినములలో, నిర్బంధ ప్రయోగము నీ పక్షమువారు సమర్థింపజొచ్చిరి. రాజకీయ నిర్బంధితులను అవినీతికర మగు నేరముల గావించినవారికన్న నెక్కుడు కఠినముగ జూడ వలయునను ప్రతిపాదనలు వెలువడెను. కాని జస్తినుపక్షము అధికారపదవినుండి తొలగినవిమ్మట, వీరి యందు కొంత మార్పు గలిగెను. చెన్నరాష్ట్రము నకు స్వాతంత్ర్యము లభించువరకు మంత్రివదవుల నాక్రమింప గూడ దను తీర్మానమును వీరు కోయంబత్తూరునందు గావించుటయు, పక్ష సభ్యులకు కాంగ్రెసులో చేరుట కనుమతి నిచ్చుటయు, ఎంచ దగిన విషయములు. అప్పటినుండియు ఆంగ్లో-హైందవప్రతికాభిమానమును ఈపక్షము కోల్పోవసాగెను.

విమ్మట, ప్రత్యేక సాంఘికపక్షస్వరూపమును మార్చి జస్తినుపక్షమున బ్రాహ్మణులనుగూడ జేర్చి కొనుట యవసర మను, తీర్మానముగూర్చి నెల్లూరు మహాసభయందు జరిగిన వాదోపవాదములు, నూతన దృక్పథమునకు నిదర్శనము. ఆంధ్రసభ్యు లీ విషయమై పట్టుదల జూపినను, తమిళసోదరుల ప్రాతి కూల్యమువలన తీర్మానము నెగ్గదయ్యెను. కాని, ఈ విషయ మింతటితో సంతరింపలేదు. విమ్మట మరల ఆదోళనము ప్రబలెను. బ్రాహ్మణులను జేర్చికొనక జోయినచో, కేరొకపక్షము నేర్పరచుటకు గూడ జస్తినుపక్షనాయకు లగు డి. బి. మునిస్వామినాయుడు గారు ప్రయత్నించుచు యున్నారని చెప్పెను. కాని, అట్టి యవసరము లేకుండ, కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు బ్రాహ్మణప్రనేశము నామోదించుచు నిటీవల తీర్మానించిరి. తంజావూరులో జరుగబోవు పక్షసమావేశ

మీ తీర్మానమును ప్రతిఘటించదని నమ్ముట కాధారము గలదు. ఈమారు జస్తినుపక్షము ప్రకటించిన ఎన్నికలకు సంబంధించిన విజ్ఞానము, నూతన దృక్పథమును చూపుచున్నది. రాజకీయశయములను వ్యక్తపరచుచు, దేశకళ్యాణదృష్టిని తేటపరచుచున్నది. ఇంతకుపూర్వము ఎన్నికలలో బ్రాహ్మణులేపక్షమునకు జేరినను వారిని ప్రతిఘటించుటయే పనికట్టుకొనిన జస్తినుపక్షము, నేడు రాజకీయ కార్యక్రమమును ప్రచురించి, తమ ప్రత్యేకశయములను వెలుపుట శుభచిహ్నము. వీరి ఆశయము లన్నిటిలో నేకీభవించనివారు గూడ, నూతన పరిణామము గాంచి, సంతసింపక మానరు.

ఇట్టిమార్పునకు ముఖ్యకారకులు పక్షనాయకు లగు మునిస్వామినాయుడుగారు నుటకు సందియము లేదు. మా ఉదకమండల విలేఖరి నేడు తెలిపిన సమాచారము ప్రకారము, రాబోవు సంవత్సరము నకు గూడ మునిస్వామినాయుడుగారే నాయకులుగ నియమితులయ్యెదరని తెలియుచున్నది. ఇటుల జరుగుట, మే లగును. ఏలన, జాతీయదృక్పథమును పక్షకార్యక్రమమునందు జొప్పించిన నాయకుగారి కన్నను ఈ పక్షమును నూతన మార్గమునందు తిన్నగ నశింపించుటకు సమర్థులు వేరొకరుండబోరు. వీరి నాయకత్వము క్రింద, జస్తినుపక్షము దేశ స్వాతంత్ర్య సంపాదనమునకై యితర రాజకీయపక్షములతో చేతుల గలిపి పాటుబడె నని, నమ్మెదము. జస్తినుపక్ష ప్రకటన ము నొకింత పరిశీలించెదము. ప్రస్తుతసమయమున శాసనసభలలో శేరి దేశమునకు నలువదగిన మే లెద్దియు గనుపింపదు. శాసనసభలకు వెలువలనే ప్రజల స్వశక్తిని పెంపు జేసి, వారిని స్వరాజ్యసాధమువంకకు గొంపోవుట లాభకర మగును. జస్తినుపక్షప్రకటనము తెలిపిన కార్యక్రమ మంతయు, స్వరాజ్యసిద్ధివలన గాని చేకూరదు. దానిని బడయకుండ, శాసనసభలలో నెంతకాలము తంటాలుపడినను, ఫలితము మృగ్యమేయగును. ఆ కారణముచేతనే, ప్రస్తుతసమయమున ఆంధ్రబ్రాహ్మణేతరజనసామాన్యము, స్వరాజ్యోద్యమమును నిర్వహించి, అద్భుతత్యాగశక్తిని గనుబటచుచున్నారు.

ఇట్టిస్థితిలో త్యాగము నలుపుచున్న ప్రజలకు జస్తినుపక్షనాయకు లండగ నిలిచి, వారికి చేతనగు సాయము గావించుట కర్తవ్యమగును. ఆసంగతి యటుండ, జస్తినుపక్ష ప్రకటనమునందు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును సక్రమాదోళనము ద్వారా త్వరలో పొందుటయే తమ యభీష్టమని సూచింపబడెను. సైమను కమిషనురిపోర్టును జస్తినుపక్షము పూర్తిగ నిరసించుట సమంజసముగ నున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వమునందేగాక, రాష్ట్రప్రభుత్వమునందుగూడ అనుకూలసంస్కరణములను గావించలేదని ప్రకటనము వెలుపుచున్నది. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు సూచించిన సంస్కరణముల నయినను, సైమనుకమిషనువారు ఆమోదింపరయిరి. శాసనోల్లంఘనమును ఈప్రకటనము నిరసించుచున్నది. కాని ఇదికూడ సక్రమాదోళనలో నొకభాగమే యని, కీ! శీ! గోక్షే గారు తెలిపియుండిరి. దక్షిణాఫ్రికాలో మహాత్మునిచే నవలంబింపబడిన యుద్యమమును అప్పటి రాజప్రతినిధియగు హార్డింజి ప్రభువుగారు గూడ సక్రమమే యనిరి. అందుచే, తృప్తినిస్థితి యరుదెంచినపుడు,

సక్రమాదోళన మిట్టిమార్గము నవలంబించునని గుర్తించుట యవసరము. సత్యాగ్రహోద్యమమును వీరు నిరసించినను, ప్రభుత్వమువారు దీని సజాయితీ కవలంబించుచున్న నిర్బంధవిధానమును వీరు ఖండించిరి. దీనినిబట్టి వెనుకటికిని నిష్పత్తిని, వీరి దృక్పథమునం దెంతటిమార్పుగలిగినో యూహింపవచ్చును. రాజకీయనిర్బంధితులను విడుదల జేయవలయు ననియు, రాండు జేబిలు సమావేశము స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేయుటకు మాత్రమే గూడునని ప్రకటింపవలయుననియు, జస్తినుపక్షవిజ్ఞప్తి గోరెను. ఇట్టి అభయము వెలువడనిచో, తాము రాండు జేబిలు సమావేశమున పాల్గొనమని కూడ, జస్తినుపక్షమువారు స్పష్టపరచినగాని ప్రయోజనముండదు. అట్టినియమము ప్రస్తుతప్రకటనలో లేకున్నను, తంజావూరులో జరిగెడి సభలో ఇందును గూర్చి ప్రతిపాదించబడనున్న తీర్మానములు సభవారి యామోదము బడయుగాక యని కోరెదము. స్థానికస్వపరిపాలనసంఘముల స్వాతంత్ర్యము సరికట్టుట కిప్పుడు వెలువడుచున్నయుత్తరువులపట్ల, జస్తినుపక్షమువారు అసమ్మతి జూపియుండుట, భావ్యముగ నున్నది. పంచాయతులను స్థానిక స్వపరిపాలనమున కాధార భూతముగ జేయవలయు ననియు, స్థానికసంఘముల హక్కులను మంత్రివర్గము భంగపరుపకుండుటకు తగినకట్టుదిట్టముల నేర్పరుపవలయు ననియు, విజ్ఞప్తి గోరెను. ల్యాండురివిన్యూ రీ సెటిల్ మెంటు, విషయమై జస్తినుపక్షమువారు రనుకూలసూచనల గావించిరి. కద్దరును స్వదేశవస్తువులను ప్రోత్సహపరచుట తమ యుద్దేశ్యమని, వీరు చాటిరి. సహకారసంఘములు కద్దరుకు ప్రోత్సహ మొనగ గూడదను ఉత్తరువును వీరు నిరసించిరి. వీరి యుద్దేశ్యములు సమంజసములే యయినను, వీనిని సాధించుటకు తగినమార్గముల నవలంబించిన గాని, ప్రజలకు వీరు మేలు నలుపజాలరు. వీరు తెలిపిన యుద్దేశ్యములు సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధివలన గాని చేకూరజాలవు. అందునిమిత్తమై ఫలప్రదమగు మార్గముల నవలంబించుటకు వీరు సంసిద్ధతను జూపెద రని నమ్మెదము.

హిందూదేశము: బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము

సర్ ప్రాన్సిసు యంగుహన్ బెండుగారు హిందూదేశపక్షపాతులు గారని దెలుప నక్కరలేదు. వీరు స్పెక్టేటరు పత్రికకు వ్రాసిన లేఖలో గావించిన సూచన మాత్రము దూరదృష్టి జూపుచున్నది. వీరిసూచనగూర్చి, బ్రిటిషు ప్రముఖులు, దూరమాలోచించుట యవసరము. అధినివేశస్వాతంత్ర్యమువలన, తమకు ఇచ్చ వచ్చినంతకాలము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో నిలిచియుండుటకును, ఇట్టము లేకున్నచో విడిపోవుటకును హక్కు గల దని, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము వారు భావించుచున్నారు. ఇట్టి హక్కు లేదని స్పష్టమైనానిగారు చేసిన వ్యాఖ్యానమును మార్చి గూడ మంత్రిగారును, తదితర మంత్రులును నిరసించి యుండిరి. రాబోవు ఇంపీరియల్ సమావేశమునందు ఈ విషయమై ఖండిత మగు నిర్ణయము బడయుటకు, దక్షిణాఫ్రికా మంత్రులు నిశ్చయిం

చిరి. హిందూదేశమునకు గూడ అట్టిహక్కు గలదని, ప్రకటింపవలయు ననియు, వెనుకటిప్రకటనమునకు నిట్టిమార్పు గావించవలయు ననియు, సర్ ప్రాన్సిస్ యంగుహన్ బెండుగారు సూచించిరి. గాంధీ, రవీంద్రుడు, శ్రీనివాసశాస్త్రి, ప్రాణానంద భాగ్యవంతులు, జగదీశచంద్రబోసు, దులీప్ సింగు మున్నగువారు హిందూదేశభ్రాతృత్వ బెండుటకు పాటుబడుచున్నారనియు, ఇంగ్లండు గూడ ఇందుకు తోడ్పడవలయు ననియు, వీరియుద్దేశ్యము. ఇందునిమిత్తము హిందూదేశము తన స్వంతయుభీష్టము ననుసరించి యే సామ్రాజ్యమున నిలిచియుండునని స్పష్టపరచుటయవసర మని వీరితలంపు. వీరు చెలిపిన మార్గమువలన, సామ్రాజ్యమునకును హిందూదేశమునకును గల సంబంధము బలపడును. సంస్కరణశాసనమునందు, ఇంగ్లండు సామ్రాజ్యమునందు ప్రధానభాగముగ నుండునను ఆశయము సూచించబడెను. ఈ వాక్యములందు హిందూదేశము ఇచ్చగించినంతకాలము నిలిచియుండవలెననుపదములను రాబోవు శాసనమునందు చేర్చవలెనని, యంగుహన్ బెండు గారు కోరిరి. వీరికోర్కెనెరవేరుచో, హిందూదేశమునందలి అధినివేశస్వాతంత్ర్యవాదులకును, పూర్ణస్వరాజ్యవాదులకును మధ్యగల భేదములు తొలగిపోగలవు. అధినివేశస్వాతంత్ర్యము నొకమెట్టుగ నంగీకరించుటకు గల యభ్యంతరము తొలగును. ఇట్టి ప్రకటనవలన కొంత యపాయమున్నను, దీని నెదుర్కొనక తప్పదనియు, ఇంగ్లండు ఏది వ్యామోహమున నున్నను, యంగుహన్ బెండుగారు చెలిపిన సలహా మిగుల దూరదృష్టిని జూపుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికా మున్నగు భాగములు ఇట్టి యుద్దేశ్యమునే చూపుచున్నవి. హిందూదేశము విషయమున అట్టియాశయమును అసందిగ్ధముగ చాటుట వివేకమగును.

డాక్టరు బినెంటుగారి ఆశాభంగము

డాక్టరు బినెంటుగారు సహకార మార్గమునవలంబించి, ఏ తీరుననయినను హిందూదేశమునకు అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును సంపాదించవలయునని పాటుబడుచున్నారు. మహాత్ముని యుద్యమమును ఖండించుటలోను, కాంగ్రెసు పద్ధతులను నిరసించుటలోను, ఈమె వెనుదీసి యెరుగదు. డా॥ బినెంటుగారు కొంతకాలముక్రిందట మహాత్ముని యుద్యమమును నిరసించుచు వ్రాసిన వ్యాసమును, ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రచారమున కాధారముగ నైకొని, దానిప్రతులను పంచిపెట్టించుచున్నారు. ఎంతయో ఆశతో ఇంగ్లండుకు వెడలిన బినెంటుగారికి గూడ నిపుడు మిగుల ఆశాభంగము గలిగినటుల, ఆమె అండనులో నొసగిన యుపన్యాసమునందు వ్యక్తమయ్యెను. హిందూదేశమునం దేమి జరుగుచున్నదని కనుగొనుటకు బ్రిటీషు ప్రజలు శ్రద్ధ వహింపకుండుటచే, డాక్టరు బినెంటుగారు సహనమును కోల్పోవుచున్నారు. బహిష్కారపద్ధతి నొక్కదానిని మాత్రమే ఇంగ్లండు గుర్తించుననియు, తదితరపద్ధతులను లెక్కింపదనియు, డాక్టరు బినెంటుగారు అనుభవపూర్వముగ కనుగొనిరి. కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసంఘమును గూడ నణచివైచి, సక్రమాందో

శన మార్గముల నన్నిటిని బిగించుటచే, నింతకాలమునుండియు దూరముగ నున్న బినెంటుగారు కాంగ్రెసుకు తా వండగ నిలుచుట ధగ్గముని ఎంచి, మితవాదులు గూడ కాంగ్రెసుకు తోడ్పడవలయునని విన్నవించెను. వంశత మదన మోహన మాశవాగారి కోర్కె ననుసరించి, వారిని పల్లభాయి పటేలుగారు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులుగ నెహూగారి స్థానే నియమించిరి. కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమును అక్రమ సంఘ మని అణచివైచుటచే, మితదృక్పథము గల యితర నాయకులు గూడ దీనియందు జేరి, దీనికి తోడ్పడుట తలస్థించుచున్నది. నిర్బంధప్రయోగమువలన, తలచిన దానికన్న విరుద్ధఫలము గలుగునను నూహ కిది ప్రబలనిదర్శనము.

హజీగారి రాజీనామా

కోస్తావ్యాపారచట్టమును ప్రవేశపెట్టి దీనికొరకై విశేషశ్రమ దీసికొనిన సుప్రసిద్ధ హజీగారు లగు యన్. యన్. హజీగారు తమ శాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చుచు, వ్రాసిన లేఖబట్టి, హజీగారుముఖముగూడ ప్రస్తుత పరిపాలనవిధానముపట్ల విశ్వాసము నెటుల గోల్పోవుచున్నారో, గోచరము గాగలదు. ఇటీవల ప్రయోగింపబడిన ఆర్డినెన్సులు ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యములకు భంగము కలిగించుచు, స్వదేశోద్యమమునకు విరోధము గలిగించు నని, వీ రెంచిరి. తీరవ్యాపారచట్టముపట్ల ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రింతవరకు జూపుచున్న వైఖరి, వీరికి అసంతృప్తి గలిగించెను శాసనసభలో నిలిచియుండి తాము చేయగలమేలు లేదని, హజీగారు గ్రహించి రాజీనామా నంపిరి. హజీగారి చట్టములబోలు చట్టముల, నికమీద ప్రవేశపెట్టి వీలు లేకుండ, సైమను కమిషనువారు కట్టుదిట్టములను సూచించి, హిందూదేశాభివృద్ధికి తీరని యాటంకముల గలిగింప నెంచిరి. ఇట్టిస్థితిలో హజీగారికి నిరాశగలుగుటలో వింత ఏముండును? ఇట్టి నిరాశయే దేశస్వాతంత్ర్యవాంఛను ప్రజలలో వ్యాపింపజేయుచున్నదని, గ్రహింపవచ్చును.

బొంబాయి హైకోర్టువారి నిర్ణయము

సత్యాగ్రహోద్యమమునందు పాల్గొనినందుకు శిక్ష బొందిన న్యాయవాదులపై బొంబాయి హైకోర్టువారు రెట్టిచర్య నైకొనకుండుటకు నిశ్చయించి రని, ఇండియా డెయిలీ మెయిలుపత్రికకు దెలిసినసమాచారము నిజమగుచో, హైకోర్టువారు ప్రస్తుత సందిగ్ధసమయమున స్లోఫూపాత్రముగ ప్రవర్తించిరని చెప్పవచ్చును. బొంబాయి ప్రభుభుత్వమువారు రీమధ్య ప్రధానన్యాయాధిపతి నీవిషయమై ప్రశ్నింపగ, హైకోర్టు న్యాయాధిపతులు గూడి యిట్టినిర్ణయమునకు వచ్చిరట. కారాగృహ శిక్ష ననుభవించుచున్నవారిలో నారిమెను, కపేడియా, మున్నీ మున్నగు ప్రసిద్ధన్యాయవాదులు గలరు. ఇతర హైకోర్టులుగూడ బొంబాయి హైకోర్టువారి మార్గము ననుసరించునేమో చూడవలయును.

లండను బ్యాంకరుల తీర్మానము

లండను బ్యాంకరులు గూడి, స్వేచ్ఛావాణిజ్యమును మానివైచి, సామ్రాజ్యపు వెలుపలి వస్తువులపై ఎచ్చు సుంకములను విధించి, బ్రిటీషు పరి

దేశోద్ధారక విశ్వదాత కాశీనాథుని
సాగేశ్వరరావు పంతులుగారు
కారాగృహవాసము
నేటికి 76 దినములు
నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

శ్రమలను వాణిజ్యమును పెంపుజేయవలయునని కోరుచు తీర్మానించిరి. వీరితీర్మానము, వివిధబ్రిటీషు పక్షముల నాయకులకును పంపబడెను. బ్రిటీషు వర్తకులకు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందే మార్కెట్టు లభించునటుల చేయవలయునని, బ్యాంకరులు గోరుచున్నారు. బ్యాంకరులతీర్మానము, కస్టమర్స్ ట్రేపు పక్షమువారికోర్కెల కనుకూలముగ, నున్నది. దీనిని లేబరు లిబరలు పక్షములవారు రెటుల గ్రహించెదరో చూడవలయును.

వింబిల్డను డబ్బుల్ను పందెము

వింబిల్డనులో జరుగుచున్న డబ్బుల్ను పందెములలో గూడ షోగ్, లాటు లను అమెరికనులు, ప్రసిద్ధ ఫ్రెంచి నిపులు లగు కాటెట్టుబ్రుగ్ ననుగార్ల నొడంపగలిగిరి. తుదకు వేర్వేరు పందెములలో అమెరికనులకే అంత్యవిజయము గలుగునని, రూఢియయినది.

బొంబాయి హైకోర్టు న్యాయమూర్తుల తీర్మానము

సత్యాగ్రహమున పాల్గొన్న లాయరులపై నెట్టిచర్యయును జరుపదలకునైనలేదు
బొంబాయి, జూలై 4:—“బొంబాయి హైకోర్టు న్యాయవాదులలో సత్యాగ్రహమునందు పాల్గొనినందులకు శిక్షింపబడినవారిపై హైకోర్టువారు రెట్టిచర్యను జరుపుటకు వీలులేదా?” అని యిటీవలనే దొరకనమవారు బొంబాయి హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తికి వ్రాసిరి. అందుపై హైకోర్టు న్యాయమూర్తులందరూ సమావేశమై సత్యాగ్రహమున పాల్గొనినందులకు శిక్షింపబడిన న్యాయవాదులపైని రెట్టిచర్యయు జరుపబడదు. అని వాదనిశ్చయించిరి. బొంబాయి హైకోర్టు న్యాయవాదులలో శ్రీయుతులు నారీమను, కపాడియా, కె. ఎం. మున్నీ, పూరుషోత్తం శ్రీకంధాను, బి. సి. ఖేన, రామరావు మున్నీ (ఆహమదాబాదు) గార్లు సత్యాగ్రహమున పాల్గొనినందుకు శిక్షింపబడిరి. వీరిలో మొదటివా రిద్దరును రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులుగా నుండినందులకును తక్కినవారిలో రామరావు మున్నీ గారు తప్ప మిగిలినవారు ఉప్పుచేసినందుకును రామరావుగారు పికెటింగుచేసినందుకును శిక్షింపబడిరి.

బొంబాయిలో బహిష్కరణవారము (బయికాటు వీరు)

నేడు అయిదవదినము. నేడు పతాకోత్సవమును జరుపుట

బొంబాయి, జూలై 1:— ఇటీవల బహిష్కరణవారము ప్రారంభింపబడి నేటికి 5 రోజులైనది. మామూలు ప్రకారము నేడు గూడ కరవ శ్రమలను పంచిపెట్టుట యింటింటినిపయి ప్రచారముచేయుట నున్నను సెను లన్నియుగూడ జరుపబడెను. నేడు ప్రత్యేకంగా 500 మంది స్త్రీలంటిరులు నిగరమునందంకరులు తిరిగి వేరువేరు నైశా గల జాతీయపతాకములను విక్రయించిరి. అతిక్రమకాలములోనే శిలకాలదిపతాకములు విక్రయింపబడెను. ధ్యాన్యముగారికి ప్రతియింటిపైనుగూడ జాతీయపతాకము లకొల్పబడెను. స్వదేశీభుజ్యమును ప్రోత్సహింపరులుకు నేడు సాయంకాలము విద్యార్థుల ప్రదర్శనముగూడ నేర్పటుచేసిరి (శ్రీ (పె.)

వంగరాష్ట్రము

20 అరెస్టులు

కలకత్తా, జూలై 4 :—కొంగ్రెసు కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యాలయమును మరల ఛేదన జరిగినందున పరిశోధించి కార్యాలయధికారిని అరెస్టుచేసిరి. బుర్రాబజారులో పికెటింగునకు 20 మంది అరెస్టు చేయబడిరి.

శిక్షలు

వారాణసి ప్రకృతిగారికి కాంగ్రెసు బ్యూరెటినుల నమ్మినందులకు 6 నెలలు వైదు విధింపబడినది. (2) పికెటింగు ఆర్డీనెన్సుక్రింద 18 మంది వలంటీర్లు 6 నెలలు కఠినశిక్షకు పాత్రులైరి.

బుర్రాబజారు కాంగ్రెసునిర్వాహకుల అరెస్టు
బుర్రాబజారు కాంగ్రెసుకమిటీ కార్యదర్శియగు రాజు వల్లభకుగారిని బుర్రాబజారు కాసనోల్లంపున సభాకార్యదర్శి శివనాథకుగారిని బ్యూరెటిక్ ప్రదర్శకునాథ అరెస్టుచేసిరి. (ప్రీ.ప్రె.)

మధ్యరాష్ట్రము

4 వలంటీర్లు తుమాపణ గోరుట

మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వము మధ్యకాల పికెటింగునకు వైదు విధింపబడిన 4 గురు వలంటీర్లు తుమాపణ గోరినందున విడిపింపబడిరి ప్రకటించుచున్నది. వారిపేర్లు గిరిధర్లాల్, విహారి గజధరసింగు భరతసింగు అందరును పిన్నవారు.

శిక్షలు

అక్రమప్రత్యాహపు ఆర్డీ నెన్సుక్రింద అరెస్టులు
శిల్పి, జూలై 4—శిల్పికి 20 మైళ్ల దూరముననున్న జావానీగ్రామములో పన్నులనిరాకరణ ప్రచారము చేసినందులకు 9 మంది వలంటీర్లు అరెస్టుచేయబడిరి. దీనిలో ఇరువురై నేరమునకు అరెస్టుయినవారి సంఖ్య 19, పీసలుకోడు 35 8 నెక్స్ క్రింద అరెస్టుచేయబడిన 4 గ్రామస్థులను జావానీపై విడుదలచేయబడిరి.

కాంగ్రెసుబ్యూరెటిక్ ఆఫీసుపై దాడి

పోలీసులు కాంగ్రెసు బ్యూరెటిక్ కార్యాలయముపై దాడినవది, నైక్లొవైయుయత్రమును బ్యూరెటిక్ ప్రములను పట్టుకొనిపోయిరి.

బాంబు ప్రమాదము

ఒక మధ్యకాలకెదురుగా ఎవరో బాంబును క్రేల్పిరి. దారిని పోవువాని కొకనికి గాయము లయ్యెను. అప్పుడే గుంపులు చేరి, వాని నాసుపత్రికి కొంపోయిరి. అచట దొరకిన పలు కులవలన, బాంబు అపాయకరమైనదని తలచుచున్నారు. ఎవరు ప్రేత్రినదియు అంతులేదు. పోలీసులు పరిశోధన కుపక్రమించి గారు, అరెస్టు లేమియు ఇప్పటికి జరుగలేదు. (అ.ప్రె.)

పైమాదరు అధికారవిచారణనివేదిక

సులైమాన్ విచారణసభమువారి నివేదికయు అందుపై ప్రభుత్వమువారి తీర్మానములును త్వరలో ప్రకటింపబడునున్నవి.

కర్తర్ సింగుగారికి శిక్ష

విలిటర్ సప్తయ కంట్రాక్టరుల ఏకైకము కర్తర్ సింగు గారు మే 16 వ తేదీని 1/11 సిక్కు-పటాలమును తిరుగుజాటు చేయుమని బోధించిరను నేరమునకు 1 సం॥ కఠినశిక్షయు, 500 జరిమానాయు విధింపబడినది. (అ.ప్రె.)

పంజాబు యుద్ధసంఘసభ్యుని అరెస్టు

లాహోరు, జూలై 4 :—పంజాబు యుద్ధసంఘసభ్యులగు మల్టానీరామ్ గారి నీ దినము ఉదయము క్రిమినిలు లా సవరణ చట్టముక్రింద అరెస్టుచేసిరి.

జూన్ నెలలో 1100 అరెస్టులు

జూన్ మాసములో మొత్తము పంజాబులో 1100 అరెస్టులు జరిగినవని యుద్ధసంఘము తెలుపుచున్నది. రాష్ట్రమునకు మొత్తము 2000 మింగుచున్నది. (ప్రీ.ప్రె.)

పికెటింగు అరెస్టులు

నేడు పికెటింగునకు 12 మంది అరెస్టు చేయబడిరి. స్త్రీలు కూడ మధ్యకాలముందు ప్రదర్శకముల గావించుచున్నారు.

గద్దరుధారణకై విద్యాలయమునుండి వెడలనడచుట
రైజుదా హస్తరాజ్ గారి కొమరిత సరోజినీదేవిగారు గద్దరు ధరించినచుట్టచే, లేడిమాక్స్ గోన్సు-లునుండి ఆమెను డలగాట్టిరి తెలియుచున్నది. (ప్రీ.ప్రె.)

“మిలాప్” పత్రికకు ధరావత్తు కోరుట

“మిలాప్” పత్రిక మొట్టమొదట మిలాప్ స్టేషన్ ప్రెస్సు కు 8 రు 1000 ధరావత్తు కట్టవలెనని ప్రభుత్వమువారు కోరిరి. రావెరు ఇంకను కట్టలేదు. “మిలాప్” దినపత్రిక వేరొక క్రమికా పొందియుండుటవలన మామూలుగానే వెలువడుచున్నది.

నమ్మకము గ వని చేయుట

మా శాతాదార్శకు నమ్మచేయునగలు, వెండిపాముగులందు మా పూర్తి విశ్వాసముంచి పనులుచేయుదుము. మా బేరములన్నియు మా పూర్వీకైననే యాధారపడియున్నవి. దీనివలన తమకు యిష్టములేని నగలను వాపసేయిస్తామి. పాకర్లము కలదు.

మాకు వజ్రములు, నగలయందుగల 36 సంవత్సరముల యనుభవమును వినియోగించుకొనుటవలన మీరే లాభము కలుగగలదు.

ను రాజ్ మల్ లల్లు భాయి అండు కో.,
వజ్రముల ఎగుమతిదార్లు, వెండిపములు తయారుచేయుటయందు నిపుణులు
818, ఎన్.స్టేషన్, మద్రాసు.

బ్యాంకులు - ప్రభుత్వపుచర్య

లాహోరు, జూలై 4 :—జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు నిషేధింపబడిన 6 సంస్థలకు ధనము నిచ్చుట నాపేక్షయవలె నని బ్యాంకులకు తెలియజేయుచుండెను. పంజాబు నేషనల్ బ్యాంకుకును తాను బ్యాంకు లెక్కలు ప్రభుత్వమునకు చూపుట వలన బ్యాంకు, పలుకుబడికి భంగము కలుగుననియు, చట్టప్రకారము ఏర్పడిన కొద్దినకు మాత్రమే లెక్కలు చూచు అధికారము కలదనియు తెలుపుచున్నాడు. (అ.ప్రె.)

క్రైస్తవవలంటీరునకు శిక్ష

అలహాబాదు, జూలై 4 :—మిరాజ్ పూరులో జె.యస్. విల్సన్ అను క్రైస్తవ వలంటీరు దళాధిపతికి ఉప్పు చట్టముక్రింద 6 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది తెలియుచున్నది.

కున్వర్ ఆనందసింగు అరెస్టు

కున్వర్ ఆనందసింగు గారిని (కాశీపురం) హల్ద్వానిలో అరెస్టుచేసి మరొకందరు వలంటీర్లతోడి పైనిటాకునకు తీసికొని వెచ్చిరి తెలియుచున్నది.

పండిత పువారిగారి అరెస్టు

బల్లియాలో పండిత, మోతీలాల్ నెహ్రూగారి అరెస్టులో జూన్ 25 కొద్దిన నొద్ద వకేళ్లను పికెటు చేసినందులకై పండిత రామకృష్ణ పువారి గారిని మరి 20 మంది వలంటీర్లను అరెస్టుచేసిరి తరివార్త వచ్చినది. (అ.ప్రె.)

కాశీలో అరెస్టులు

కాశీ, జూలై 3 :—అరెస్టుయిన శివవిద్యుత్ మిశ్రగారి నభినందించుటకై ఒక ఊరేగింపును సభయు నేడు జరిగెను. స్త్రీలు విశేషముగా పాల్గొనిరి.

“పోలీసు సైనికదళము విధ్యుత్ కధర్ము” అను కాంగ్రెసు తీర్మానమును పంచెట్టిపండులకై 4 విద్యార్థులు అరెస్టు చేయబడిరి. (అ.ప్రె.)

గుజరాతుకాలేజీ పికెటింగు

ప్రభుత్వ ప్రకటన

బాంబాయి, జూలై 2 :—పల్ల భాయిపటేలుగారిని గుజరాతు కాలేజీ ప్రిన్సిపాలునకును రాజీ కుదినను వార్తలను ఖండించుచు ప్రభుత్వ ప్రచురణాధికారి ఒక ప్రకటన గావించుచున్నాడు. దాని సారాంశ మిది. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు పటేలు గారిని సందర్శించలేదు. మేజిస్ట్రేటు కాలేజీకి వెళ్లవచ్చుటకు పటేలుగారు రహితమండిరి. ప్రిన్సిపాలు వారికి కాలేజీ మాపుయందెను. పికెటింగు నాయకుడగు బ్రోకరుగారు కొన్నివరత్తులు తెలిపియుండిరి. వాటిని చెప్పించుటకై వారు రప్పింపబడిరి. పటేలుగారు చర్చలలో పాల్గొనలేదు. పికెటింగు కాసమునకు విరుద్ధముగాన దానినిగూర్చి రాజీ కుదురజాలదని అతనికి స్పష్టము జేయబడినది. తత్ఫలస్థాయి పోలీసులు కాలేజీని కాచుచుండుటచే గుంపులుచేరుటయు, విద్యార్థుల ప్రకాశమున కిది ప్రతికూలముగలయు ప్రిన్సిపాలుగారు సంభాషణలకు ముందే మేజిస్ట్రేటునకు తెలిపియుండిరి. అందువలన పోలీసు ఉపసంహరింపబడినది. దీనివలన పరిస్థితులు చక్కబడినయెడల మరల పోలీసులు ఎట్టి అభ్యంతరమును లేక కాలేజీకి కాపలాకాయుటకు సన్నద్ధులు. రాజీవార్తలు అనన్యము. (ప్రీ.ప్రె.)

దంత చూర్ణము

దబ్బి 1.5 నెల 0-2-0; 12-3 1-4-0
ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లలోముటవలన చిగుళ్లుగట్టి పుడు. చిగుళ్లుండి రక్తముకాలువలనను. జోలదగ్గరదము. యిగుండును. పండ్లు చుట్టమునవలె తెల్లగా చుండును. అమ్మ బొంబాయి దబ్బి, బొంబాయి - మదరాసు.

ఉదయగిరి బోర్డు మిడిల్ స్కూలు

ఉదయగిరి బోర్డు మిడిల్ స్కూలు 1-7-1930 తేదీనం॥ ప్రారంభింపబడినది. ఈ పాఠశాలలో పాఠ్యాయుల గౌరవార్థము 2-7-1930ది సాయంత్రము 4 గంటలకొక ఆల్పావారపు విందు జరుపబడుడెను. విందునకనంతరము జానాబ్ సయ్యద్, అబ్దుల్ ఖాదర్ సాహెబు హుస్సేని ఆఫీస్ గారి అధ్యక్షత క్రింద నోకసభ సమావేశమయ్యెను. విందునందును, సమావేశము నందును వై మాధ్యమిక పాఠశాలలో పాఠ్యాయులే గాక గ్రామములోని అధికారవర్గమును, చాలమంది పురప్రముఖులును పాల్గొనిరి. శ్రీయుత పల్లెకొండ రంగయ్యగారి వైప్రార్థనతో సభాకార్యక్రమము ప్రారంభ మయ్యెను. తల్లిదండ్రుల సంఘ మొకటి అవసరమని దాని ప్రయోజనముల గూర్చి మ. రా. రా. శ్రీ. యం. లక్ష్మీనరసింహం, వి. పి. యల్. టి. గాధపనాథునిచిరి. యస్. వీరభద్రయ్యగారు మాధ్యమిక పాఠశాలలో పాఠ్యాయులను స్వాగత మొసంగిరి. అనంతరము ఉదయగిరినవాని శ్రీయుత తిరుపతి సుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారు, మాధ్యమిక పాఠశాలావసరమును గూర్చియు, దాని అభివృద్ధిమార్గములను గూర్చియు నొక యాంగ్ల వ్యాసమును జదివిరి.

పిదప పాఠశాలాభివృద్ధిని గూర్చియు, అందుగల కష్టములను గూర్చియు, శ్రీయుతులు, వి. లక్ష్మీనరసింహం, యస్. వి. వి. కుమారస్వామిగారు దృవపరచిరి. మాధ్యమిక పాఠశాలలో పాఠ్యాయుల తరఫున శ్రీయుత యం. కృష్ణరావుపంతులుగారు జవాబుజెప్పుచు, గ్రామస్థులు తమ కంతయు సహాయముగా నుండిన వారి పాఠశాల వృద్ధి గాంచనేరదని స్పష్టపరచిరి. తదుపరి పరస్పరాభివృద్ధినముతోను మంగళముతోను సభముగిసెను.

మాధ్యమిక పాఠశాల ప్రధానో పాఠ్యాయులు ము. రా. రా. శ్రీ. యస్. రామచంద్రరావు పంతులు వి. పి. యల్. టి. గారికిని తదితర సహాయపాఠ్యాయులకును, పాఠశాలాసాధనకై మిక్కిలి పాటుపడి రుద్రుడు కృతకృత్యులైన జిల్లా విద్యాసంఘసభ్యులగు జనాబ్ సయ్యద్ మహమ్మద్ సాహెబు హుస్సేనుగారు మున్నగు పురప్రముఖులకును, పరమేశ్వరుండు సర్వసంపదల ననుగ్రహించి, యీమాధ్యమిక పాఠశాలను చిరస్థాయిగ నిలుపుగాక!

పల్లెకొండ రంగయ్య.

త్వరపడుడు!

కొలదిప్రతులు మాత్రమే మిగిలియున్నవి.

ఆత్మకథ

(గాంధీమహాత్మునిస్వీయచరిత్రము.)

ద్వితీయము ద్వితీయము
కౌన్ హైజా, పుటలు ౪౫౦
మేలయిన కాగితము; ముచ్చటలు గూర్చు అచ్చు.
అమూల్యమైన ఈ గ్రంథమునకు వెంటనే ఆర్డరులు పంపుడు.

శతావధాని వేలూరి శివరామ
శాస్త్రిగారు తెనిగించినది
వెల 12 అణాలు మాత్రమే.

టోకుగా కొనువారలకు కమిషన్ యివ్వబడును.
తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, మదరాసు.

బొంబాయిలో బోయకట్టు స్త్రీలను విక్రయించుట

పోస్టాఫీసువారుగూడ వీనిని స్వీకరించుటకు సమ్మతించుట

బొంబాయి, జూలై 4:—“బోయకట్టు బ్రతివగుడు” అని ముద్రపెట్టిన స్త్రీలను బొంబాయి రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘమువారు ప్రకటించిరి. వీనిని కవర్చుకును కార్డులకును అతికించుటగల ముద్రపెట్టినవి. గత సోమవారము (జూన్ 30) నా డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటువారు ప్రారంభింపబడిన గాన నాటినుండియునుగూడ వీనిని విక్రయింపసాగిరి. ఈ స్త్రీలును ట పా లో వే య ద గ న” త్రరముల య న్వ ల పులు, పోస్టుకార్డులు, పోస్టలు పాకెట్లు మున్నగువానికి యీ బోయకట్టు స్త్రీలను అతికించినచో పోస్టాఫీసువారు వానిని తిరస్కరించెదరని ప్రజలు సంకల్పింపసాగిరి. అందువలన యిండియను డెయిలు మెయిలు విలేజరి పోస్టు అధికారులను వీనిని గూర్చి అడిగెను.

“మీరు టపాలో వేయదలచిన కవర్లు కార్డులు మున్నగువానికి అతికించవలసిన మామూలు టపాటిళ్ల లను అతికించినయెడల మేము వానిని నిరధ్యంబరముగా నంగీకరించెదము. మీరు వాటిపైని మీ పోస్ట్ గ్రాఫులు గూడ నతికించు కొనవచ్చును, వానిపై మీరేమి వ్రాయదలచినను వ్రాయవచ్చును” అని బొంబాయి ప్రెసిడెన్సీ పోస్టుమన్ట్రగారు స్వయముగా తెలిపిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

బొంబాయిరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షత

శ్రీమతి పెరినునతిగారి స్థానమున శ్రీయుత ధరాజీలాలు హెచ్. మోడిగారు నియమింపబడుట

బొంబాయి, జూలై 4:— బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి పెరినునతిగారికి శిక్ష వేయబడినందున ఆ స్థానమునకు శ్రీయుత ధరాజీలాలు హెచ్. మోడిగారు నియమింపబడిరి.

నేడు 23 మంది వలంటీరులను అరెస్టు చేయుట

నేడు (4 వ తేదీ) బొంబాయిలో పికెటింగ్ చేసిన దుకు 23 మంది వలంటీరులను అరెస్టు చేసిరి. వారిలో 14 గురికి శిక్ష వేయబడినది. (ప్రీ. ప్రె.)

నర్దారు వల్ల భాయిగారు బొంబాయిలో శ్రీ వలంటీరులతో సంభాషించుట

750 మంది శ్రీ వలంటీరులు వచ్చుట

బొంబాయి, జూలై 2:—నేడు మధ్యాహ్నము 3 1/2 గంటలపుడు 750 మంది శ్రీవలంటీరులతో సర్దారు వల్ల భాయిగారు యిష్టానుష్ఠిగా పంభాషించిరి “తక్కిమీద నాలువడుకుట చాల ముఖ్యమైనది. నేను చెరసాలలో నున్నపుడు రోజుకు 8 గంటలసేపు తక్కిమీద నాలువడుకుచుంటిని. అటుల నేను పడుకుటవలన రెండేండ్లవరకును నాకు బట్టలకు కావలసిన నాలువ నంతను నేను యీ 4 నెలలలోను పడుకగలిగితిని.” అని వల్ల భాయిగారు తెలిపిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

గాంధీమహాత్ముడు

చెఱసాలనుండి ఉత్తరములు వ్రాయుట

తక్కిమీద నాలువడుకుచుండుట

అహమదాబాదు, జూలై 3:— “గాంధీమహాత్మునివద్ద నుండి వెనుక పుత్తరములు వచ్చి పెక్కు-వారములై వది. మరల నిపుడు పుత్తరములు వచ్చినవి. మొత్తముమీద మహాత్ముడు ఆరోగ్యముగానే యున్నట్లు వీనివలన తెలియుచున్నది. ఇపుడు మహాత్ముడు తక్కిమీద నాలువడుకుట నడుపుచున్నాడు. అతనికిగూడ చేతితో పెరుగు పులు సాపుచేసి చేయబడినదే. ఈవనిని తప్ప మరేవనినిగూడ మహాత్ముడిపుడు చేయబడలేదు. చెఱసాల సంబంధముగా కొంత ఓట్టుపనిని కూడ చేయుచున్నాడని తెలియుచున్నది. అవి మీరాంబెన్ స్టేషన్లకగ్గగారు యీ నెల 8 వ తేదీని వెలువడిన ఎంగుయండియాలో ప్రకటించిరి.

బ్రిటిష్ మందులు, సబ్బులు, వాసనద్రవ్యములు బహిష్కరింపబడుట

బొంబాయి, జూలై 4:— బొంబాయి మందులు, సబ్బులు వాసనద్రవ్యములు మొదలైనవానిలో వ్యాపారము చేయు వర్తకసమాజము వారు బ్రిటిష్ వస్తువులను మాడుమాసములవరకు తిప్పింపగూడదని తీర్మానించెరి. ఈ తీర్మానము 150 బ్రిటిష్ పార్శ్వక్రామిక సుస్థలకు పంపబడినది. వై సమాజపు కార్యసంఘముందు 9 మంది సభ్యులు కలరు. వారివేర్వ అమూలక కల్యాణి కంపెనీ, బయరేడ్ల మహమ్మదల్లి కంపెనీ, మోసాన్ లాల్ బహు కుర్లాల్ కంపెనీ, భిసానిరూ కంపెనీ

పటేలుకంపెనీ, ప్రభుదాసు గులాబ్ చంద్ కంపెనీ, కోటిలాల్ కంపెనీ, బి. పి. సోదరులూ, నరోత్తమ గిరిధర్ కంపెనీ, వీరు తమ బ్రిటిష్ వ్యాపారులకు వ్రాసిన లేఖలో, తామిట్టిచర్చకు గైకొనుటకు కారణము ఇండియా ప్రభుత్వపు నిర్ణయధానమునయు భారతీయులకు ప్రభుత్వాధికారము లేవందున అట్టి యధికారము గలవా రై కను తగిన హితవోగు టుచిరనునియు, ఈ మూడు నెలలలోపల జాతీయసమన్వాయసరిష్కారము కానియెడల తమ బహిష్కారమును పాటిగింపవలసి యుండుననియు తెలుపుచున్నారు. (ప్రీ. ప్రె.)

బొంబాయి సింధురాష్ట్రములలో

రైలుదారులు పాడగుట

సరాసరి ప్రయాణములను

భంగము గలుగుచుండుట

కరాచీ, జూలై 4:—వార్డ్ షిప్టర్క రైల్వేవిజనల్ నూపరింపెండెంటుగారు నేడు కరాచీనుండి యిట్లు తిరిగివచ్చుచున్నారు:—కరాచీ కోట్లీ కాఖుపైరెజ్ పెరాజీ, జంగ్ హా హీ నేషనుల నడుమ ఒక నామూస బంకి పెట్టెలు వును, ఇంజనీవో గూడ పట్టాలు తిప్పిపడిపోయినవి. ఎందుచే ఇయలై పులనుండి వచ్చు ఇనుపదారులను అడ్డుపడిపోయినవి. డ్రైవర్ కును పైరమకకును గాములు తగిలినవి, ప్రయాణికులను ఒక బండినుండి మరియొక బండికి ఎక్కించుచున్నారు. ఈ సాయం కాలమునకు మరల సరాసరి ప్రయాణము సాగింపబడునని తెలచుచున్నారు.

పడిదాన్-ధరూమా-మహాబ్ పూర్ రైలుకాఖు

పైకాఖుపై పడిదాన్, నావ్ హో ఫెరోజ్ స్టేషనుల నడుమ రైలుదారి నేడు 12 1/2 గంటలకు మరమ్మత్తుచేయబడినదియు, ప్రయాణము సరాసరిగ సాగుచున్నదనియు తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

కరాచీ, కోట్లీ కాఖుపై మామూలు ప్రయాణములు సాగుచుండుట

కరాచీ, జూలై 4:— యల్. డబ్ల్యు. యు. రైల్వేడివి జనల్ నూపరింపెండెంటుగారు ఇట్లు తిరిగి నిచ్చుచున్నారు.

“కరాచీ-కోట్లీ కాఖుపై నున్న రైల్వే పెరాజీ జంగ్ హాహీ స్టేషన్ల మధ్య రైలుదారి బాగుచేయబడినది. సాడంబాలను 4-45 గంటలకు సరాసరి ప్రయాణము మరల ఆరంభమయినది. (అ. ప్రె.)

వానలమూలముగ రైలు ప్రయాణము

నిలిచిపోవుట

బొంబాయి, జూలై 4:— జి. ఐ. పి. రైల్వే చీఫ్ ట్రాన్స్ పోర్టేవ్ నూపరింపెండెంటుగారు విజ్ఞాపింపెట్టిరి.

“నోర్ కొండలలోని ట్రేసింగ్ క్యాబినుల వల్ల ఎక్కువగా వానకురియుటవల్ల రైలు ప్రయాణము నిలిచిపోయినది. అందుచే అగ్నేయదిశకు బోవు ప్రధానమైన రైలుబండ్లు దోండ్ మన్యాడ్ స్టేషన్ల మీదుగా బోవుచున్నవి. కొన్ని కొన్ని ప్యాసెంజరు బండ్లనుండి ప్రయాణికులను మరియొక బండి కెక్కించుచున్నారు. కాలనియములనుగూర్చిన సమాచారము విజ్ఞాపింపబడుచున్నది. అగ్నేయంట్లు ట్రాఫిక్ నూపరింపెండెంటుగారి వల్లను పూనా స్టేషన్ మార్పురు గరివల్లను తెలిసికోవచ్చును. వాన రాకుండ నున్నచో లేవటి మధ్యాహ్నమునకు మరల ఈ రైలు దారిని బాగుపరచవచ్చునని తెలచుచున్నారు. (ప్రీ. ప్రె.)

బెంగాలు రైలుదారులస్థితి

గోండియా చందాభోర్లుకాఖు మరమ్మత్తు

పూర్తియగుట

నైన్ పూర్, జూలై 4:—బి. యల్. రైల్వేడిప్రీక్టర్ ట్రాఫిక్ నూపరింపెండెంటుగారు ఇట్లు తిరిగి నిచ్చుచున్నారు. “గోండియా-చందాభోర్లుకాఖుమీద దేబ్ గాడ్ అడ్డునిస్తేవన్న మధ్య సరాసరి ప్రయాణములు నేడు మధ్యాహ్నమునుండియు మరల ప్రారంభింపబడినవి. (అ. ప్రె.)

ఈస్ట్ బెంగాల్ రైలుదారిపై సప్తము

కలకత్తా, జూలై 3:—తెల్ల వారమున 257 లకు భూకంపము గలుగుటచే ప్రధానమార్గమునకును మీటర్ గేజ్ మార్గమునకునుగూడ నష్టము వాటిల్లివది. లాల్ హుసీర్ హాట్ జిల్లాలో టెలిగ్రాఫ్ తీగలకుగూడ భంగముగలిగినది. ప్రస్తుతపు స్థితి యీక్రిందివిధమున నున్నది. వైఫోపు బండ్లు సప్త గ్రామ్ నుకును పోవుచున్న. క్రిందివైపు బిస్మి వరకును బోవుచున్న. సప్త గ్రామ్ బిస్మి లనడుమ మాత్రము ప్రయాణము సాగుచుండుట కవకాశము లేదు. అప్పుల ఎంతవలకు రైలు దారియునుగూడ చాలదుర్బలముగ నున్నది. చాలా పోల్లపట్టాలు విపరీతముగ ప్రంగి పోయియున్నవి. వీటిపై తాత్కాలికముగ మరమ్మత్తు పనులు

కొంతవరకు జరుపచున్నవి. కండురోజులలో సరాసరి ప్రయాణములను సాగించుట కవకాశముండునని తెలచుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

హోట్ గోవాఖుపై రైలుపెట్టెలు పట్టాలు తప్పట

హుగ్లీ, జూలై 4:—సిట్టింగ్ ట్రాన్స్ పోర్టేవ్ నూపరింపెండెంటుగారు ఇట్లు తిరిగి నిచ్చుచున్నారు:— 8 వ తేదీ సాయంకాలము 4-30 గంటలకు హోట్ గోవాపై బాలగనూర్ హోంబర్ స్టేషన్ల మధ్య నెం. 61 మిక్సెడ్ బండి పట్టాలు తప్పిపోయినది. ఒకనెలక్రింద టెలిగ్రాఫు ఇన్ స్పెక్టరుకును మరి ముగ్గురు ప్రయాణికులకును చెట్టులు తగిలినవి. పట్టాలు తప్పటకు గల కారణము గూర్చి విచారణ జరుపుచున్నారు. 11 గంటలకాలములో సరాసరి ప్రయాణము మరల కొనసాగింపవచ్చునని కొనుచున్నారు. ప్రయాణికులను మరియొక రైలులోనికి తీసికొనిపోవుచున్నారు.

నేడు ఉదయం 9-30 గంటలకు సరాసరి ప్రయాణము మరల సాగింపబడినది. (అ. ప్రె.)

భారతదేశ సమస్య

గాంధీగారిని విడుదలజేసి గాని పరిష్కారముగాదు

(రూటరు)

లండన్, జూలై 4:— ఇండియా కామన్వెల్త్ లిగుతర ప్రకటనలో జరిగినసభలో మాట్లాడుచు గాంధీగారిని విడుదలజేసినగాని భారతదేశ సమస్య పరిష్కారముగాదని పెన్నరు బ్రాక్స్ గారు నడిపిరి.

నైనునీవేదిక దొంగిలించు ప్రభుత్వమునకు ‘స్వస్తి’ శిల్పించిన సర్ ఆల్ఫ్రెయ్ బ్యాన్ట్ గారు నడిపిరి.

భారతదేశము

(రూటరు)

లండన్ జూలై 3:— భారతదేశ రాజ్యాంగవిధానమును పార్లమెంటువారే నిర్ణయింపవలెను. గాని ఇతరులుజేసిన ప్రకటనలనుబట్టియు, అభియములనుబట్టియు చేయరాదు. ఇదివరలో కలిగిన అనుభవమునుబట్టి ఆలోచించులెను. రాజకీయపక్షములవారితో ఆలోచించి చేయరాదని సమర్థుల ప్రభువు నడిపెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నైనునీవేదికను త్రోసి వేసి భారతదేశ రాజ్యాంగవిధానమును రొండుటేలిలసభలో పరిష్కార మగునను సంకల్ప నిజమునుచో దానిని సాగుండ సర్వవిధముల అడ్డుతగులవలెనని ప్రెంటుపర్డు ప్రభువు నడిపెను. రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య ప్రధానమును గూర్చి ఇతరు భయపడుచున్నారు.

నైనునీవేదికమున భారతీయుల రాజకీయాలయములను సురక్షించినవారైరనియు ఎంతవరకు తే మ మె అంత వరకు వారిదృష్టికి బోనిచ్చిరనియు అయిసప్పటికిని ఇండియాలోను ఇంగ్లాండులోను దీనికి ప్రతిబలముగ ఆందోళనమును గావించుచున్నారనియు విప్లవయుగమునకేది మధ్యగా నున్నదో ఈ ఆందోళనమునకుగూడ అదే కారణముగ నున్నదనియు దీనిని అడంచినగాని ఇండియాలో మనమువేసిన పునాదులను పూర్తిగా నాశనముచేసినవార మగుదుననియు భారతీయుల తేమునకు విశాకమేగ్గుడుననియు తప్పుసంగతులను చెబువులు లేని భావములతో జరుపబడుచున్న ఈ ఆందోళనమును క్రొవచివేయులెననియు మెస్టర్ ప్రభువు ఒక లేఖయందు చెబువుచున్నాడు.

వా తా వ ర ణం

పూనా, జూలై 5:— సంయుక్త రాష్ట్రముల పడమటి భాగమున ఎర్లము బాగుగ పడెను. బర్మా దక్షిణ భాగమునందు గుజరాతునందు, యెక్కువగను, బెంగాలు, బీహారు, ఛోటా నాగపూరు తూర్పు సంలి రాష్ట్రములందు సామాన్యముగను, మలబారు, బొంబాయి, డక్కను పడమట మధ్యరాష్ట్రములందు కొద్దిగపడెను. ఎర్లపాతము టావాను 7, అమహారపు గ్వార, నెర్నూ రంగూన, హోంగూ 2, విజ్ఞోరియా పాయింటు 1, దినాజపూరు గయ 2, హబాబాన, చెరుపాంజి, డాల్టను గంజి 1 1/2, చిటగాంగు, జెనునరు 1, రూ 9 1/2, ముక్తేశ్వరు, లందు చెరి 2, మిరటలు ముసోనరి 1 1/2, కాశి, డెహరాడూను, 1, లక్నో శి కాన్పూరు 1/2 అంతాల 6, దర్మపురంగి, అహమ్మదాబాదు, యెల్లాపూరు 1 1/2, డిమ్నా. ఉదయ పూరు 1, జయపురు రానల్సిండి శి లాహోరు ముగా, అల్మోరా శి, మహాబలేష్, రం 4, కొచిన 1 1/2 మెంగళూరు, కానికట్టు లందు చెరి 1 1/2 అంగుళములు ఎర్లము పరిసెను. (అ. ప్రె.)

విదేశవాసులు

భారతదేశ గమ్యస్థానము గూర్చి నూతన ప్రకటన గావింపవలయును

సర్ ప్రాన్సిస్ ఎంగుమాస్సుడుగారి హితవు
(చూడరు)

లండన్, జూలై 4:—స్వేచ్ఛెటరు పత్రికలో సర్ ప్రాన్సిస్ ఎంగుమాస్సుడుగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:—
ప్రపంచములో భారతీయులు తమ ప్రతిపత్తిని (గౌరవమును) యభివృద్ధి చేసికొనటకు నిజముగ గోరుచున్నారు. రాకూట గాంధీ, కాశ్మీరీ, రాధాకృష్ణ, జగదీశ్ బోసు, దులీపుసింగ్ మున్నగు భారతీయులు తమ ధర్మమును నిర్వహించుచున్నారు. కాని భారతీయులు తమ ఇష్టమున్న నే సామ్రాజ్యములో నుండుటకును లేనియెడల వెడలిపోవుటకును అధికారముండునని గ్రేటుబ్రిటను ప్రకటించలేదు. కొత్తగా ప్రవేశబెట్టబడు ఇండియా ప్రభుత్వము ఆప్టలోని ఉపాధ్యక్షమున సామ్రాజ్యములో భాగస్వామ్యము నుండవలెనను పదములను తీసివేయవలెనని నూచించుచున్నారు. బాప్టోయత్ ప్రభుత్వము చేకూరినదివలన భారతీయులను, సంస్థానాధీశ్వరులను సామ్రాజ్యములో నుండుటయొక్క లేక విడిపోవుటయొక్క నిశ్చయించుకొనటకు వారికి అధికారముండవలెను. దీనివలన అపాయము లేకపోలేదు. అపాయము లేకుండ ఇండియాలో ఏమిచేయుట ననుపీలులేదు. ఏదీవ్యాపకము దానిని బ్రీటును చేయవలెను.

తూర్పు ఆఫ్రికా తీర్మానములు

సి. ఎఫ్. ఆండ్రూసుగారు
(బీము సర్వీసు)

లండన్, జూలై 4:—ఫ్రీప్రెస్ విలేఖరి ఆండ్రూసు గారిని తూర్పు ఆఫ్రికా తీర్మానములనుగూర్చి తమ యభిప్రాయమును వెలుపుచున్నారని అసభి కాకటలసభ్యుల హెచ్చుగా నుండవలెనను నూచన ప్రోత్సహించు ప్రభుత్వమునే ఉంచవలెననుటచే భారతీయులు, ఆరబ్బాలు, ఆఫ్రికనులు లాభమును బొందిరి. ఇంకొక అభిప్రాయముగా ఆఫ్రికనుల ప్రాతినిధ్యమును యూరపీయనుల కక్కరికి ఇవ్వక పోవుటయే, నూడవలాభము అందరకును ఒక నియోజకాధికారముండవలెననుట ఇది అనుబంధి నీకీచుట్టుటకు ఆలశ్యమైనను ఉండవలెనని ప్రభుత్వప్రకటనము అనుకొన్నదానికంటె ఎక్కువ తృప్తికరముగ నే యున్నది. చర్చలో దీనిబలము లెక్కింపబడలేదని అంచనా వలెను. సిల్వెనులో భారతీయులకు సబబుగా విన విర్యాలులు అసంపూర్ణముగ నున్నవి.

భారతదేశ ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులు

డాక్టరు బెసెంటుగారు లిబరల్స్ అందరును
కాంగ్రెసులో జేరవలెననుట
(బీము సర్వీసు)

లండన్, జూలై 4:—భారతదేశ ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులనుగూర్చి చర్చించుటకు సమాజేశమై సభకు డాక్టరు ఆని బెసెంటుగారు అధ్యక్షతను వహించిరి. చాలకుండి భారత లిబరల్స్ ప్రముఖులు భాగవచ్చిరి. పార్లమెంటు సభ్యులు కూడ వచ్చిరి. ఇంగ్లాండ్లో జరుగుచున్న సంక్షోభమును ఆంగ్లో ప్రజలు శ్రద్ధతో చూడ వలెను. తాను అనుదినము ఓపిక బెట్టలేకంటెనని బెసెంటుగారిని, ఇంగ్లాండుకు వెళ్లుగా తేలవని భయపడును. అందుచే బ్రిటిషువారు బహిష్కరణమే భారతీయుల ఆయుధమునను.

ఇప్పుడు కాంగ్రెస్ ఎన్నికలకు పోటీని ప్రభుత్వమువారు అక్రమమని ప్రకటించుటచే తానుగూడ ఒకపుడు కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడవని వహించుటచే అఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీలో భాగ్యరాజునే యనుచు తాను కాంగ్రెసుతోనే పనిచేయవలసి యున్నదనియు లిబరల్స్ అందరును కాంగ్రెసులో జేరవలెననియు అయ్యును హెచ్చరించెను.

పనిలేనివారి సమస్య

నివారణోపాయము
(వైరెస్)

గోల్డ్, జూలై 4:—పనిలేనివారి సమస్య నివారణార్థము వారిసంఖ్యను తగ్గించి ఉపాధిని గలగజేయుటకు పానికాధికారులు పనులను ప్రారంభించవలెననియు అందులకు ప్రభుత్వము వారు ఆర్థికసదుపాయములు చేతురనియు ఆరోగ్యమంత్రి ట్రాన్సుమిషన్ మంత్రియు ప్రకటించిరి.

బ్రిటిషువ్యాపారము

ఇంగ్లాండులో నచ్చు దిగుమతు లన్నిటిమీదను పన్నులను విధించి సామ్రాజ్యములో తయారై నవస్తువులన్నిటిని గ్రేటుబ్రిటనులో విక్రయించవలెననియు ఇట్లు జేసినచో బ్రిటిషు వ్యాపారము హెచ్చుననియు ఇందులకు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములో నున్న జాతులవారందరును పరస్పర వర్తకప్రకటనంబడికను జేసికొనవలెనని బ్రిటిషు వ్యాపకగులు తీర్మానించిరి. అట్లగుచో బ్రిటిషువరులకు వివిధ విక్రయముగటకు పీలుగుట.

రౌండుటేబిలుసభ

ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు సభలో
సభ్యులుగా నుండరు

నీవా, జూలై 4:—రౌండుటేబిలుసభ లండనులో జరుగునపుడచటకు వెళ్లుట యిండియా ప్రభుత్వ ప్రతినిధులపేర్లొక కను స్థిరపరచబడలేదు. ఈ వుద్వేగులకు ఆ సభలో గల స్థానమునుగూర్చి కొంతమంది సంశయించు సారంభించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు రౌండుటేబిలు సభలో సభ్యులుగా నుండరు. వారు యిండియా మంత్రికిని యిండియా ప్రభుత్వముకును మాధ్యమములగుగా మాత్రమే యుండురు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయములను వెల్లడించుట కంటె సిద్ధముగా నుండురు. అని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

యావద్భారత స్వదేశీ ప్రచురణ సంఘము
బొంబాయిలో యేర్పరుపబడుట

బొంబాయి, జూలై 4:—స్వదేశీపుస్తకమును కొన సాగించుటకు బొంబాయిలో “అలయిండియా స్వదేశీ యిన్ఫర్మేషన్ బోర్డు” అనుపేరుతో నొకసంఘ మేర్పరుపబడెను. భారతదేశమునందంతటకు ప్రయాణించుచున్న స్వదేశీ వస్తువులనుగూర్చి యదార్థములను సమాచారములను ప్రజలకు తెలియజేయుచుండుటకే యీ సంఘ మేర్పరుపబడెను. ఇందులకు బోర్డుసభ్యులగు “స్వదేశీ డైరెక్టరీ” ప్రకటించబడిరి. 1980 ఆగస్టు నెలాఖరు కది వెలువడగలదని తెలుచుచున్నారు. బొంబాయిగరమున ప్రాముఖ్యతల ప్రదేశమనందు స్వదేశీ మూలములను వెలకొల్పవలెననిగూడ పీరు ఆలోచించుచున్నారు. పిల్లనపుడెల్ల స్వదేశీసంకలన గూడ పీరు జరిగెదరు.

గజరారు విద్యాపీఠమునందలి విద్యార్థులలో ఒట్టములను బడసినవారును యితరవిద్యార్థులను కలసియే దీనికార్యములను నిర్వహించుచుండురు. అద్వైతజోషిగారి సలహాప్రకారము పీరు పనిచేయుచుండురు. ఈజోషిగారి సభ్యులుగా నుండుటకు వర్తకలలోను కాంగ్రెసువారిలోను ప్రముఖులగువారు పలువురిదివరకే సమ్మతించియున్నారు కార్యాలయము బొంబాయిలో అలిసు బిల్డింగులో నెలకొల్పబడెను. (ఫ్రీ. ప్రె.)

జస్టిసు పక్షనాయకుడు

మునిస్వామినాయకుడుగారే యుండవచ్చును

(న్వేయివిలేఖరి)

ఉదకమండలం, జూలై 4:—బ్రాహ్మజేతర పక్షము వారు తమబల మధికము జేకొన జూచుచున్నారు. తీవ్రముగ ప్రయత్నము జేయుచున్నారు. ఎన్నికలలో పూర్తిగ విజయము గాంచవలెనని ఎంచుచున్నారు. పి. టి. రాజను, మునిస్వామినాయకుడుగార్లు అభ్యర్థులు ఎంచుటకు సంచారము, జేయుచున్నారు. నాయకుని ఎన్నుకొనువిషయమున ఇదివరకుండిన విభేదములను తొలగించుకొనుటకు గూడ యత్నములు జరిగినాయు ప్రస్తుతమున్న నాయకుడు డి. బి. మునిస్వామి నాయకుడుగారే యుగముండుగూడ నాయకుడుగ నుండుటకు అవకాశ మొసంగబడు ననియు రూఢిగ తెలియుచున్నది. (తంఠి)

బెంగాలు భూకంపము

రంగపూరులో విశేషముగ నష్టము గలుగుట

కలకత్తా, జూలై 4:—రంగపూరులో సాయంకాలము ఎరకును విడువకుండ అప్పుడప్పుడు భూకంపము వచ్చుచునే యుండుటచే అక్కడ విపరీతముగ నష్టము గలిగినది. కొంతమందికి గాయములు తగిలినవి. మోసంత గోసాయిగారి గొప్ప భవనము కూలిపోయినది. న్యాయస్థానములకు టౌన్ హాలుకు మరియొన్నియో యితరభవనములకు విపరీతముగ నష్టము గలిగినది. న్యాయస్థానములను విద్యా లయములు ను మూసివేయబడి యున్నవి.

గౌహాటీ మాల్యాజ్వలిగిరిలో నష్టము

నిన్న సాయంకాలముంతయును నేడుదయమునను గూడ గౌహాటీలో పెక్కుసారలు సాధారణమైన భూకంపములు వచ్చుచునే యుండినవనియు (కొత్తవిల్ కోర్టు భవనములకును జిల్లాజ్యోత్స కార్యాలయమునకును నష్టము వాటిల్లినదనియు అప్పుటనుండి వార్తలు తెలుపుచున్నవి. మాల్యాలో ఒక భవనము ఎక్కువగా నష్టపడినది. జల్పగిరిలో ఇప్పుటికిని అప్పుడప్పుడు భూకంపము వచ్చుచునే యున్నది. తూర్పు బెంగాలు రైలుదారిపై సోర్పా గొళికి వైద్యుల నడుమనున్న వంతెనలును, ఇనుపదారియును గూడ చాల ఎక్కువగా పాడయినది. అప్పుట రెండురోజులవరకు సరాసరి ప్రయాణము సాగుట కలకాశము లేదు.

కిరీ రైలువంతెనలు పాడయిపోవుట

ముప్పదియైదు వంతెనలు పాడయిపోయినవి. బెంగాల్ డూవర్స్ రైలుదారిపై 5 వంతెనలు చాలఎక్కువగా పాడయి పోయినవి. దీనిమూలమున ఆరైలుపై 15 దినములవరకు రాకపోకలు నిలిపివేయబడినవి. (ఆ. ప్రె.)

దినాజ్ పూరులో భూకంపమువలన మరణము

కలకత్తా, జూలై 4:—దినాజ్ పూరులో భూకంపము వలన ఒకరు మరణించిరి. మరియిద్దరికి గాయములు తగిలినవి. భవనములు కొన్ని పాడయిపోయినవి. (ఫ్రీ. ప్రె.)

గుంటూరు మునిసిపాలిటీ

జాతీయపతాకము తీసివేయ తీర్మానించుట

(ఒక విలేఖరి)

గుంటూరు, జూలై 4:—పదిమందిసభ్యులు కొరినందున మునిసిపలసభ ప్రత్యేకసభ జాతీయపతాకముగూర్చి పునరాలోచనచేయుటకు 5 వ తేదీన సమాజేశమయ్యెను. అధ్యక్షులగు పి. లక్ష్మయ్యవంతులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సభ్యులందరును అధ్యక్షునితో సహా 24 మంది హాజరయిరి. పి. సూర్య నారాయణరావుగారు యీ దినవ తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి. “జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు గత 24 వ తేదీన పంపినతాకిడు సభ్యులందరు తాము జెప్పినట్లు ఓటుజేయకపోయినచో ప్రాసిక్యూటు చేయుదునని బెదిరించి యున్నందున, మునిసిపల సభ సముద్రై జాతీయ పతాకము గూర్చి అనుకులముగ నైనను ప్రతి కూలముగ నైనను ఓటు జేయు స్వేచ్ఛ సభ్యులకు లేనందున యీ సభ కాలనిర్ణీతము లేక వాయిదా జేయవలెను. ఈ తీర్మానమును పాటిబండ్ల సీతారామయ్య చౌదరిగారు బలపరచిరి.

తీర్మానము ఓటునకు పెట్టగా 2 అనుకులముగ ఓటు జేసిరి. 3 తటకులంగ నుండిరి. అందుచే ఓటిపోయెను. పి. సూర్యనారాయణ, పి. సీతారామయ్యగార్లు లేచి వెడలిపోయిరి.

“జాతీయపతాకమును మునిసిపల సభవలెనై నుంచుటకు గూర్చి గుంటూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రత్యేకార్థము బెల్పురు గత 24 తేదీని లేఖ వ్రాసినందున, 21 తేదీన గావించిన తీర్మానము గూర్చి పునరాలోచన గావించి, సదరక పతాకమును తీసివేయవలెనని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.” ఈ తీర్మానమును పి. సి. హెచ్. జానుగారు బలపరచిరి. టి. నాగరత్నముగారు బలపరచిరి. 20 మంది అనుకులముగ ఓటుచేసిరి. 1 తటకులు. ప్రతిక్కులుండు లేదు.

జాతీయపతాకము నిన్న రాత్రి 8 గ. సభ్యులందరి సమక్షమున తీసివేయబడెను.

వాసుంత్రిక

(వసంతకుసుమమలలో తయారైన తలనూనె)

శిరోజములకు నల్ల బరచుటకు—ఎముగ జేయుటకు—
శిరోశోగములు బోగొట్టుటకు—దీనిని సాటియైన కలనూనె
మరొకటి లేదు. పొట్టేజిగూడ సీసా 1-కి రూ 1-0-0.

నందీవిసికుటిరము,
కాకినాడ.

డా॥ చలపతిరావు శివశంకరశాస్త్రిగార్ల విచారణ

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు, జులై 2:—డా॥ ఎన్. చలపతిరావుగారు ఎం. బి. డి. ఎస్. టి., శివశంకరశాస్త్రి సాహితీసమితి ఆధ్వర్యమున 25 వ తేదీన క్రిమినలు లా సవరణచట్టము (17) 2 సెక్షను ప్రకారము 145 సెక్షను ప్రకారము అరెస్టుకాబడినవారు శేడు జి. జేయ్య గుంటూరు సబ్బుడివిజనల మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట విచారింపబడిరి. వారి బంధువులు నకిల్లు కొందరు కోర్టునకు వచ్చిరి.

మొదట శివశంకరశాస్త్రి గారు విచారింపబడిరి. పలు ఇనస్పెక్టర్ల జే. నూర్యనారాయణగారు పాత్రము దెలిపిరి, ముద్దాయి క్రాసుపరీక్ష చేయలేదు, సెక్షను 145 ప్రకారము దోషము నిర్ణయించి ఒకనెడది కఠినశిక్ష విధించి బి. తరగతిలో చేర్చిరి.

డా॥ ఎ. ఎస్. చలపతిరావుగారు తరువాత రెవెన్యూ బడిరి, కోర్టువారు పరీక్ష యొసంగిరి. కాని ముద్దాయి కూర్చుండ లేదు. సాక్షి జే. నూర్యనారాయణగారు ఇట్లు దెలిపిరి:—కాన వోల్లంపునోద్యమము 6-4-80 తేదీన ఈవూరిలో ప్రారంభింపబడినది. 1000 మంది వాలంటీర్లు చేర్చుకొనబడిరి. యడవిల్లి వారి సత్రము శివరము చేయబడెను. కార్యనిర్వాహకులు ఎన్నుకొనబడిరి. డి క్షేటరు అనునాతడు ఉద్యమాధికారి. వారికి సహాయము జేయుటకు యుద్ధసంఘముగలదు. అధికారి అరెస్టుయినచో నేరొకని నియమించుటకు అధికారముగలదు. చివర అధికారి డా॥ ఎ. ఎస్. చలపతిరావుగారు ఎం. బి. కృష్ణమూచారిగారు అరెస్టుయినపుడు చలపతిరావుగారిని నియమించుక వారంగీకరించిరి. 15-6-80 తేదీన 144 సెక్షను ఉత్తరువు జారీచేయబడెను. పోలీసువారు వాలంటీర్లను శివరముగూడ తరిమివేసిరి. అటుపిమ్మటగూడ వాలంటీర్లు తమ పని చేయుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘములును వాలంటీర్లు లును అక్రమసంఘముని దెలుపుచు స్థానిక ప్రభుత్వమువారు 21-6-80 తేదీన క్రిమినలులా సవరణచట్టమును ప్రతిపాదించిరి. అటుపిమ్మటగూడ డా॥ చలపతిరావుగారు కమాండరుగానుండి తాను అరెస్టుయ్యెనకు వాలంటీర్ల పనిచేయించుచుండిరి.

రెండవసాక్షి పర్సెంటు ఇన్స్పెక్టరు పి. కనకరాజు గారు చలపతిరావుగారి యిట్లు 25 వ తేదీన విచారణనియమము అందు గుంటూరు సేనానియంత అను శేరన అతనికి కారవానికేతనమునుండి ద్రవ్యము కోరుచు 22 వ తేదీన వచ్చినట్లు వారికి వ దనియు చెప్పిరి. వాలంటీర్ల ప్రచారఖర్చుల కొసంగిన ద్రవ్యము రసీదులు రెండు, వాలంటీర్ల ప్రమాణపత్రములు, బాడ్జిసెంబరు, నిషేధింపబడిన పాట్రాసి వ కాగితము మున్నగునవి కోర్టులో దాఖలుచేయబడెను. మూడవసాక్షి పలు ఇన్స్పెక్టరు రంగారెడ్డి తాను తెనాలిలో యురువురు వాలంటీర్లను అరెస్టు చేసితినియు, వారు చలపతిరావుగారి ఉత్తరువుప్రకారము నడుచుకొన్నామని దెలిపినయునుడిరి.

ముద్దాయి వాక్యాలము

ముద్దాయి సాక్షులను క్రాసుపరీక్ష చేయలేదు. యాది గుర వాక్యాలము ఒసంగిరి:—గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము జి. బి. పున్నయ్యశాస్త్రిగారు అరెస్టుయినపిదప సత్యాగ్రహాలపై అధికారమును వదులుకొన్నది. ఎన్. బి. మల్ల రావుగారు అరెస్టుయినపిదప రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమునకు సత్యాగ్రహాలపై అధికారముపోయినది. సత్యాగ్రహ శివరము గత 18 వ తేదీన కొల్లగొట్టబడెను. 16 వ తేదీన అందరు తరిమివేయబడిరి. అప్పుటినుండి వాకు తెలిసి సంకపనకు వాలంటీర్లను చేర్చుకొనలేదు. కార్యనిర్వాహకులే లేరు. శివర మున్నంతవరకు స్థానికనాయకు డొకడుండెను. "నే నెప్పుడును నియంతను కాను." అశేరన మొకువచ్చిన ఉత్తరముగూర్చి యేమి చెప్పుదురని అడుగ దానికి నే బాధ్యు న గాననెను.

ప్రాసిక్యూటింగు ఇన్స్పెక్టరు పి. సి. వెంకటరావు గారు ప్రాసిక్యూషనువాదన జరిపిరి. క్రిమినలులా సవరణ చట్టము అమలుజరిపిన పిదప గూడ ముద్దాయి వాలంటీర్లకు ద్రవ్యమొసంగి శ్రద్ధగోపని చేయుచుండెనని, శివరము ఎత్తివేయబడినను పని జరుగుచున్నది. ముద్దాయి క్షమార్పణనెను.

ముద్దాయి 21వ తేదీనగూడ అక్రమసంఘముల యజమానిగానుండి వాలంటీర్లకు త్రువు లొసంగుచున్నందున క్రి. లా. చట్టము 17 (2) ప్రకారము శేర మొనరెను. శేర మంగీకరింతురాయని మేజిస్ట్రేటుడుగ లేదనియు క్షమాపణ కోరననియు ముద్దాయి నుడిచెను.

ఒక ఏడాది కఠినశిక్షయు రూ 500 జరిమానా యివ్వనిచో 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధించెను. ముద్దాయి తీర్చనకలు కోరిన.

బెజవాడలో ఇండస్ట్రీలు

బెజవాడ రైలుస్టేషనుకు అతి దాపున పూర్వానందంపేటలో ఇరుగదివేల గజముల నివేశన స్థలములు ప్లాట్లు అమ్మబడును. చక్కనిరోడ్లు, నీటిపంపులు, ఎలెక్ట్రిక్ సదుపాయములు గల సకల సౌకర్యములుగలవు. త్వరపడుడు. గవర్నరువేట, బెజవాడ. బిమ్మ శేషయ్య, ఆముదాల ఫ్యాక్టరి.

చూడ సొగసైనవి!

"హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్" విన సొంపైనవి!!

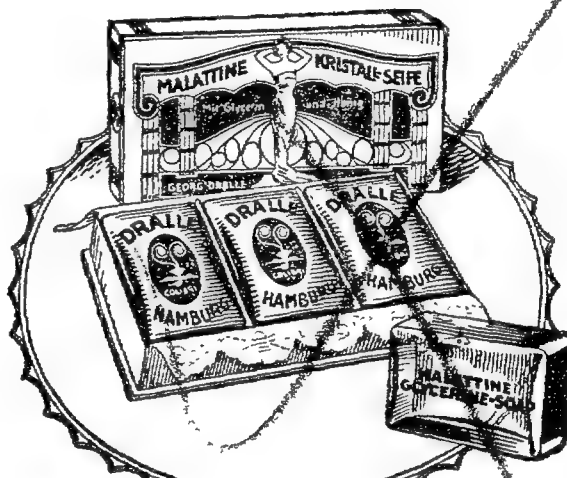

గ్రామఫోనులు, రికార్డులు. గ్రామఫోనులు మిక్కిలి సొగసైనవి, నమ్మకమైనవి పలురకములలో వివిధ ధరల యందు మావద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగానున్నది. రికార్డులు ఆంధ్ర, ద్రవిడ, కన్నడ, హిందూస్తాని మొదలగు పలుభాషలో మేలు రకము రికార్డులు గలవు. వాటిని విని తీరవలయునాగాని వ్రాయవలవికాదు. ఒక పర్యాయము మావద్దకువచ్చి వినిన స్వయము మీకే తెలియగలదు.

హట్చిన్స్ అండ్ కో, గ్రామఫోను వర్తకులు, 185, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

శ్రేష్ఠతరమయిన సబ్బు

చూచుటకు సుందరముగను, కాంతిగలదిగను, సుగంధ సమ్మళితముగను, ఉపయోగించిన తృప్తిని కలుగజేసెడి "డాల్స్ టెలైన్ గ్లిసెరిన్ సబ్బు"

ఇంకొకపర్యాయము మీకు సబ్బు కావలసినయెడల దీనినే వుచ్చుకొనుడు.

ప్రతి అంగడియందు విక్రయమునకు సిద్ధముగానున్నది.

సోల్ ఏజెంట్లు:—

A. V. R. A. ADYCAPPA CHETTY.
52, Bunder Street, Madras.

The Best Pen
I have ever Used

ప్రత్యేకముగ ఎక్కువ సీరాపట్టునట్లున్నూ, 14 క్యారెటు బంగారపు పాల్లీ యమర్చబడి చివరభాగమున ఇరిడియమ్ చుక్కగా వేయబడి యున్నది. వర్త్యులములైన కాన్వే స్టీవర్టు కత్తులన్నియు సంపూర్ణపూర్వీ గలిగి యుండును. మీ కాయదారుని యొద్దకు వెళ్లి కాన్వే స్టీవర్టు పూర్తికలములను, పెన్సిల్లు డస్కసెట్లను చూచుకొనుడు. పూర్తిచిత్రముల బాబితాకొరకు క్రాయము.

Sole Distributors:
ORIENTAL MERCANTILE AGENCY,
19/20 Linga Chetty Street, MADRAS.

The Bezwada Stationery & Fancy Mart. Bezwada.
K. V. Narasinga Rao Esq.,
C/o Messrs. Innes & Co., Cocanada.
S. Viswanatham & Co., General Merchants, Vizianagaram City.
T. B. Appah & Sons., General Merchants, Main Road, Berhampore.

జస్తిసువక్షమువారి ఎన్నికల ప్రణాళిక

భావికార్యక్రమము

జరుగనున్న ఎన్నికల సంఘమున జస్తిసువక్షమువారు తమ కార్యక్రమమును వివరించుచు ఈక్రింది ప్రణాళికను ప్రకటించుచున్నారు -

రాష్ట్రీయ కేంద్రకాసనపథల ఎన్నికలు త్వరలో జరుగునని ప్రకటించబడుటచే ప్రస్తుత రాజకీయ సమస్యలపై జస్తిసువక్షమువారి అభిప్రాయమును, ఆపక్షమువారు ఇంతవరకు ఆలంబించుచున్న విధానమును సమర్థించి భావి కార్యక్రమమును వివరించుట అవసరమగుచున్నది. 1926 సంవత్సరము మొదలు నేటివరకు జరిగిన విషయములనుబట్టి ప్రజల మాతృమువారి కార్యక్రమము గురించియు కృషిని గురించియు తమ అభిప్రాయములను తెలుపుటకు వీలున్నది. దక్షిణ ఇండియా లిబరలు ఫెడరేషను కార్యనిర్వాహక పర్లమెంటు ఇటీవల సమావేశమై పక్షపు కీడునుహర్చి అన్ని సంఘములవారికి సభ్యత్వపు అర్హతను కలుగజేయువలయునని తీర్మానించిరి. ఈ మాతృము సమావేశవారు అంగీకరించెదరని నమ్ముచున్నాము. కాని ఉద్యోగములందును ప్రజాప్రతినిధి సంఘములందును అన్ని సంఘములవారికి సమానమగ్రప్రాతినిధ్యముండవలయునను ముఖ్యసూత్రమును ఈ పక్షమువారు విడనాడెదరని భలనకూడదు. ఈ పక్షమువారు ఈ విషయమై పట్టుపట్టి పనిచేసినందున ప్రభుత్వమువారు తమపక్షములను హర్షకొనిరి. ప్రభుత్వోద్యోగములందు వివిధసంఘముల కుండవలసిన ప్రాతినిధ్యమునివయమై ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన ఉత్తరువులు మా కృషిఫలితమును నిరూపించుచున్నవి. ఈ ఉత్తరువులను ప్రభుత్వమువారు అనుసరించి పనిచేయుటగూడ మేము అన్ని విధముల పాటుపడుచుండెదము.

దొమినియను హక్కులు

భారతదేశమును దొమినియను హక్కులు కలుగునట్లు పనిచేయుటయే ఈ పక్షమువారి అదర్శము కావున, ఈ కోరిక త్వరలో కొనసాగుటకుగాను కార్యక్రమములను ప్రకటనపద్ధతుల ననుసరించి ఈ పక్షమువారు పనిచేయుచుందురు. సైమను కమిషనువారి సూచనలు దేశమునందలి అన్ని రాజకీయపక్షములవారికి ఆకాంక్షగము కలుగజేసినవి. ఇతర పక్షములతో పాటు మాకును స్థిరమగు ఆకాంక్షగము కలిగినది. రాష్ట్రీయ న్యాయాంశ్రయము గురించి సైమను కమిషనువారు విశాలబుద్ధిని చూపలేదు. కేంద్రప్రభుత్వమునందు ఎట్టి మార్పును సూచించలేదు. ఈకారణములవల్ల సయమును కమిషనువారి సూచనలను ఈపక్షమువారు అంగీకరింపజాలరు. సయమును కమిషనువారి ఎదుట సాత్త్వికముచు ఈపక్షమువారు ప్రకటించిన కోరికలకును ఈసూచనలకును ఎంతో వ్యత్యాసమున్నది. కడకు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు గావించిన సూచనలే ఈసూచనలకు మెరుగైనవి చెప్పవలసియున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులలో సైమనుకమిషనువారి సూచనలు ఆకాంక్షగమును కలుగజేయుట అశ్చర్యకరము కాదు. కావున ఈపక్షమువారు భారతదేశము దొమినియను హక్కులను పొందుటకుగాను ఇతరరాజకీయపక్షములతో కలిసి పనిచేయుదురు. పూర్తిహక్కులు దేశమున కివ్వబడునంతవరకు కొన్ని కట్టుదిట్టములతో కూడిన దొమినియను హక్కుల నిర్మాణమును తయారుచేయు విషయమును ఈపక్షమువారు ఇతరపక్షములతో తోడ్పడెదరు.

రాండులేబిలు సమావేశము

కాసనల్లో ఘనోద్యమముతో మాకెట్టి సంబంధములేదు. ఈ ఉద్యమ మింకను కొనసాగుచున్నందులకు విచారించుచున్నాము. కాని వార్తాపత్రిక ఆర్టికెల్స్ పికటింగు ఇంటిమిడేషను ఆర్టికెల్స్లతో కూడిన ప్రభుత్వమువారి నిరోధవిధానమును మేము తీవ్రముగా ఆక్షేపించుచున్నాము. నాయకులను నిర్బంధించుట, మద్రాసు నందును జైల్లాలయందును పోలీసువారు జరుపుచున్న దౌర్జన్యము వలంటిరులను, శాంతముగ నుండు ప్రజలను, ఖద్దరు ఉడుపులను గాంధీబోపీలనుధరించువారిని లాటిలతో చెదరగొట్టుట, నాయకులను కఠిన శిక్షలను విధించుట, రాజకీయ కైదీలను కారాగృహములందు తగు ఆదరణమాపకుండుట మున్నగు నిరోధకార్యములవలన దేశము నందు ఆకాంక్షింప విధిమగ్న నిరాశ వ్యాపించు చున్నది. ఈ ఆకాంక్షిని నిరాశ కాండులేబిలసమావేశ విజయమునకు సహకారి నుండదు. ఈ ఆకాంక్షిని చల్లార నుండిన రాండులేబిలు సమావేశమునను సరియైన ప్రతినిధులు వెళ్లగలగుట అసంభవమగును. కావున దేశమున ప్రశాంతమును వాతావరణము నేర్పరచి అన్ని పక్షములవారు రాండులేబిలసమావేశమునందు కలిసి పనిచేయుటకు సాధ్యమగుట్లు ప్రభుత్వమువారు

పనిచేయువలయును. తగు కట్టుదిట్టములతో దొమినియను హక్కులతో కూడిన నిర్మాణమును తయారుచేయుట కీ రాండులేబిలసభ సమావేశ పరపబడుచున్నదని ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగా ప్రకటించవలయుననియు, దౌర్జన్యముతో కూడిన సేరములకాక ఇతర రాజకీయ సేరములక్రింద శిక్షింపబడిన కైదీల నందిరి విడుదలచేయువలయుననియు, ఇట్లుచేసినగాని శాంతయుతముగ పరిస్థితు కన్పడవనియు మేము అభిప్రాయపడుచున్నాము.

స్థానికసంస్థలు

రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన విషయములలో ఈపక్షమువారు స్థానికసంస్థలను సంపూర్ణముగ ప్రభావంపజగ మార్చుటకై పూనుకొనెదరు. స్థానికస్వపరిపాలనమునకు గ్రామ పంచాయితీలు పునాదులుగ నుండవలెను. స్థానికసంఘములకైరిని ఖండించుచు ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు గావించిన ఉత్తరువులనుబట్టి ముఖ్యతలేని సమస్యలు అధికారమునందుండిన స్థానికసంఘముల కెట్టి అపాయముగలుగునో నిర్దించుచున్నది. స్థానికసంఘములు తమ ధర్మములను నిర్వహించు విషయమున వాటికి తగుపలహార నొసగి తోడ్పడవలయుననివాటి అధికారములను తొలగించి, గ్రాంటులు ఇవ్వబడవలయును, సంఘములు రద్దు చేయబడుననియు బెదరించుట సరియగు పద్ధతి కాదని మా పక్షమువారి అభిప్రాయమైయున్నది. ఈ విధమున స్థానికసంఘములను బెదరించుట ఉచితముగ కార్యముకాదనియు అధికారులు తగు సమయములందు సలహా మాత్రమే ఇవ్వవలయునని మా అభిప్రాయము.

గ్రామ పునర్నిర్మాణము

గ్రామములకు తగు రోడ్లు, నీటిసౌకర్యములు, ఆరోగ్యసంతులన కలుగజేయుట ఈ పక్షమువారి అదర్శముగ నుండును. ప్రతిగ్రామమును బ్రంకుకొడుతో చేర్చుట, నీటిసౌకర్యమును గ్రామములకు కొరతలేకుండుట, గ్రామములను ఆరోగ్యవంతముగ నుండుట మున్నగు కార్యములకు ఈ పక్షమువారు పూనుకొనెదరు. గ్రామములందలి వైద్యశాలలను మంత్రిసామంసఖ్యులు అధికముచేయుటకు ఈ పక్షమువారు ప్రయత్నించుదురు. గ్రామపుసంస్కారమునకు బాధని ఏర్పరచి ఈ ఆదర్శములు కొనసాగించవలయునని ఈ పక్షమువారి ఉద్దేశమై యున్నది. నిర్వహణోచిత ప్రాథమికవిద్యావిధానమును ఎంత వీలున్న అంతవరకు వ్యాపింపజేయుటకై ఈపక్షమువారు పూనుకొనెదరు. ప్రాథమికవిద్యాపట్టమునందు కొన్ని మార్పులను కలుగజేయవలయుననియు, ప్రాథమికవిద్యకు ఒక బోర్డును ఏర్పరచి మంత్రిగారి సలహాపై ఈబోర్డువారు పనిచేయువలయుననియు ప్రాథమికవిద్యానిధిని ఏర్పరచవలయుననియు, ఈవిధమున ప్రాథమికవిద్యాపట్టమును మార్చవలయుననియు ఈపక్షమువారు ఉద్దేశించుచున్నారు.

రోడ్ల మరమ్మత్తుకుగాను, మాధ్యమిక విద్యకుగాను ప్రభుత్వమువారు స్థానికసంఘములకు తగువిధమున సహాయము సగుటలేదని ఈ పక్షమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. మాధ్యమిక పాఠశాలల భవన నిర్మాణమునకు ప్రభుత్వమువారు రెట్టిధనసహాయ మొసగజాలరని ఇటీవల ప్రకటించబడిన ప్రభుత్వపుట్రుత్తరువు రద్దుకావలెను. 1919 సం॥ సర్ హిబుల్లాగారి అధ్యక్షతన విచారణసమితి ఆరికసంఘమువారి సూచనలను సంపూర్ణముగ అమలునందుంచవలయునని మా అభిప్రాయము.

మద్యపాననిషేధము

మద్యములను, మత్తుకలుగజేయు ఇతరవస్తువులను సంపూర్ణముగా నిషేధింపవలయునను విధానమునకు ఆ పక్షమువారు బద్ధులైయున్నారు. ఆ ఉద్దేశము నెరవేరుటకై ఈపక్షమువారు తగువిధముగా ప్రయత్నించెదరు.

లాండు రెవిన్యూ చట్టములు

లాండురెవిన్యూచట్టము త్వరలో తయారుచేయు విషయమై ఈపక్షమువారు తమయావశ్యక్తినివినియోగించెదరు. నూతన కాసనపథిల పరిమితి అల్పమైయుండుటచే ఈ స్వల్పకాలములో ఇట్టి చట్టము ఆమోదింపబడుటకు న్యవధి చాలానో చాలానో చెప్పుటకు వీలులేదు. ఇట్టిచట్టము ఆమోదింపబడులోపుగ ఉదయించు సమస్యల విషయమున రైతుల తేమును దృష్టియందుంచుకొని తగువిధముగ పరిష్కారము గావించుటకై పక్షమువారు పాటుపడెదరు. రీసెల్వేంటు జరుగుటకు పూర్వము రెవిన్యూబోర్డువారు సెటిల్మెంటు ఆఫీసుగావించు సూచనలను న్యాయమూర్తులు పరిశీలించవలయునని ఈ పక్షమువారు పట్టుబట్టెదరు. ఇట్టి పట్టుబట్ట బాణ్యోక్తి విజయముగావించిన విషయము ఎల్లరకు తెలియును.

ఖద్దరు-స్వదేశీ

ఖద్దరు ఉత్పత్తిని, ఖద్దరు ధారణమును ప్రోత్సహించుటను మేము అదర్శముగా నుంచుకొనెదము. స్వదేశీవస్తువులను విరివిగ ప్రజలుపయోగించుటకై కృషిపలిపెదము ఖద్దరు స్వదేశీవస్తువుల ఉత్పత్తిని ప్రోత్సహించుటకు సహకారసంఘములవారు తోడ్పడుటకు కలుగజేసి కొనకూడదని ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు గలిగించిన ఉత్తరువులు సహకారసంఘముల సహజహక్కులకు విరుద్ధమైనవని మా అభిప్రాయము.

సాంఘిక సంస్కరణము

అన్నివిధముల సంఘసంస్కరణమునకు తోడ్పడుటకై ఈ పక్షమువారు ప్రయత్నించెదరు. ప్రస్తుతమున సంఘనిర్మాణమునందలి భేదములు అన్యాయములు, దేశపు పురోభివృద్ధికి ఆటంకముగ నున్నవి. ఒక సంఘమువారు అగ్రజాతివారనియు మరియొక సంఘమువారు నీచజాతివారనియు తారతమ్యమును పాటించుట దేశకాంతికి అనుగుణ్యముగ పద్ధతికాదు. నిమ్మజాతులకు నేపచేయుట ఈ పక్షమువారి సాంప్రదాయమై యున్నది. ఈ పక్షమువారు మొదటనుండి నిమ్మజాతులను అభివృద్ధికి తెచ్చు విషయమై పాటుపడుచుండిరి. నిమ్మజాతుల సాంఘిక ఆరిక రాజకీయ అభివృద్ధికై పాటుపడు పక్షములవారితో మేము కలిసి పనిచేయుదుము. సాంఘిక సంస్కరణము ప్రస్తుతపరిస్థితులలో మిగుల అవసరమనియు అందులకై తగు కార్యక్రమము నేర్పరచుకొని పనిచేయుట అవసరమనియు ఈ పక్షమువారి అభిప్రాయమైయున్నది.

కార్మికులు, కర్షకులు

కార్మికులకు తగు జీతములు, పనిచేయు కాలమును తగ్గించుట, ఇతరవస్తువులను కలుగజేయుటకు ఈ పక్షమువారు పనిచేయుదురు. యజమానులు పనివారు కలిసి పనిచేసినగాని పారిశ్రామిక ఆరికవిషయములందు దేశము ఉన్నతస్థితికిరాదని నూనమ్మకము. ఈవిధమున కార్మికులను యజమానులకు అన్యోన్యమును కుదుర్చుటకై మేము పనిచేయుచుందుము. భూస్వాములకును రైతులకును అన్యోన్యమును వ్యాపింపజేయుటకై ఈ పక్షమువారు పూనుకొనెదరు. మద్రాసు ఎస్టేట్సులాండు ఆక్టు నందలి లోపములను తొలగించువిధమున ఆచట్టమును సవరింప ఈపక్షమువారు పూనుకొనెదరు.

విన్నపము

ప్రజాతేముమట్ల జాగరూకతతో ప్రవర్తించుట, ప్రజలహక్కులను నిలపజేయుటకై కార్యక్రమములకు ముగివిధమున ఆందోళనము జరుపుట, వ్యక్తులస్వాతంత్ర్యమును రక్షించుట వృద్ధిచేయుట ఈపక్షమువారి అదర్శములను సంగ్రహముగా చెప్పవచ్చును. కాసనపథిలో మంచి నిర్మాణముతో కూడిన బలవంతమగు పక్షముండవలయుననియు, రెండుమూడుపక్షములు కలిసి పరిపాలనమును నిర్వహించుపద్ధతి అసంతృప్తికరమైనదని కాసన పథివ్యవహారములందు అనుభవముగలవారు గుర్రెరియున్నారు. కావున వోటర్లు జరుగనున్న ఎన్నికలలో మాపక్షమువారిని ఎన్నుకొని, కాసనపథిలో మేము అధికసంఖ్యాకులుగ నుండునట్లు చేసి మాకార్యక్రమమును అమలునందుంచి పనిచేయుటకు తోడ్పడవలయునని వోటరులను మేము కోరుచున్నాము.

ఏలూరునందు అరెస్టులు శిక్షలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఏలూరు, జూలై 4:—శ్రీయుతులు మధ్యాహ్నపు చెలమయ్యగారు ఏలూరు పురపాలక సంఘసభ్యులు గరికిపాటి సత్యనారాయణ టి. కుబ్బాగారు ఎన్. నాగేశ్వరరావు, కె. వెంకటేశ్వరరావుగార్లు క్రిమినలు లా సవరణచట్టము సెక్షను 17 క్రింద నేటియుదయము ఏలూరునందు అరెస్టుచేయబడి ఎన్. పున్నయ్య పంతులుగారు తహశీల్దార్ గారిచే విచారింపబడిరి. ముద్దాయిలు అయినగురును సేరధులనుని యొప్పకొనిరి. డిఫెన్సుపెట్టుకొనుటకు నిరాకరించిరి. వారందరను చెరియొక అరు నెలల కఠినశిక్షయు విధింపబడి నేటిమధ్యాహ్నము ప్యాసంజరులో రాజమండ్రి జైలున కంపబడిరి.

144 సెక్షను ధిక్కరించుట

నేటియుదయము 144 సెక్షను ధిక్కరించుటకు జాతీయపతాకములతో జాతీయగీతములను పాడుకొనుచు బయలుదేరిన వలంటిర్లు ఎం. వెంకటేశ్వర్లు (గుడివాడ) ఎం. మాధవరావు (చాటపర్రు) సి. హెచ్. భానుమూర్తి (కాకినాడ) టి. హెచ్. రాఘవగృహ్య (ఏలూరు) గార్లు అరెస్టుచేయబడిరి. వీరికేసు నేటిసాయంత్రముగాని రేపుడుదయముగాని విచారింపబడును.

బాపాలాల్

వక్ర మలకు బంగారు
వెండినగలకు మీరు నమ్మక
ముద్రవచ్చును
నెం. 216, చైన్ బజారు రోడ్డు,
మదరాసు.

నర్దూరు వల్లభాయిగారు

శ్రీలంకలో నువ్వనించుట

విల్లిపాడే సత్యాగ్రహ ఆశ్రమమువారు
స్వాగత మొనగట

బొంబాయి, జూలై 4:- వల్లభాయిగారు నేడు విల్లిపాడే ఆశ్రమమునకు వెళ్లిరి. ఆచట పెక్కు-వేలమంది శ్రీలు సమావేశమైరి. ఆశ్రమమున కధ్యక్షుడగు జనాబు అబ్దుల్లా సేటుగారు వల్లభాయిగారికి స్వాగతమొసగిరి. పిమ్మట వల్లభాయిగారు 1-30 గంటలసేపు గుజరాతీ భాషలో నువ్వనించిరి. “నువము స్వరాజ్యమును బడయుటకు బహిష్కరణమే ఉత్తమ సాధనము. బొంబాయి పౌరులందరూ ముఖ్యముగా సోదరి మణులను యితరులనును చేయుచున్న నిరహంసమును దేశసేవకు వారిని చాల అభినందించుచున్నాను. బొంబాయి లోని కాంతామతల్లులు చేయుచున్న సేవ నిన్ను శ్రీమతి పెరి నుజెనుగారిని అరెస్టుచేయుటవలన బాగుగ విదితమైనది గాన నేను వీరిని ప్రత్యేకముగ ప్రశంసించినచేగాని నాకు సంకృతి కలుగదు” అని ఆసభలో వల్లభాయిగారు నడిచిరి.

వల్లభాయిగారు విద్యార్థుల సభలో ఉపన్యసించుట నేడు (4వ తేదీ) సాయంత్రము బొంబాయిలో విద్యార్థులసభలో వల్లభాయిగారు మాటలాడిరి. ఆసభకు పెక్కు-వేలమంది విద్యార్థులు వచ్చిరి. భారతయువజనులకు ఆదర్శమగు పండిత జనసభలను సాక్షాత్తుట చరసాలలో నున్నాడు. దేశీయులను సోదరిసోదరులను పోలీసువారు నిష్కరుణముగా కళాభూతములకు పాలుచేయుచున్నారనుటకు గత శనివారము నాడు ఎప్పుడో నేడు మైదానమున జరిగినచర్య ప్రత్యక్ష నిదర్శనములుగానున్నవి. ఇప్పటి విద్యా విధానము నిజమైన సేవచేయుటకు మన కెంతమాత్రము నుపయోగింపజాలదు. ఏవిద్యను మీరు ముఖ్యముగా నభ్యసించవలెనో దానిని మీరుబోధించుటలేదు. ఇట్టిస్థితిలో మీరిట్టి పాఠశాలలలో చదువుచుండుట కేవలము అసంగతముగాన మీరు సర్వస్వమును పరిత్యజించి స్వరాజ్యమును బడయుటకు ప్రారంభింపబడిన యీ వుద్యమమునందు మనఃపూర్వకముగా పాల్గొనగోరెదను అని వల్లభాయిగారు విద్యార్థులకు బోధించిరి.

(ప్రే.పె.)

వల్లభాయిగారు

మాలవ్యాగారిని కార్యసంఘమున నియమించుట

మాలవ్యాగారి తండ్రి వల్లభాయిగారికి చేరనేలేదు
బొంబాయి, జూలై 4:- మీరు భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభ్యులుగా చేరి సహాయము చేయగోరెదమని నాకు తండ్రివార నంపినటుల సత్రికల ద్వారా నేను తెలుసుకొంటిచే గాని మీరు పంపిన తండ్రి వార మాత్రము నాకిప్పుటికిని గూడ చేరనే లేదు. అది నాకు యెప్పటికిని గూడ చేరదనియే తలచెదను. మీ సహాయమును నేను మనఃపూర్వకముగా స్వీకరించుచున్నాను. నేను ఆక్రింగు ప్రెసిడెంటుగా నియమింపబడుటచే నాకు లభించిన అధికారమును బట్టి విశ్మయపండిత మోతీలాల్ గారి స్థానమున భారత కాంగ్రెసుకార్యసంఘసభ్యునిగా నియమించుచున్నాను. మీ రిటుల సమయానుగుణ్యముగా అనాలస్యముగను మీ దేశభక్తి నిటుల వెల్లడించినందులకు దేశీయులు విశ్మయ తత్వధికముగా ప్రశంసించగలరనుట కెట్టి సందేహమును లేదు అని వల్లభాయిగారు మాలవ్యాగారికి లేఖ వ్రాసిరి.

(ప్రే.పె.)

అజీర్ణమువలన

బాధపడు డాక్టర్

సాధారణముగ యజీర్ణ వ్యాధి కడుపులో పుల్లని పదార్థ మెక్కువగ తయారగుటవలన కలుగునను విషయము వైద్యులకు తెలియటచే తక్షణమే “Bisurated” Magnesia వైసు కేటెడ్ మగ్ నీషియాను నేమించి బాధను తొలగించుకొందురు. భోజనానంతరము బాధకలిగి నిద్ర వేట్కొనవలసి వచ్చిన “Bisurated” Magnesia ను పుచ్చుకొనుడు. బిస్మో సమానమైనది వేరొకటి లేదు. కొనవచ్చుడు ‘Bismag’ గుర్తును గమనించుడు.

చెప్పదగిన కొన్ని విషయములు

జ్యూపిటర్ జెనరల్ ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

అదాయము రు 40,00,000 లకు మించినది షార్జి 25 జూన్ 30.

అయ్యా, జ్యూపిటర్ జెనరల్ ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్ వారికి, బాధాబాయి

కండ్ల బసయ్య, షార్జి, వ్రాయుదేవునగా,

గతించిననాటి రుగ్రానైన కండ్ల అయ్యప్ప, మరణ పాలసీలో దాచియుంచిన సొమ్మును తక్షణమే యొసగి నందులకు నామనఃపూర్వక నమస్కారములు. వారు మి.కం.పెన్.లో 1929 సం. 11 నెంబరు మాసములో శ్రీ తమ జీవితము ఇన్స్యూరెన్సేసి, తమపరివారులకు మానములకే గలిగించెను. వారివయస్సు, డాక్టరు సర్టిఫికేటు మొదలైనవి సరిగా లేకపోయినను గూడ నాయందు దయయుంచి వాటిని జీవితమించి సొమ్మును త్వరలోనే పంపియ్యండిరి. ఏలాటి శ్రమనివ్వక యాలశక్యముగాని చేయక పంపుటలో తమకుగల యుద్ధార స్వభావమెంతయో నిరూపింపగలిగినట్లున్నది. మీరు వారి యనంతర వారసత్వపు హక్కువిషయమై గూడ యొత్తికీ యేమాత్రము కలుగజేయుటకు సొమ్ము నొసంగియుండిరి. ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీలోని యపూర్వలాభమును పొందునట్లు ఉపగా వాగ్దత్త ఒక్క-సర్వాయామ మాత్రమే రు 107/4/- ఇచ్చింది యుండగా నాకు ఘనము రు 2000/- లను తిరిగియిచ్చియున్నారు. మి.కం.పెన్ చిరకాలము పరిల్లుగాక, ఇట్లు, విన్నవించు విధేయురాలు (సం) బసయ్య.

మి.జీవితములను, సంపూర్ణముగ భారతీయులచే నిర్వహింపబడు ప్రైవేటు కంపెనీలచే ఇన్స్యూరెన్స్ చేయుము ఏజన్సీలకును, ప్రాప్త పెన్షన్ కొరకును క్రిందివారికి వ్రాయుడు.

నారాయణదాస్, గిరీధర్ దాస్, లోకల్ మేనేజర్లు, నెం 10 మెట్రిక్ పేదీ, మద్రాసు.

ఎస్. ఎస్. హాజీగారు

అనెంబ్లీ సభ్యత్వము త్యజించుట

రాజప్రతినిధికి వ్రాసిన లేఖలోని సారాంశము

బొంబాయి, జూలై 4:- భారత కాసనసభలో వెనుక కోట్ల ట్రాఫిక్ రిజర్వేషను బిల్లును పునపాదించిన జనాబు ఎస్. ఎస్. హాజీగారు భారత కాసనసభ్యులసభ్యత్వము త్యజించుచు రాజప్రతినిధికి కొకలేఖ వ్రాసిరి.

“గాంధీమహాత్ముడు ఏప్రిల్ 6-వ తేదీని సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించినప్పటినుండియు దేశమునందంతటను జరుపబడిన చర్యలన్నిటిని వివరించిరి. ఇంటిమిదేమను అర్థి నెన్నును అమలులో పెట్టుట మిక్కిలి అనుచితము. ఇది కేవలము ప్రజల హక్కులను అనవసరముగా భంగపరుచుటయే యగును. దొరతనమువారు గాంధీమహాత్ముని అరెస్టుచేసి సభ్యుడినుండియు అతడవలించుచున్న కఠినవిధానమునందీ తుది మెట్టనియే తోచుచున్నది.” అని హాజీగారు వ్రాసిరి. పిమ్మట తాను అనెంబ్లీలో కోట్లబిల్లును ఉపపాదించినప్పుడు వారికి తటస్థించిన వడిదుడుకులను జీవగూడ వేర్కొనిరి. “అచ్చట భారతదేశమునందలి ఆర్థిక వాణిజ్యాభివృద్ధికి చాలసహాయకమని అన్ని పక్షములవారునుగూడ నేకగ్రీవముగా నామోదించియుండిననుగూడ యిండియా దొరతనమువారు అచ్చటము పట్టు మొదటినుండియు కడవరకునుగూడ బుద్ధిపూర్వకముగ ప్రతిహతాభావమునే చూపియుండిరి. గాన యిట్టిపరిస్థితులలో నేను రాజీనామా నిచ్చుటతప్ప మరొకమార్గ మేదియును నాకు గోచరింపలేదు.” అని హాజీగారు వ్రాసిరి. (అ. ప్రే.)

శ్రీయుత డాక్టరు వెలిదెండ్ల హనుమంతరావుగారు

బి. ఏ. ఎల్. ఎమ్, ఎస్.

వీరు నెల్లూరు చెరసాలలో ఆరోగ్యకరముగా నున్నారు.

మదరాసు, జూలై 5:- “డాక్టరుగారిని గతనెలలో బెజవాడలో అరెస్టుచేసి శిక్షవిధించి నెల్లూరు చెరసాలకు పంపిరి. వీరి కచట చాలజబ్బుచేసిన దనియును అందువలన మృతి నొంది రనియు బెజవాడలోను చుట్టుపట్లను చాల వందలలు బయలుదేరినవి. అందువలన ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రజలలో చాల ఆందోళన మేర్పడినది. అందువలన నేను బెజవాడనుండి బయలుదేరి నెల్లూరు వెళ్లి ఆచట అధికారాలవద్ద అనుమతిని బడసి చెరసాలలోనికేగి హనుమంతరావుగారిని స్వయముగామాచి మాట్లాడితిని. వారుచాల ఆరోగ్యముగానే యున్నారు గాన వదంతులనున్న యెవరను ఆందోళన పడ నవసరములేదు. అవి కేవలము అసత్యములు అని బెజవాడ వాస్తవ్యులగు శ్రీయుత పట్టనామి సరసింహారావుగారు మాకు తెలియజేసిరి.

కావలెను

పెంట్ పాడు యస్. టి. వి. యస్. హిందూ ప్రాథమిక పాఠశాలకు ఆంగ్ల భాషయందు ప్రవేశమునగలిగియుండి ఉధయభాష ప్రవీణ (ఎ) పరీక్షయందు గాని, పరీక్షాపరి పరీక్షయందు గాన ఉత్తీర్ణులయ్యి సభ్యులగునట్లులు కావలయును. యోగ్య నుబిట్టు అనుభవమునుబట్టియు వేతనము నిర్ణయింపబడును. దరఖాస్తులు 15-7-1930 వ తేదీ మించకుండ క్రెకటర్ గారి పంపవలెను.

నర్సారావుపేట

(ఒక విలేఖరి)

జూలై 7:- శ్రీయుత రాళ్ళబండి చంద్రమౌళిగారు, పాటిమర్ల నువ్వురావుగారు, మాజేటి పూర్ణచంద్రరావుగారు డిప్యూటీ కలెక్టరుగారియెడట హాజరుకావలసినదని మూడు రోజులక్రిందట నోటీసు లియబడెను. నిన్న డిప్యూటీ కలెక్టరు వీరిని విచారించి మొదటి యిద్దరికిని 117 పెన్షనుక్రింద 1 సం॥ కరివీక్ష, 148 క్రింద 6 నెలలు, 74 ఉపవట్టుముక్రింద 6 నెలలు విడిఖయింపజేసిరి. ఇద్దరికిని బి. క్లాసు ఈయబడెను. శిక్షలన్నియు ఒకేసారి ప్రారంభమగును. ఈరోజు సాయంత్రము రాజమండ్రి తీసికొనిపోవుదురు. పూర్ణచంద్రరావుగారు తూహపాణిగారుచే నడవబడిరి. ఇంకను కొన్ని వారం ట్టున్న వని తెలియుచున్నది.

డాక్టరు రాయప్రోలు విశ్వనాథంగారున్నూ, చిలక లూరిపేటవా రింక ఎనిమిదిమందినిగూర్చి విచారణజరుగుచున్నది. ఇందులో ముగ్గురు తూహపాణిగారుచే నడవబడిరి. డాక్టరు గారు, విగ్రహవాసుని డి ఫెన్సు పెట్టుకొనుచున్నారు.

డి. ఇ. బి. గారివద్దనుండి వచ్చిన సర్దుకొలల ననుసరించి, గవర్నమెంటు ప్రైవేటుగనున్నూ హెడ్డుమాస్టరుగారు, విద్యార్థులెవ్వరును ఖద్దరుకట్టగూడదనియు, అట్లుకట్టువారు బడి నుండి పంపిజేయబడుననియు ఉత్తర్విచ్చిరి. డబ్బులేని వీధి విద్యార్థులు కొత్తవిడేశిదున్ను కొనుటకై చాలకష్టపడుచు న్నారు. మొన్న హైస్కూలులో డిప్యూటీ కలెక్టరుగారి అధిపత్యమున నౌక రాజభక్తుల సభజరిగెను. గుమాస్తాలు, ఉద్యోగస్థులు, చుట్టుపట్ల గ్రామముల కరణం, మొససలులు, ఊరిలోని కొందరు పెద్దలును సభకు హాజరయిరి. శ్రీయుత పెద్దాడ కృష్ణారావుగారు (బ్రజరీ డిప్యూటీ కలెక్టరు) కవికొండల పురుషోత్తం, భట్టి ప్రోలు ఉమా సుతరావు, (హెడ్ మాస్టరు ప్రైవేటుగనున్నూ) మ హా కాళి వెంకట్రామయ్య, నడింపల్లి జగన్నాథరావు, గాదె సింహాచలంగారు ప్రస్తుత కాసనోల్లంఘనోద్ధముముని నిరసింపుచు మాట్లాడిరి. వాలంటీర్ల మాయమాటలకు లోబడకడనియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము మన యర్హతనుబట్టి కొన్ని హక్కుల నిచ్చుట కాలో వినిపెదరనియు చెప్పిరి. డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు మాట్లాడిన తర్వాత వైరుముక్త గారగు తాడేపల్లి సంపూర్ణ లక్ష్మీనారాయణ బి. ఏ. బి. యల్. గారి వందనములతో సభ ముగిసెను.

చిత్తూరు

(తెంకరన్ను కమిటీవారి ప్రచారము)

చిత్తూరు గ్రామపేటయందు 2-7-30 లో గొప్పబహిరంగసభ సమావేశమైనది. సభకు తెంకరన్నుకమిటీ వైస్చేర్మనువారగు శ్రీ పి. మాణిక్యంగారు అధ్యక్షతవహించిరి. త్రాగుడుబాతులవారుగూడ చాలమంది హాజరయ్యిరి. శ్రీయుత బొమ్మినేని నారాయణస్వామినాయుడుగారును, శ్రీయుత ఎన్. ను బి. జీ రావు గారు ను తక్కిన ప్రచారకులును గంభీరముగ డిప్లొమ్యానములు గావించిరి. తదుపరి, దేవంగకుల స్థులెల్లరు తా మిక త్రాగుడు మానివేసదమనియును త్రాగుబోతులకు ఒకటిరెండు పర్యాయములు హెచ్చరిక గావించి విననిచో సంఘబహిష్కారము జరుగుగలదనియు, ఏకగ్రీవముగా చెప్పిన మీదట అధ్యక్షులు సభావందనములతో సభ ముగింపజేసిరి.

ప్రేక్షకుడు.

తుని

ఈ గ్రామముందలిసత్యాగ్రహులు శ్రీయుతులు వెంపటి నారాయణస్వామిగారు 2 నివృత్త మహారస్వామిగారు 3 పున్నమరాజు శీతారామయ్యగారు 4 నివృత్తరామమూర్తిగారు 5 ఆలే జోగారావుగారు 6 యిరుకు అచ్చుతరామయ్యగారులు యీతాలాకొలోని గ్రామములయందు కాలినడకను ప్రచారముచేసి 1 తేదీని వచ్చి యిచ్చట అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్ష, కార్యదర్శులు అగుపండితమోతీలాల్, డాక్టరు సయ్యదు మహమ్మదు గార్ల ఆరెట్టులను శ్రీమతగా నిరసింపుచు గ్రామమున సంపూర్ణ తాళమును జరపిరి. సర్కారు ఉద్యోగులు ప్రజలను చాల భయపెట్టి హరతాత్ నాటంపరప యత్నించిరిగాని విరాటంకముగా, తొలియంతముగా హరతాత్ జరిగెను. సాయంత్రము 4 గంటలకు సభజరిపిరి. అందు నాయకుల నిర్బంధములనుగూర్చియు కాంగ్రెసు అశ్వాస్త్రీయమని ప్రభుత్వమవారు ప్రకటించిన ప్రకటన గురించియు ఉపన్యసించిరి.

పున్నమరాజు శీతారామయ్య

స్వల్ప ద ర! ఫల మ ధి క ము !! పూ ర్తి తృ ప్తి !!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందేయున్నారు
లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదలు ముగిసిన వరకు అందరి మందము, మలబద్ధము, కడినము, దగ్గు, గూరలు, శిశు అమచే కాళ్ళు లాగుటకు కడుపుబ్బరము, కడుపుకొప్పి, వక్రలయందు కొప్పి, అహారదీర్ఘ కాలమందు తలకొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగు, ఇన్ ఫ్లుయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణవరచును. శ్రీలు ప్రసవించిన నాడు, స్నానమునాడు (కస్తూరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను 2-3 తమలపాకులలో నమలి మింగవలెను. శాంక్రామిక రోగులతో నుండవలసినవారు, వినము 1-2 మాత్రలను నేవించిన ఆరోగ్యదృఢాంగు లగుదురు. ఈమాత్రల స్వీకారము అనుపానక ప్రమాణము చూడుడు. 300 మాత్రలంగల సీసా 1-2 ఆటాలవలెనున ప్రతిసా త్రుతోవలెను. పీకకును చిన్న మూలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 1-12-0, 25 సీసాలు రు 5-3-0.

సారస్వతానవం:- మెదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞానకృత్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మెదడుకు బలమును గలిగియుండు ము ప్రవ్యాధులను వరిచేరించి నరములకు మంచి తోలును. కత్తుకొని కలగజేయును. సంగీతపాటలకు కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పొడనుపొడను ఉత్సాహమునింపును. అలసత్వమున శ్రీలకు నె ల్లినడుము (నెల్లినోరు చాల మెత్తగావుండుటవలన) పొట్టాడను నడుననుకాని పిల్లలకు సంజీవనమిచ్చి, 6 కేసుల సీసా 1-2 రు 1-0-0. పోక్కులుకు శ్రేష్ఠకము.

శ్రీ సీతారావు వైద్యశాల, మైసూరు.

ఎం పైర్ హిందూ హోటల్

విక్టోరియా టెర్మినస్కు ఎదుట

ఫోర్టు

బొంబాయి.

విద్యమైనస్థలము, ఆదర్శ సీయమైనట్టియు, వసతియైనభవనము, వెర్ కేడియు, ఎలక్ట్రిక్ దీపములు వీవనలు, గాలి భారాళముగా వచ్చునట్టి గదులు మొదలగునాటితో అమర్చబడినవి. ఇక్కడ మైన ఫర్నిచర్ కూడ గలదు. తంబిలినాసము, "పుడ్".

THE EMPRE HINDU HOTEL, Facing Victoria Terminus, Fort, Bombay.

'బిగ్ బెన్' అలారంగడయారము మీరు కోరినపుడు మేల్కొలువగలదు!

ప్రాతఃకాలముందు మీ రేదోయొక నియమితకాలమునకు మేల్కొలువవలసిన యెడల బిగ్ బెన్ అలారం గడియారం సరిగా మేల్కొలుపును.

ఈక్లాక్ చూచుటకు యందముగనుండుట యేగాక చాలనువయోగముగ నుండును. కాబట్టి ప్రస్తుతము వివిధ రంగులలోదొరకును. మీ సమీపముందుండు దుకాణదారుడు పూర్తి వివరములు తెలుపగలడు.

వెస్ట్ క్లక్ కంపెనీ లిమిటెడ్, పీటర్ బరో, ఓస్టోరియా, కనడా డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:- డాక్టర్ ఆండ్ సీమోర్ (ఇండియా) లిమిటెడ్. కలకత్తా, బొంబాయి, మద్రాసు, కరాచీ, లాహోరు, ఢిల్లీ, రంగూను.

Westclox

వంకాయలపాటి శేషావతారంగారికి శిక్ష

ది 19-8-30 తేది పుడయమున గన్నవరం తాలూకా తిప్పనగుంటలోనుంచి గుంటూరుతాలూకా గొట్టిపాడు రావలయునని గుంటూరురైల్వేస్టేషనులో దిగిరి. ప్లాటుఫారంమీద నిలిచియుండగా గాంధీగారి బోపి పెట్టుకొని ఖడ్గదళధరించుట పోలీసువారుచూచి అరెస్టుచేసి గుంటూరుజైలులోనికి తీసుకొనివెళ్లిరి. 23-8-30 తేది మేజిస్ట్రేటువారు విచారించి పుష్పచట్టంక్రింద 6 మాసములు కఠినశిక్ష విధించిరి యెట్లెనునకు తీసుకవెళ్లినది తెలియదు.

గుంటుపల్లి రామచంద్రయ్య.

గాంధీమహాత్ముని విడుదల

ఇప్పుడు మహాత్ముడికి శుక్రవిదళ నడుచుచున్నది. ఇయ్యది 18-7-1930 లో సంత్యముగను. ఈ తేదీలోపున గాంధీమహాత్మునికిని ప్రభుత్వమునకును సమధానము కుదురుటచే మహాత్ముని విడుదలయగును. మరియు నా తేదీతో సత్యాగ్రహము విరమింపబడునని లోతుచున్నది. ఆ 18-7-30 మొదలు 19 లో జాలవరకు రవి విదళజరుగును. ఇది చాల శుభకరమును విదళయగుటచే నాలోపుననే అనగా 1-8-30 లోపున నధినిశేషప్రతిపత్తి కనుకూలవాతావరణ మేర్పడగలదు.

వేదుల శ్రీరామమూర్తి,
కోర్కెపగిద్దాంతి, ఆలమూరు, రూర్కగోదావరి జిల్లా.

బహుమానము 500 రూప్యములు

జగద్విఖ్యాతి
గాంచిన

తాయత్తు

ఈ
నాప్తు

నరస్వతి కవచము-(రిజిస్టర్డ్)

నెరవేరిన పనులను నెరవేర్చ గలిగిన-యంత్ర మిది యాకటియే

ఈ గొప్ప హిందూతాయత్తు (నరస్వతి కవచము)ను గూర్చి శాస్త్రములందు సంస్కృత శ్లోకము లిట్లు చెప్పుచున్నవి:-

“నరస్వతిగృహ ప్రశమనీని తేషాం విషనాశిని, జయపర్యత్రుకుతి, భావజనుమతి ప్రద”
నరస్వతి కవచము నుపయోగించుటవలన భయములు, కష్టములు, గ్రహదోషములు తొలగును. ధన, భాగ్య సౌఖ్యములుగలిగి వర్ధిల్లుగలరు.

దీనివలన నరస్వతిగృహం తొలగి, అన్ని విషయములందును జయమును చేకూర్చును. శరీరహారధ్యమను పెంచుచేయును. నరస్వతిగృహదోషములు తొలగి, ఉద్యోగముందును, వ్యాపారముందును, చేతిపరిశ్రమలందును దిగ్విజయము చేకూరును. పుత్రులు లేనివారికి దీనిని ధరించుటవలన సంతానము కలుగును.

స్త్రీలకు

ఈ నరస్వతి కవచమును రెండు ప్రవాళములతో (ధర జత రు 1) ధరించవలయును. స్త్రీలకు దేహరోగమునిచ్చి, సంతానముకలిగి, సంసారముందు నరస్వతి సౌఖ్యముల నిచ్చును. స్త్రీలపాలిల నరప్రసాదినీ యనదగినది.

గమనించవలయు:- సూర్యవిషయములు రహస్యముగ నుంచబడును. యనుమతి పైననే యోగ్యతాపత్రములుమాత్రం ప్రచురింపబడును.

ప్రత్యేక నోటీసు:- మేము పైన వ్రాసిన శ్లోకము శాస్త్రములనుండి ప్రచురించినది కాని నిర్మాపించు ౧౭ రు 50. ముందుగా నివ్వబడును.

దీనిగూర్చి, గాంధీ, నెహ్రూ, జవహర్లాల్, మునీఫ్, వజీర్, డాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు, ఉపాధ్యాయులు మొదలైన వేలకొలది ప్రజలు యోగ్యతాపత్రాల నంపి యున్నారు. న్యాయములందును, పోలీసులందును, ఆసురాగములందును, తప్పక జూరమును చేకూర్చును. దీని గొప్పదనమునుగూర్చి వ్రాయ శక్యముగాదు. ఒకపర్యాయముపయోగించిన మీకే తెలియగలదు. అన్ని కష్టదశలందు దీనిని వెంట యవశ్యమయి కొనవలయున్నది. దీనివలన సౌఖ్యము, దీర్ఘాయువు పొందగలరు.

మిక్కిలి చాక. కాని ఒక్కదానిని చేయుటమాత్రం యంత చాకగాదు. దీనిని ఎందరికొలది మైశ్రమారముండి తీసుకొని రావలయును. కాని మేము వేలకొలది తయారు చేయుటచే యంత చాకగ నివ్వగలిగితిమి

ఒక రూపాయ, గాంధీ గు అకాల మూత్రం

ప్రతిదానివెంటను ఉపయోగించు పద్ధతులు పంపబడును.

ట్రాన్స్ డబ్బులు:- ౩ కి ౫ 3 12; 6 కి ౫ 6 12; 12 కి ౫ 12-4; 2౫ కి ౫ 24; 50 కి ౫ 40; 75 కి ౫ 60; 100 కి ౫ 75; వెంకితాయత్తు 1 కి ౫ 2-8; బంగారపు తాయత్తు 1 కి ౫ 5; దీనితో ధరించుటకు పట్టువారం గజం 1 కి 0-2-0 మాత్రం 8 తాయత్తులు కొనుపానికి యొకటి ముచ్చిముగ నివ్వబడును. డ్రాఫ్ట్ వ్యాపారం హిందూ సెక్షను, సింగ్లెస్ ముచ్చిముగ, విదేశములకు 14 ఆప్రత్యే

ఉపయోగించువారు
చెప్ప విషయమును
జాగ్రత్త గమనించుడు.

వైద్యాధికారులు,

పొట్టు భాస్కరా (హుగ్లి) నారాయణపురం 25-9-26.
ప్రియమైన యాద్యులారా,

1926 సం॥రం ఫిబ్రవరి మాసముందు మీరు బాబు చిత్తోయి కృష్ణదాసు, హరల్ డాక్టర్ గారి యడనుకు పంపిన తాయత్తులు చేరినవి. దానిలో నే నొకదానిని యుపయోగించి మిక్కిలి సంతృప్తిచెందితిని. కావున మరి నాలుగు పంపుడు.

విధేయులు,

(సం) డాక్టర్ డి. బేంద్రనాద్ దాస్
యమ్. టి. యస్.

20258.

47, ఆదియప్పనాయకపీఠి, మద్రాసు.

4-11-24

ఆర్యా,

మీయొక్క యాద్యుల శక్తిగల తాయత్తును దరించి డాక్టరు పరీక్షయందు తృప్తిపడనైతిని. అందున రెండవతరగతిలో కృతార్థుడనైతిని కనుక మీతాయత్తు యాద్యుల శక్తిగలిగినది కాబట్టి మరియొక నాలుగు వి. పి. ద్వారా పంపుడు.

విధేయుడు,

(సం) డా. సి. నాథముని యల్. యమ్. పి,
సర్జన్ అండ్ ఫిజిషియన్.

పొట్టు, బారియో, బోస్ గవ 10-9-25

గౌరవనీయులారా,

మీరు పంపిన యమోఘమైన శక్తిగల రత్నము గత 8 సంవత్సరములనుండి యుపయోగించి కృతార్థుడనైతిని. కాబట్టి మరొకదానిని వి. పి. ద్వారా పంపుడు.

తమవిధేయులు,

(సం) బి. సి. చౌదరి
మెడికల్ ఆఫీసరు,

బంగాల్ ఆసుపత్రి, భాగల్ పూర్

పొట్టు. భాజీపూర్ పాబ్నా జిల్లా, బెంగాల్ 1-8-26

ఆర్యా,

భగవదనుగ్రహము నలనను తమయొక్క రక్షధారణలన్ని నెలదినములకే నాకు యుద్యోగముందు పెచ్చునీతిను చేయబడినదని తెలుపుటకు సంతసమైనది. మీరు తెలిపినదంతయు యదార్థము గనుక మరొకదానిని రెండు పగడములతో సహా నాభార్యకు పంపవలెను.

విధేయులు,

(సం) డాక్టర్ యస్. యమ్. రహమాన్

మెడికల్ ఆఫీసరు,

Tele. Address:- "TALISMAN" భాజీపూర్ ధర్మవైద్యశాల.

చూనార్ ఇ. వి. రైల్వే, రిఫర్ మేటర్ సిగ్నల్,

8997.

19-6-1924.

ఆర్యా,

మీరు యిదివరలో పంపిన రత్న తాయత్తు పనిచేసియుండుటచే దయచేసి మరొకదానిని వి. పి. ద్వారా పంపవలెను.

తమవిధేయులు,

(సం) బ్రిజ్ బీహార్ లాల్
మెడికల్ ఆఫీసరు

కట్టాక కాలీయరీ నెనుండి పొట్టు మర్ఖామ్ 11-7-22.

మెసర్స్ జి. డి. కోషి అండ్ కో, డిల్లీ

ఆర్యా,

మీయొక్క జగద్విఖ్యాతిగాంచిన రత్నము 11 నానెలలు నుండి ధరించుచుంటిని. దీనిశక్తి వర్ధిల్లు శక్తియుగాదు నా నెల గుప్పించుచు కురిచున్నది ధరించినది నాకు పహానుకాయగుటవలన నామిత్రులనునాడ బ్రాత్రిహియచున్నాను. ఈ రత్న యాద్యుల శక్తిగలిగియున్నది.

నేడే రు 25 మనియార్డరు ద్వారా నరస్వతి కవచ పూజించుటకు పంపియుంటిని. మరొకదానిని పంపినయెడల మూలకతయో కృతజ్ఞుడను.

విధేయులు,

(సం) జె. జి. పిలిన్స్.

ఇంగ్లాండు దేశపు ప్రజలు

లండన్ 10-8-1926.

ఆర్యా,

ఇందు వెంట 10- రత్న, పట్టుతారుకొరకు పంపుచున్నాము.

నేను యిదివరలో యొకటి యుపయోగించి దాని ఫలితమును బొందియుంటిని. అలస్యమంతక వెంటనే పంపుటకని యాసించుచున్నాను.

తమవిధేయులు,

ఆర్ట్ అండ్ డిసైన్ ఎంబ్రాయిడర్ వర్క్స్,

14, నెటెల్స్ పీఠి కమర్షియల్ యల్ రోడ్డు,

లండన్ ఇ. సి. 1.

11195-జి. హెచ్. రిజిల్ ఎస్ క్లెర్క్

పైతెండ్ బెర్రెన్, ఇల్ చెన్, సాతాంప్లక్ ఇంగ్లాండు 28-8-22

యొక్కండి విధముగ నాయుచున్నాది:-

మీరు పంపినరత్న చాలయుపకారము చేసియున్నది.

గాన మరొకదానిని పంపును దీనిధర యిందుతో పంపుచున్నాను.

కాలమునకు దగిన నూతన యాద్యునిము

ధనశక్త్యం 12-8-27 (గౌరవాది)

ఆర్యా,

మీరు పంపిన తాయత్తు నాకు యన్ని విషయములలోను ప్రీతియుగ పరిచితిని. దీనియొక్క నాము యొకేమాదిరిగ యున్నది దీని శ్రేష్ఠత గూర్చి నరస్వతియే యంత నమ్మకమైన పని చెయుచున్నది. కాబట్టి నేను నాన్నే హరితుచేయు సలహాయమున నిరుపయోగమైన రత్నలనుచూచి మోసపోకుడి.

తమవిధేయులు,

(సం) పి. బి. సుబ్రహ్మణ్యం,

అస్సాసి వి. ఇ. యస్. లండన్
మెడికల్ అండ్ ఎలెక్ట్రికల్ ఇంజనీరు

మునిసిపల్ కమిషనరు

ధనగాడ్ 24-11-20

ఆర్యా,

మీరకు గడన 4 పంపియ్యగలముండి ధానియందుండి గానిగముల విషయాల నేను చెప్పవలసినయెడల తమవిధేయులు,

(సం) నాధసింగ్,

మునిసిపల్ కమిషనరు.

పోలీసు యుద్వోగులు

కోర్టు ఆఫీసు డావిలింగ్ 8-1-27

ప్రియమైన పంకిల్ గారు.

రు 1924 సం॥రం ఆక్టోబరుమాసమున పంపిన గొప్పరత్నము సంపూర్ణమైన విశ్వాసముతో ధరించి, లాభములకుడి సంజరణములతో బొందితిని. నే నదిచేయు తనిసామియు మనియార్డరు ద్వారా పంపియుంటిని. దీనిని నరస్వతిదేవి పూజారమై పంపియుంటిని

ఇట్లు విధేయులు,

(సం) సహల్ నాథ్ సిన్హా,

పోలీస్ కోర్టు యుద్వోగులు, డావిలింగ్

న్యూజీ కేశవాయస్, డి. వి. జి. పోలీస్ ఆఫీసు
నెంబల్ రే జి, బంకిపూర్, పాట్నా 26-11-24 నేది యిట్లు వాయుచున్నాడు

“ఒకపర్యాయము తిరుగ్గు నుపయోగించి, నాకోరిక లన్నింటిని నెరవేర్చుకొంటిని. దీనిని నాబంధు జులూఖాడ ఉపయోగించి స్మృతివొందెది. కాబట్టి మరొకదానిని వి. పి ద్వారా పంపుడు.

నిరుపయోగమైన వాటినిచూచి మోసపోకుడు. వివరములకు, టోకు ధరలకు వ్రాయుడు:-

బాధ వాఙ్మయ బ్రహ్మ దుగ్గిరాల బలరామకృష్ణయ్యగారి కేసు విచారణ (ఒక విలేఖరి)

1 సం॥ విడిచిపెట్టిన విధించిరి. బి. క్లాసు నిర్దిష్ట.

ది 1-7-30 వ తేదీ ఉదయము 7-30 గం॥ లోనుంటూ రు సబ్ డివిజన్లో మేజస్ట్రేటుగారు కేసు విచారణ ప్రారంభించిరి. సత్తెనపల్లె నర్సరావుపేట బండరు ఫాక్ ఇన్ స్పెక్టర్లు నూ, నుడివాడ హెడ్ కానిస్టేబులు సాక్షులు మొదలగునది. ఆ సాక్షులు సారాంశముల క్లుప్తముగ నిట వివరించుచున్నారు.

మొదటి సాక్షి నర్సరావుపేట సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు ఇట్టు సాక్షులు మొదలగునది. బలరామ కృష్ణయ్యగారు ది 8-6-30 వ తేదీని నుడివాడ తాలూకాలో పోలీసులు జరిపిన దౌర్జన్యములను గూర్చియు, ఈ క్లుప్తము ఇంటికి కంపెనీనాడు హిందూ మహమ్మదీయులకు ననస్పర్శల నిర్దిష్టించి భారత రాజ్యమునెట్లు పాటించినదియు, నందుల కొలది చాలిందీరు సత్తెనపల్లె సమాఖ్యలో చేరి విజిలెన్సరాజ్య నిర్మాణమున కయి యత్నించుటయందు ఇష్టముగా నుపన్యసించుటయందు ప్రజాశాంతికి భంగమును, ప్రభుత్వమునందు ద్వేషమును గలిగినదని చెప్పిరి. (నర్సరావుపేట కాంగ్రెసు సంఘమువారు బలరామకృష్ణయ్యగారి కొరంగిన స్వాగతపత్రము కొద్దల దాఖలు చేసిరి)

రెండవ సాక్షి బండరు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు ఇట్టు సాక్షులు మొదలగునది. 25-4-30 వ తేదీని బండరు రాజర్స్ చౌకులో ఈ మద్రాయి గవర్న మెంటులోనున్న రాక్షసజ్యముకు పోడ్రోలుటకు మహమ్మదు ప్రహారుడు, క్రిస్తుముదలగువా రె

ట్టు సత్తెనపల్లె సమాఖ్యలో, అట్లే సత్తెనపల్లె సమాఖ్యకు పూనుకొనవలయుననియు, ప్రభుత్వోన్యాయము కూడ ద్వేషించుక. ప్రేమతో వాగిని నశింపజేయుననియు విషయములగునట్టి ఉపన్యసించినందున పర్యవేక్షించి శ్రీ పుణ్యమలగా నొందలు ఆధారముల కాన్పుగా నొసంగిరి. పిమ్మట పంపించుననియు, వక్తలనియు వీరిని స్వేచ్ఛగా తిరుగనిచ్చిన ప్రజాశాంతికి చాల భంగము కలిగినదనియు, కలుగనిచుండుచున్నందున ముగించెను.

మూడవసాక్షి సత్తెనపల్లె సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు ఇట్టు సాక్షులు మొదలగునది. ప్రస్తుత మద్రాయి బలరామకృష్ణయ్యగారు ది 9-6-30 వ తేదీని సత్తెనపల్లెలో చేర్చిన ఉపన్యసమును వివరించుచు నుడివాడ సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు షేక్ దా వూరుగాకెల్లా ఈ క్రింది విషయములు తెలిపినవియు నట్లవల్లి బండరు మున్యును తెలిగ్రాఫ్ తీగెలను తెలిపిన సంబంధములో బలరామకృష్ణయ్యగారి మొదలగునది అనునానమున్నదనియు అంగలూరు గ్రామములోని చాలిందీరు అతెస్తు సంబంధమున పదరు గ్రామస్తులను పోలీసువారిమీద తిరుగుబాటు చేయుటకు ప్రోత్సహించినదియు నుడువుచు నుగించిరి.

తునకు సాక్షుల కాలము 4 గం॥లకు సబ్ డివిజన్లో మేజస్ట్రేటుగారు తీర్పుచెప్పుచు యొక సునాక్షిగము జామీను యిచ్చెదరాదని యిడుక బలరామకృష్ణయ్యగారి వివాదించిరి. అందువలన బలరామకృష్ణయ్యగారు సబ్ డివిజన్లో మేజస్ట్రేటుగారు ఒక సంవత్సరము విడిచిపెట్టిన శిక్ష విధించిరి బి క్లాసుగా చేర్చిరి.

బలరామకృష్ణయ్యగారు సబ్ మేజస్ట్రేటు కొర్టులో నొసంగిన వాజ్యము

శే నొక మత ప్రచారకుడను. నాపై చేయబడిన శిక్షా రోపణ విషయములోని విషయసంబంధములైన అశతమలక

వా కెట్టి సంబంధమును లేదు. శేను 7 సంవత్సరములనుండి విశ్వ సోదర ప్రేమ సంబంధమైన క్రైస్తవ, హిందూ మహమ్మదీయ మత సిద్ధాంతములను అంగ్రహించుచున్నాను. శేను మున్నగు మహాప్రవక్తలు న్యక్తి జీవితమున కెట్టి స్వాతంత్ర్యమును, స్వేచ్ఛయు వాపశ్యములను బోధించిరి, అట్టి హక్కుల సంపాదించుట మానవుని కనివల్లి ధర్మము. విడిచియు లోక బ్రహ్మ సిద్ధుల యి న ట్లా ల స్థాయి, అబ్రహము లింకన, మూశిని, సన్ యెస్సెన, మహమ్మది లిని యున్నగునాజ్ఞాంగ వేత్తలెట్టి స్వేచ్ఛకు లోకమునకు బోధించిరి, అట్టి స్వేచ్ఛ శేను బోధించితిని ఈ వాప్రచారము రాజ్యరహిత నిగాని, విప్లవకారకమనిగాని నుడువుట శేను ము జీవనునంటి మహమ్మది విజ్ఞానశీలికి అనుకూలముగాదు. శేను గాంధీయహక్ముడు ప్రజలకు బోధించుచున్న ధర్మము లోక నైతికజీవితము శ్రేష్టముననిది. ఇదియే నాకు నచ్చినది. శేను బోధించునా నీతిపథమును అతిక్రమించి ద్రుష్టులగుచున్న సోదరుల నీతియుతులుగను, స్వతంత్రులుగను జేయుననియెత్త మే వారవోయి సంశ్లించి మతప్రచారకుడనైతిని. గాంధీజీ ఒక శిశువునకు, బాతికి సంబంధించిన న్యక్తి గాదు. ఆయన ఒకరిని ద్వేషించెను. దూషింపెను. లోక శాంతి యే అమనాయకమని లక్ష్యము. అంతెంతా తీయ సమావేశముల రాష్ట్రస్వాగ్ధానాల్లగారింటి రాజ్యాంగ వేత్తలగు ణ్డె శాంతిస్థాపక, ఆస్త్రియన్యాయమునే గాంధీజీ తోరినాడు అవిశ్వకాంతి స్థాపనకే వలయు ప్రచారమును శేనుసలిపితిని. మానవుడు జీవరాక్షసులలోనికెల్లా విజ్ఞానజీవీయును మనుటకే స్వాతంత్ర్యము అనరాదు మనయే మతము బోధించినదో, ఆస్వేచ్ఛయే గాంధీజీ తత్వములోకలదు. కాన శేనాస్వాతంత్ర్యసంపాదనము మానవుని జన్మరాగ్ధాని నమ్మి బోధించితిని శేను శాంతి యువస్వాతంత్ర్య స్థాపనాప్రయత్న పరతంత్రుడనగు ప్రచారకుడను ఇదియే నా వాజ్యము.

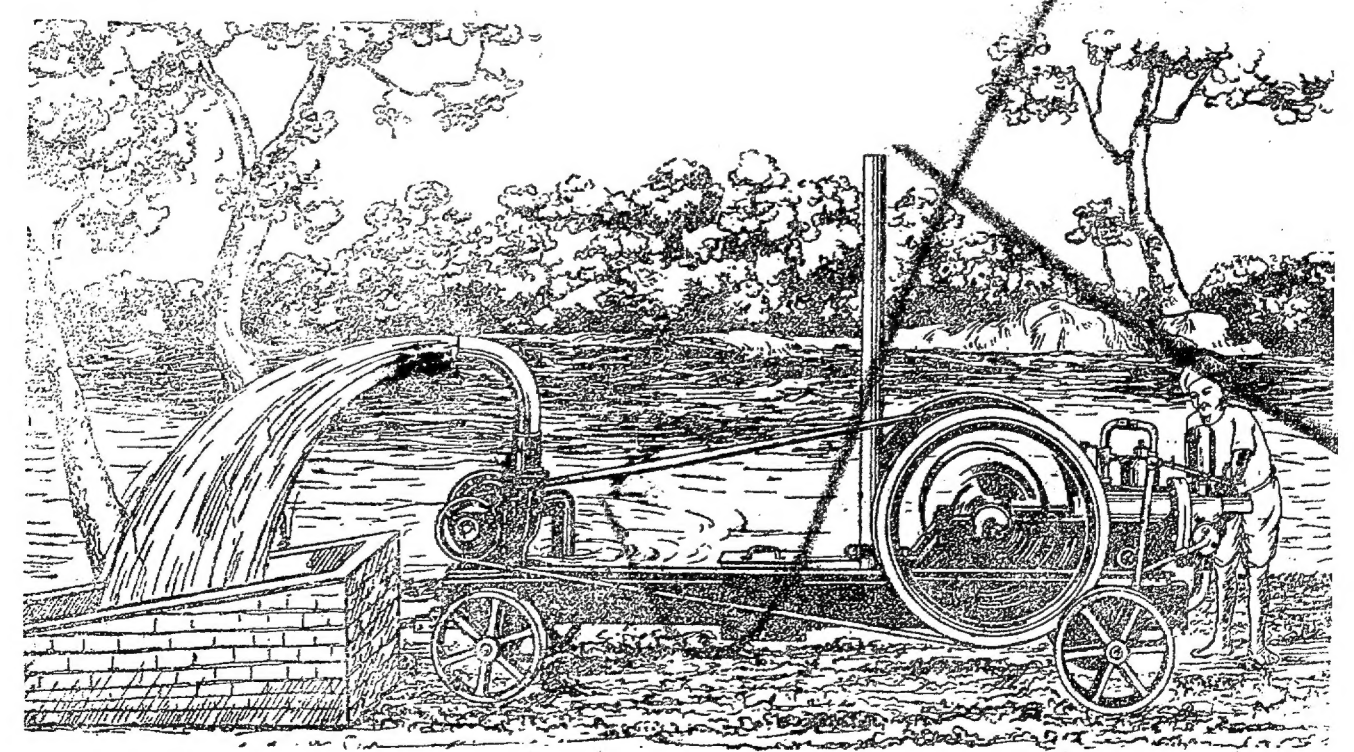
హనుమాన్ సము

యస్. రంగనాథం శెట్టి అండ్ బ్రదర్స్ నెం 12, బండరు వీధి, మద్రాసు.

లోకప్రసిద్ధమైనది. దీనికి నమానమైనది వేరులేదు. చర్మవ్యాధులకు సంజీవివంటిది. ఎచ్చలను దొరకును.

కొలదిఖర్చుతో వ్యవసాయము చేయుటకును, శ్రేష్టమైన ఎక్కువవంట ఫలించుటకును
రస్టన్ - హారన్స్ బీ క్రూడ్ ఆయిల్ ఇంజన్ వంటింగ్ సెట్లు

నమ్మకముగ పనిచేయుటయందును, ధరలయందును యనమానమైనవి

వివరము తెలిసికొనుటకు భావి, చెరువులేక నదియొక్క లోతు; పండించదలచిన పైరు; భూమి విస్తీర్ణమును తెలిపిన నదరు వివరముల అనుసరించి పనిచేయగలిగిన ఇంజనువివరములు తెలుపగలము.

మా స్పీస్ (1930) లి మి టెడ్.,
పోస్టుబాక్సు 60 రాయపురం, మద్రాసు.

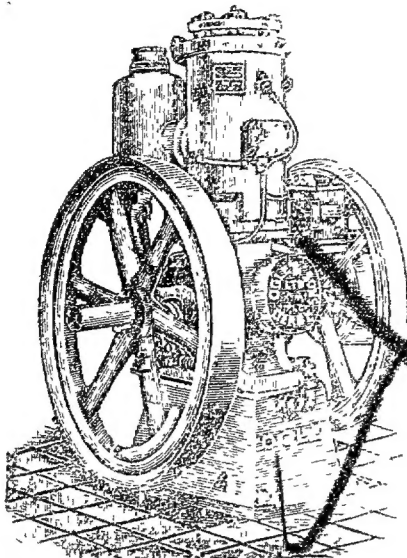

ఓగిల్లు క్రూడాయిలు పంపింగు సెట్టు

ప్రసిద్ధిగాంచిన చెక్రీస్ ట్రయంపు శెంటిమీటర్లలో పంపులతో సమకూర్చబడినవి.

(ఇంజనీరులకు లోకే తయారు చేయబడినవి)

పొలములకు, తోటలకు
యింత స్వల్పభివృద్ధితో
కావలసినంత నీరున్నట్లు
చేయుటకు వీటికన్న ప్రశ
స్తతైనవి వేరెవ్వియు లేవు.
ధరలుఅతి సరసము.

ఇతరము లగు అమెరి
కను, జర్మనీ, రష్యానాయలు
యూజనలవలె గాక యెంత
కామైనను మగ మృతు
కోరకయే చాల తృప్తికర
ముగా పనిచేయునవి. వీటి
కన్న వేరెవ్వియు లేవని
నొక్కి చెప్పగలము.

ఎంత మట్టి క్రూడాయిలతో నైనను పనిచేయును. ప్రయివరు లేకుండా రైతులుగాని, మానిషనివాడుగాని
సులభముగా నడుపుటకు సాధ్యమైనవి. రెండే నిమిషములలో ప్లాట్లు అగును. ధరలు, వివరము లెగైరాలకు సేదే
వ్రాయుడు. 3 హార్సల మొదలు 10 హార్సల వరకుల యింజనులు పంపులు నూ ప్లాటూ శీదముగా నున్నవి.

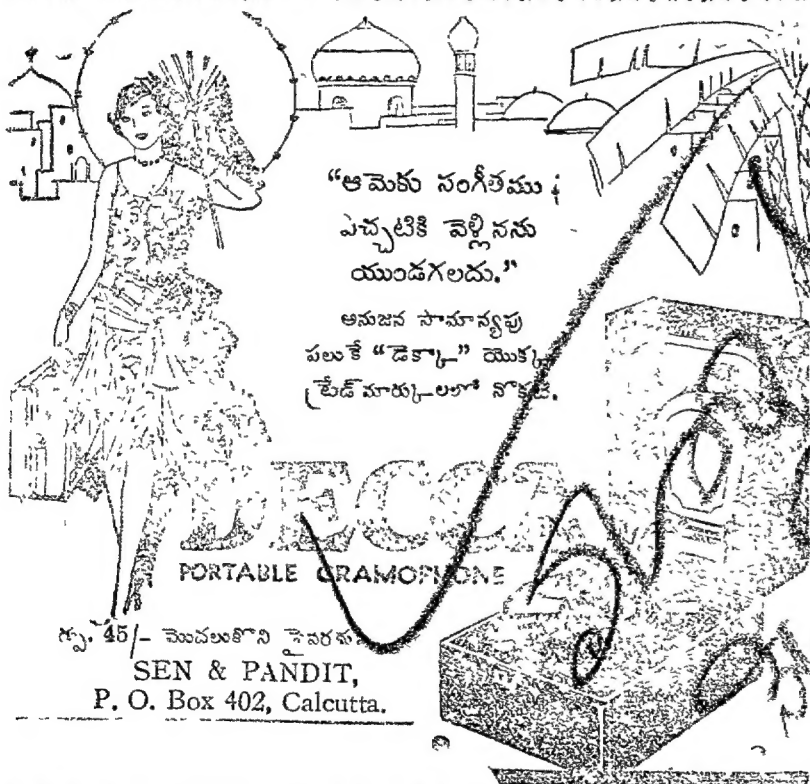
మద్రాసు రాజధానికి పోలి ఏజంటు:—

ఎం. పైరు యింజనీరింగు కంపెనీ:

808 లింగ్చెట్టివీధి, మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసు:—జెజవాడ.

సెం. 1

“ఆమెకు సంగీతము;
ఎచ్చటికి వెళ్లినను
యుండగలదు.”

అనుజన సామాన్యపు
పలుకే “డెక్కా” యొక్క
ట్రేడ్ మార్కులలో నొక్కటి.

PORTABLE GRAMOPHONE

రూ. 45/- మొదలుకొని పైవరకు
SEN & PANDIT,
P. O. Box 402, Calcutta.

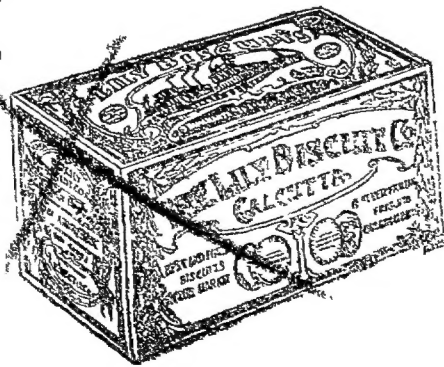
ఆరోగ్యము నిచ్చి

మితవ్యయముగ నుండును.

లిల్లీ బిస్కెట్లు, వివిధమాదరులుగ నుండి,
వెళును, రుచి, స్వచ్ఛత గలిగి, బాము నిచ్చునను
టలో జనామోదమును బడసియున్నది.

లిల్లీ

బిస్కెట్లు

ప్రతినిధి:—టి. యస్. కసిన్ అండ్ కో., కాకినాడ. (ద. ఇండియా)

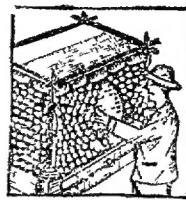
The Lily Biscuit Co., Calcutta.

Grams: 'Libiskit.'

A. C. 1

దోమతెరలు

ప్రత్యేక గట్టితనము గలిగిన తెల్లని ఇంగ్లీషు దారము

లతో చేయబడినవి. హిందూదేశము
బర్మా, సిల్హీను కేశములందు వీని
పని తనమునందున, నమ్మకముగ
చాల కాలము పనిచేయుటలోను
ఖ్యాతిని గాంచుచున్నవి. గుండ్రని
అల్లకములు నల్లపదుపు అల్లకములు
కలిగియున్నవి.

నెజా: పాదురు	చెడల్పు	ఎత్తు	గు.	రు.
6 అ. X	8 అ. X	4 1/2 అ.	6-2.0	5-4-0
6 ,, X	4 ,, X	4 1/2 ,,	6-14-0	6-4-0
7 ,, X	3 1/2 ,, X	5 ,,	8-2-0	7-6-0
7 ,, X	5 ,, X	5 ,,	9-4-0	8-0-0

ప్యాకింగు ఉచితము. పోస్టజ్ ప్రత్యేకము. ప్రత్యేక
ప్రజలు ఆర్డరు లిచ్చిన తయారుచేయబడును.

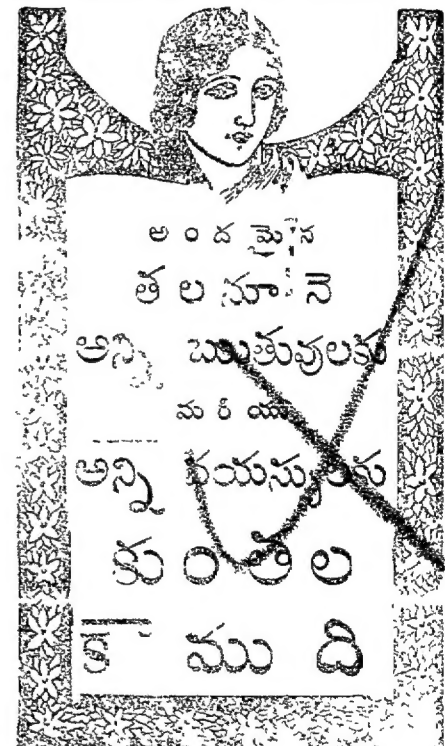
ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రముఖ ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయవలయును.
THE POPULAR TRADING Co.,
7, Gopal Bose Lane (E) CALCUTTA.

మీ జబ్బులకు?

నవీన జరన్మచికిత్సను

పోందుడు. దీనిలో వీటికలిగించు ఇంజక్షనులును ఆపకే
మనులన్ను లేవు. క్రియలు అత్యద్భుతము. దూరదేశములం
దుండువాగగూడ నుత్తముగా నుండగలిగిన చికిత్స. ఆలోచిం
పక వివరములను వ్రాయుడు.

DR. P. NAGARAJA RAO, M.D., (Bio)
40, Central Avenue, Calcutta.

అందమైన
తలనూనె
అన్ని బురుగుతులకు
మరియు
అన్ని వయస్సులకు
కుంతల
కాముది

నేమిటి అన్యాయమును ఎంచెనీ

నిమిషములే

హెడ్డాఫీసు:—టి. టెల్లకోర్టు హౌస్ వీధి, కలకత్తా.
(స్థాపితము—1906)

సంపూర్ణముగ హైదరాబాద్ కంపెనీ యొక్క యుండుట
“లిబిస్కెట్” లైసెన్సు హక్కులను కంపెనీకి మాత్రమే
ప్రధాన అధికారము కలిగియున్నది.

- (1) ఇది చాలకాలము ప్రసిద్ధిగా నుండునట్టి, ఖుసాయ
కారకములను యధికారమును గుండెలియ్య
- (2) దీని సులభముగా, సుమారు కంట్రాక్టు పద్ధతులు,
ప్రవేశములను పాలనీయ కలిగియుండుట గొప్ప విశేషము.
- (3) దీని ప్రేమియములన్ని చాల తక్కువయ్యెనగుదు
గా—రూ. 6 స్వల్పము సరఫరాగ యివ్వబడును.

లైసెన్సు హక్కులను కంపెనీకి కావలసిన ముఖ్యవిష
ము. బలవంతముల యంత్రోపియాలచే నడుపబడుటయే.
హైదరాబాద్ కంపెనీయందే లైసెన్సు హక్కు
చేసి హిందూదేశ ఫురోర్నియేట్ తోడ్పడు.

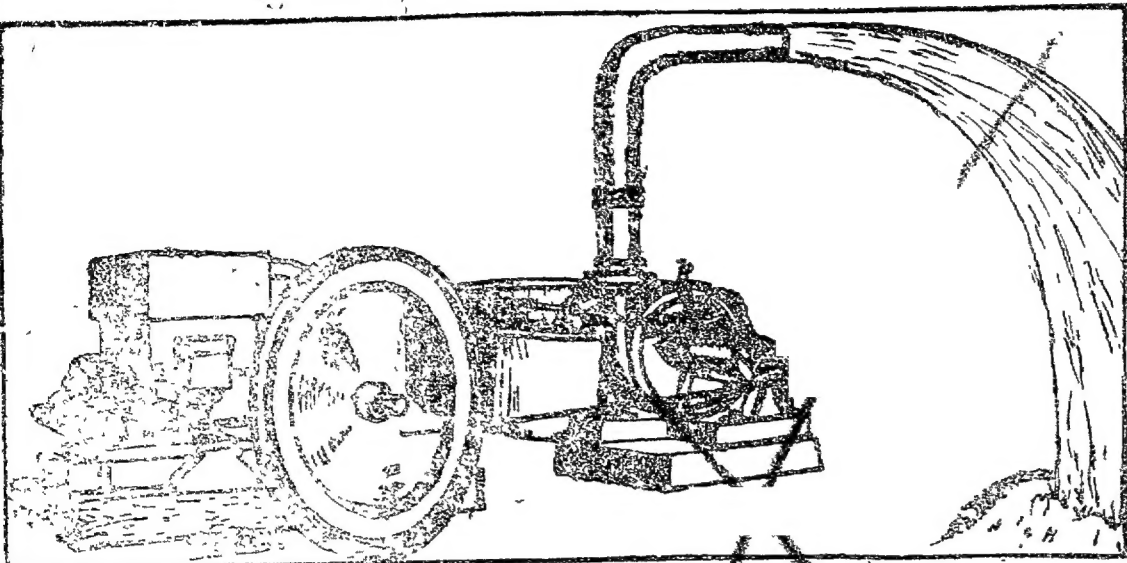
కే.యస్. గోపాలయ్య,
ఆర్.జి. దాసు అండ్ కో., బ్రాంచి కార్యదర్శి,
నూనేజరు, లోక ప్రెస్, ప్రాజెక్టు,
మద్రాసు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాంఘిక సహస్య మార్గములు

వెల 0-4-0 మాత్రమే. మందుగా అయి టాం పోస్టుచీట్ల నంపినవారికి చార్జీలు లేవు.
జర్మనీ, ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్సు, అమెరికాదేశ పద్ధతు లీగ్రంథములలో వివరింపబడినవి.

మనోహర సాంఘిక సహస్య మార్గము పోస్టు బాక్సు నెం 407 రు
తిరువళ్ళీకేణి, మద్రాసు

విట్టి వంపింగ్ నెట్లు

మనోహర సాంఘిక సహస్య మార్గము, పోస్టు బాక్సు నెం 407 రు
తిరువళ్ళీకేణి, మద్రాసు

బాట్లీ బాయి అండ్ కో.,
4/153 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని మా వజ్రములు:-

మనము:- ఆగ్ని కల్పరత్ ఇంజనీరింగ్ డిపో, గాంధీపార్క్ మైదానము, బెజవాడ.

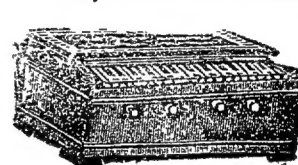
"It's that famous INDIAN PAIN BALM
that brought you relief"

మైసూరు ఆగ్ని కల్పరత్
డైరీ ఫారమ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్
బసవన్ గుడి, బెంగళూరు
లైవ్ స్టాక్ ఇన్ సూర్యు
పంచెపు గుట్టములు, పానీ పొట్టి గుట్టములు.
వేటగాండ గుట్టములు వనములు, ఇతర పశువులు,
వ్యాధి, ప్రయాణము లే ఆకస్మిక ప్రమాదములు అంకి
కరించబడును.
వెంటనే వివరములకు వ్రాయుడు.
మేనేజింగ్ డైరెక్టరు,
బెంగళూరు.

"బి" నక్ ప్లాట్

చాలకాలమువరకు మమ్మను అనియు, మనోహర సహస్య మార్గములదని ఖ్యాతి చెందిన,
B. HARRY & SONS,
50, Premchand Boral Street, Calcutta.

వారిచే తయారు చేయబడినది.
మనోహర సహస్య మార్గములదని ఖ్యాతి చెందిన,
మనమోహన్ హార్మోనియం వర్క్సు,
చికోరీ - బెంగళూరు.

వేదీభాగవతము

పండిత దాసు శ్రీరామకవిచే ఆంధ్రమున వ్రాయబడినది.
12 స్కంధములు, 12000 పద్యములు 800 పుటలు వెల రు. 5
వి. వి. ఖర్చులు 0-12-0. 4 ప్రతులకు ఒక ప్రతి ఉచితము.

VADE MECUM వేది మేకం

ఇంగ్లీషుభాష నేర్చుకొనుటకు ఉపయుక్తముగు గ్రంథము వెల రు 0-8-0
చైరెండు స్కంధములకును అందమైన అచ్చ పనులకు, బైండు రబ్బరుష్టాంపులు, సీల్స్,
ఎన్ గ్రేవింగు పనులకు ఈ వినియోగమునకు వ్రాయుడు.

వారీతన బెజవాడ